شهامت

افغان ولس د جعلي ټرونونو در ناوي ته ژمن نه دی !!

اووم کال ځلور مه، پرلپسي ۴۲ مه ګڼه، محرم. صفر ۱۴۳۵ هق ۲۰۱۳ م، نومبر

امریکایي لیلام !!

کابل کې د (جرګه والو) تاریخي خیانت

د شهید حافظ بدرالدین حقاني ژوند او کارنامو ته کتنه

په امنیتي تړون کې د افغانانو کومې ګټې تضمین دي ؟

پیمان امنیتي با امریکا هیچ ارزش نه خواهد داشت

AIR FORCE RESERVE COMMAND

د شهامت مجلې مسؤل له ''الاماره'' سره په مرکه کې:

که افغانان له ګاونډیانو دومره ډاریږي چې د خپلې بقا د تضمین لپاره د پنځلس زره صلیبي عسکرو شتون مني، نو دومره بزدله او ډارن ولس د خدای ﷻ په ځمکه د ژوند حق نلري !

شهامت ۱۱م

علمي، کلتوري او اسلامي مجله

اووم کال څلورمه پرلپسې۴۲، مه ګڼه محرم ،صفر ۱۴۳۵هق، نومبر ۲۰۱۳م

لړلیک

دامتیاز خاوند :

دافغانستان اسلامي امارت
دفرهنګي چارو کمیسیون

مســؤل مدیـر :

ابو ظهیر

کتـنـپـلاوی :

شاهد "حقاني " لطیف عزم
حسن " علوي" بلال "وحید"
نعیم " صافی " عابد مجاهد
قاري حبیب

بـیـــه :

یوه ګڼه ۲۰ افغانۍ او ۳۰
کلدارې په پاکستان کې

تخنیکي مسؤل :

زرملوال او حقمل

یـــادونـــه

شهامت له سرمقالې پر ته دنورو لیکنو
مسؤلیت په غاړه نه اخلي

ادرس : کابل کارته پروان عقب سینمای بهارستان برېښنالیک : Sham.shahamat@yahoo.com

سرمقاله

بسم الله الرحمن الرحیم

افغان ولس جعلي ټرونو د رناوي ته ژمن ندی !!

د معاصرې اوپرمخ تللې جنګې ټیکنالوجۍ پرځواک له بشپړې ناکامۍ اورسوایي وروسته امریکایې ښکېلاک لګیادی په څرګندو جعل کاریو اوبربنډو درغلیو له فغان ولس اونړیوالو نه پخپل ښکاره شکست او خجالت دپردې اچولو ناکام کوښښونه کوي. څو ځان دافغانستان په ټوله اوضاع پوره برلاسی اومسلط وښي.

د ې لړ کې دلیندۍ په ۳(نومبر ۲۴) مه په پلازمېنه کابل کې دیوې محکومې لویې جرګې تر عنوان لاندې ۲۵۰۰ افغانې وطن پلورونکي څیرې رابلل او له هغوئ نه د راتلونکو لسو کلولپاره دخپل ناروا اشغال ددوام او پوځې هډو جوړولو بدې ارادې ته جعلي ملاتړ ترلاسه کول؛ دامریکا دهغه فریب کارې اوتیرایستونکې تګلارې ناوړه تسلسل دی، چې دنړۍ ازاد ولسونه اوخپلواک ملیتونه خپلو استعمارې غوښتنو او ارادو ته څملوي.

حقیقت دادی چې امریکا دخپل ټول معاصرځواک کارولو سربیره افغانستان کې خپلو بدو اوکرکجنو موخو ته رسیدو کې د پاته راتلو وروسته دمحکومو جریانو په عنوانولو سره هڅه کوي خپل له زوال او شکست نه ډک حالت په برې بدل کړي خو روښانه ده چې د محدودو اوبې ضمیره اشخاصو استخدامول او ګومارل له رواني لحاظه به دامریکا مړاوي روحیات اوپریوتی مورال لوړنکړي، بایداعتراف وکړي چې دافغان ولس شانداره ماضي په دې شاهد ده چې دغسې مردود کردارونه او محکومانه پریکړې داصیل افغان قام دازادۍ مسیر نشي تغیرولی .

له ډېر محدود اوهغه غلام اقلیت پرته چې دامریکا دناولي اشغال په اوږدو کې یې په چور، چپاول ،اختلاس، بد اخلاقیو او فسادو کې پریمانه ناروا شتمنۍ پیداکړي، هغوئ نه غواړي چې امریکا ظالمانه اشغال پای ته ورسي، باقي ټول ملت دامریکا له لوري اشغال غځول، په مهمو ستراتیژکو ولایتونو کې دپوځې هډو جوړول په کلکه غندي ،هم هغو څېرو او اشخاصو ته چې دامریکا ددې بدې ارادې او ګام نه ملاتړ کوي دهېواد دارضي تمامیت، ملي

ا رزښتونو او داسلامي اقدارو ددښمنانو په نظر ګوري ، دهغوئ دغه نه ښونکی جنایت اوخیانت په کلکه محکوموي .

له شک پرته چې دغه ډول جعلي اونمایشي جر ګې او مردود ګامونه دافغانې ویاړونو ، ملې افتخاراتو اوداسلامي حکمونو څخه علنې بغاوت دی ، چې ترپیړیو پیړیو به راتلونکو افغان نسلونو ته پیغور پاته وي او له امله به یې دافغان ولس استقلال او خپلواکې له ګواښونو اوننګونو سره مخ وي . او افغانستان به د جنګونو ، مرګونو او نا امنیو بل ګرداب ته وغورځوي، هم له سیاسي ، پوځي او اقتصادي پلوه به افغانستان تل امریکایانو ته محتاج او دهغوئ مستعمره هېواد وي ...

ښکاره ده څنګه چې د امریکا یې پوځي هډو وجود او پائښت به ټول عمر افغانستان او افغانان ځوروي، هم داسې دافغانستا ن ګاونډیانو لپاره خواشینونکی اوځورونکی پیغام دی، دهغوئ په ازادۍ اوسالمیت به ډېر منفي اغیز اوتاثیر ولري ،ولې امریکا غواړي افغانستان کې دخپل دایمي پوځي موجودیت اوپه حساسو ستراتیژکو سیمو کې دخپلو پوځي هډو څخه دګاونډیانو اومنطقوي ښار لړ کې ناوړه ګټه اخستو سربیره به هغوئ له جدي ګواښونو ،ننګونواوتحمیلې پریکړو منلو ته اړ کړي ، داکار به ً په ټوله سیمه اومنطقه کې یوه لویه نا امنې او بې ثباتې رامنځته کړې تردې چې دمنطقې هېوادونو پخپل منځې دښمنیو جنجالونو او جنګونو منتج شي

دسیمې دسیایسي چارو کتونکي له دې پلوه زیات اندیښمن دي، هغوئ دافغانستان په مهمو نظامې هوایې ډګرونو اونقاطاتو کې دامریکا پوځي موجودیت په مجموع کې دټولې سیمې لپاره دخطر زنګ بولي اودسیمې له ټولو هېوادو غواړي چې هغوئ ددې په ځای چې دامریکا دګټو دبقا په لار کې خپل مصالح اوصلاحیتونه قربان کړي او دامریکا له دایمې پایښت سره مرسته وکړي باید دخپلو هېوادو ملي ارزښتونو اوملي ګټوته اولویت ورکړي کنه امریکا هوډلري چې دافغانستان په ګډون دټولې سیمې هېوادونه له سیاسي ، اقتصادي اوپوځې پلوه پخپله کلابندۍ کې بند کړي ، دهغوئ ټولې کورنۍ اوبهرنۍ چارې ترخپل استخباراتې پوښښ لاندې راولې، ورباندې دخپلې برلاسۍ اوبرترۍ راج کینوي.

ښه داده چې افغان ولس په ګډون دسیمې ټول هېوادونه او ولسونه دانزاکتونه او حساسیتونه پوره درک اوحس کړي، دامریکا دراتلونکو پلانونوپه خنثاکولوکې له یو بل سره دګډ د تفاهم اوهمکارۍ روحیه پیاوړي اورامنځته کړي .

څرګنده ده چې دکابل لاسپوځی رژیم نه دافغان ولس د بشپړ ملاتړ اوهمکارۍ نه برخمن دی اونه افغانان یی درښتنې زعیم اوممثل په حیث پرېکړو او ارادو ته احترام لري له دې وجې حق نلرې چې دافغانانو په استازیتوب له کوم لورې سره تعاهدونه اوتړونونه لاسلیک کړي، دې لړ کې دهغوئ لخوا دبهرنیو اشغالګرو اړخونو سره شوي تړونونه ، لوظنامې اوکیدونکې هوکړې له قانونې اوحقوقې اړخه هیڅ مشروعیت نلرې اونه افغان ملت داشغال ترسیوري لاندې شویو ژمنودرناوي ته ځان ژمن بولي

کابل کې د (جرګه والو) تاریخي خیانت

(بت شکن)

اشغالګرو اوغلامانو یې دیوه بل نه بخښونکي خیانت په توګه دافغانانو دمنل شوي تاریخي دود او ملي روایت سپکاوی وکړ ،داځل دنیوالګرو په لمسونه پردیپالو افغاني لاسپوڅو دلویې جرګې دعظمت او تاریخي قدامت دمسخې نا کامه هڅه وکړه اودکفري لښکرو دنور لس کلن میشت د سمبولیک تړون باور لیک یا توثیق پاڼه یې دیوه سپیڅلي نامه (لویه جرګه) تر سیورې لاندې ،دڅو پلورل شویوعناصرو په جرګه کولوسره ومنله ،دانو دداسې بې ضمیره او یا دتور ښکیلاک له استعماري موخو ناخبروخلکو توثیق پاڼه یا باورلیک و،چې په لوی لاس یې پکې دلویې جرګې دپرتمینې ماضي دڅلا دتتیدو هڅه وکړه ،او زمونږ داسلافو دغه کړنلاره یې داشغالګرو دنا سپیڅلو موخو لپاره وکاروله ،دلویدځ اشغال له لومړیو شیبو راهسې دا څومه فرمایشي لویه جرګه ده، چې ورته کابل کې داستعماګرو دخیمو اوالوتکو تر سیورې لاندې تشکل ورکول کیږي او له بده مرغه چې نا مقدسو اهدافو ته یې د مشروعیت ځغاسته کیږي ،خو داځل دامریکایانو دهمیشني پوځي شتون او نظامي هډو دسند دهوکړې ! !په موخه کابل دلویې جرګې په نوم دڅوناپیژندل شویواوپلورل شویو څېرو راغونډیدل له شرم او پیغوره ډک هغه تجمع ده، چې دافغان ولس تاریخ کې ساری نه لري ،کمونستانوبه داسې جرګې راغوښتې او دروسانوداشغال دتداوم او مشروعیت هڅې به یې کولې خو کوم مذهبي رنګ به یې نه ورکاوه ،خوکابل کې په ۲۴ - نومبر ۲۰۱۳ – ۰۳ لیندۍ ۱۳۹۲ نیټه د (۲۵۰۰)کسوافغان نما څیرو چې زیات پکښې شیعه ګان ،نا محرمه ښځې ،دغرب په درسترخوان ناست تکنوکراتان ،دشمال ستمي ،شغلیي او کمونستي عناصر اودجهادي اقدارو نه منحرفې صبغت الله مجددي غونډې او سیاف غونډې پلورل شوي څېرې راغوښتل او غونډول له شرمه ډکه داسې هڅه وه، چې دخپل نوعیت له مخې بیخې بې سارې ده او دضمیرخاوندان پردوئ دلعنت او مرده باد ویلوته اړیستل شوي دي .

لویه جرګه دډیرې رڼې ماضي اوله ویاړنو ډکه سابقه لري ،زمونږ باور دی، چې دکرزي یا صبغت الله مجددې غونډې مهار شوي اجرتي څیرې به یې نه ماضي مسخ کړای شي ،نه به یې په سپینه لمن داغ ولګولای شي اونه به یې منزلت زیانمن شي ،خوهغه چې دقوس په دریمه کابل کې تر سره شول، دبخښلو او هیرولو وړهم ندې ،اونه به یې دافغان مجاهد ولس راتلونکې نسلولونه له یاده وباسي ،خلکوولیدل چې امریکاڅه غوښتل ، هماغسې جرګه

والووکړل او دې نا قبت اندیشوڅېرو دخپلواک اسلامي هیواد په حریت خدای جل‌جلاله مکره دغلامۍ او تلپاتې اشغال مذبوحانه چاره راکش کړه ،او افغان مجاهد ولس یې یوې عمري جګړې او جهادي مبارزې ته ورکیویست .

دلویو جرګو تاریخي شالیدته لنډه کتنه :

مرکې او جرګې دافغانانو هغه لرغونی او سپېڅلی دود دی ،چې له ډېرو او حجرو نه واخله بیا د هېواد ترکچې پورې پالل شوی او کارول شوی دی . دتاریخ په بېلا ، بېلو زماني واټنو کې دپښتنو مشرانو ، سپین ږیرو ،قومي مخورو او علماووبه تل په کور، کلي ،خاوره او ټاټوبي کې د ورپېښو شویو ستونزو او لانجو دهواري لپاره مرکې اوجرګې کولې او دسیالو خواوو ترمنځ به یې روغه اوجوړه کوله . دلرغونو اریایانو ډېر دودونه ، دحضرت عیسی مسیح علیه السلام لـه مـیلاد څخـه سوونه کالـه پخـوا ، بـېلا ، بېلـو پړاوونو کې افغاني ټبرونو خپل کړي دي ،چې په دې لړکې یې مرکې او جرګې دبېلګې په توګه یادولای شو. ځینې په رواني ناروغیو اخته کسان انګېري ،چې ګنې جرګې دمغلو ، تورکانو او ساسانیانو لـه خوا دې هېواد تـه راغلـي دود او کلتور دی، حال دا،چې دلرغوني آریانا اوآریایانود دولت والۍ او حکومت والۍ دسیاسي تشکېلاتو په اډانه کې د سبها (ولسي جرګه) او دسمیتي (مشرانو جرګه) جرګو تـاریخ دومـره پخـوانی دی ،چې مغلـواکي هغـه دچا خبـره هډولا نه وه زېږېدلې .

افغـان ولـس لـه ډېـرو لرغـونـو زمـانو څخـه دخپـل ټولنیز ژوندانه په هره برخه کې د ورپېښ شوي سیاسي ، اجتمـاعي ، اقتصـادي ،کلتـوري ، مـذهبي او داسې نـورو... کړکېچونو دحل او هواري په موخه له کلو او بانډو څخـه تـر دربار او شاه پورې جرګې جوړې کړې دي . دپښتو درنې او خوږې ژبې په فلکلور او ولسي ادب کې له نن څخه په سوونه او زرګونه کاله پخوا دجرګو یادونه شوې ده ، چې داچاره په خپله د جرګې پرېښتني او افغاني اصالت او رسالت بانـدې دلالت کوي .

کلـه چـې میـرویس نېکـه دخـونړي ګـرګین پـر وړاندې پاڅون وکړ ، نو بیا پـه) ۱۷۰۹ (زېږدیـز کـال لویـه جرګه جوړه شوه اومیرویس نېکه یې خپل مشر وټاکـه . دنادر افشـار تـر مړینـې وروسـته احمدشـاه ابـدالي پـه ۱۷۴۷ زېږدیـز کـال دلـویې جرګې لـه خـوا دهېـواد ټولـواک اومشـر وټاکل شو .

پـه ۱۸۶۵ زېږدیز کال دامیر شېرعلي خان په زمانه کې دهېواد (۲۰۰۰) تنو استازو پـه ګډون لویـه جرګـه جـوړه شوه .

پـه ۱۹۲۴ زېږدیز کال د امان الله خان پـه زمانـه کې لویه جرګه جوړشوه ،چې داستازو شمېر یې (۱۰۵۴) تنوته رسېدو او د(پنجدې)دبیانیولوغوښتنه یې وکړه.

۱۹۲۸ زېږدیز کال یوه بله لویه جرګـه د امـان الله خان په زمانه کې جوړه شوه ،چې (۱۱۰۰) تنواستازو پـه کې ګـډون وکـړ او (۱۴) نظامنـامې یـې تصـویب کـړې .
دسقاوزوی له مـاتې وروسـته ، دمحمـدنادر خـان پـه زمانـه کې لویه جرګه جوړه شوه او تر لسو ورځو اوږده شوه. ددې لویې جرګې په ترڅ کې ددولت دمامورینو دلقبونو ټاکنـه ، دبیـرغ رنـګ ، دځینـو لایحـو تصـویب او یـو شـمېر نـورې پرېکړې وشوې .

پـه ۱۳۳۴ لېږدیـز کـال دوزیـر محمـدګل خـان پـه پرانیستونکی وینا ، دسردار محمـدداودخان دصدارت پـه مـوده او دمحمدظاهرشـاه پـه زمانـه کـې لویـه جرګـه دپښتونستان پر موضوع جوړه شوه .

پـه (۱۳۴۳) لېږدیـز کـال د محمـدظاهر شـاه پـه زمانه کې په داسې حال کې ،چې دنوي اساسي قانون له مخې محمد داودخـان استعفاء کـړې وه او ډاکټـر محمـد یوسـف دصدارت واګې په لاس کې درلود ، لویه جرګه جوړه شوه او دنوي اساسي قانون مسوده یې تصویب کړه .

کله ، چې محمد داودخان دیوې کودتا په ترڅ کې جمهوري دولت اعلان کړ ، د ده په زمانـه کې هـم یـوه لویـه

جرگه جوړه شوه . دا لویه جرګه په ۱۳۵۵ لیږدیز لمریز کال دیوې علامیې په ترڅ کې اعلان شوه ،چې دمرغومي په ۱۹ مه نیټه به پیلیږي او په ۳۰ مه نیټه به پای ته رسیږي . ددې لویې جرګې له خوا اساسي قانون تصویب شو او هم محمد داود خان دولسمشر په توګه وټاکل شو .

په ۱۳۶۴ لیږدیزلمریز کال ،چې د ۱۹۸۵ زیږدیز کال سره برابره وه ،دغویي په دریمه نیټه په داسې حال کې ،چې دروسانو پوځونه په افغانستان کې شتون درلود ،یوه لویه جرګه دببرک کارمل له خوا جوړه شوه . نوموړي دملي واکمنۍ دټینګښت په اړه اوږدې خبرې وکړې او هم یې دروسانو او دهغوی دپوځونو دشتون په اړه څرګنده کړه : (ترهغوچې بهرنۍ لاسوهنې او تیری بندنشي ، دشوروي اتحاد پوځونه به له موږ سره وي ...) او هم یې وویل : (معیار وطن پرستی در سویتیزم است .) (دهېواد پالنې معیار په سویتېزم کې دی (.

په (۱۳۶۵) لیږدیز لمریز کال ،چې د (۱۹۸۶) زیږدیزکال سره یې سمون درلود ،دکمونست نجیب له خوا، چې دکارمل نه وروسته یې دچارواکي په لاس کې وې ، یوه لویه جرګه راوغوښتل شوه .

په ۱۳۶۶ لیږدیز لمریز کال، چې د (۱۹۸۷ (زیږدیز کال سره برابره وه ، دکمونست نجیب له خوا یو ځل بیا لویه جرګه راوبلل شوه ،چې په هغې کې یو اساسي قانون تصویب شو .

کله ،چې برهان الدین رباني واک ته ورسېد ، نو ده هم دلویې جرګې پر ځای دخپلې واکمنۍ دغځیدلو په پار دیوې شرعي اصطلاح (اهل الحل والعقد) په نوم دیوې شورا دجوړیدا هڅه وکړه ، داتش په نوم داهل الحل والعقد شورا په هرات کې جوړه شوه ، خو چې ولس شموله نه وه او نه یې شرعي بڼه درلوده، د اکثریت افغان ولس له خوا په چورلټ ډول سره رد شوه . ددغې جرګې پایلې شرموونکې او خندوونکې وې ، ځکه په دغه شوراکې یوازې څو تنو جګړه مارانو او وینه څښونکو قوماندانو ګډون درلود ،چې د رباني له ګوندسره یې اړوند تیا درلوده .

د ۱۳۸۱ لیږدیزلمریز کال دغبرګولي په ۲۱ مه نیټه ،چې د ۲۰۰۲ زیږدیز کال دجون له ۱۱ مې نیټې سره یې سمون درلود ، داشغالګرو تر سیورې لاندې دپخواني پاچا ظاهرشاه له خوا یوه فرمایشي لویه جرګه پرانیستل شوه ،چې (۹) ورځې اوږده شوه او حامد کرزی یې دمنځمهالې اداري مشروټاکه . خو په تأسف سره چې حامد کرزي ظاهرشاه ته دملت بابا؟؟ لقب دې لویې جرګې ته واوراوه.

په ۱۳۸۲ لیږدیزلمریز کال ،چې د (۲۰۰۳) زیږدیز کال سره برابر و، داشغالګرو تر چتر لاندې کابل ته په اصطلاح د اساسي قانون دتصویب په موخه یوه بله لویه جرګه راوغوښتل شوه ،چې نوموړې جرګې د لیندۍ له ۲۲څخه دمرغومي تر ۱۴مې نیټې پورې دوام وکړ .یادې جرګې دافغانستان اوسنی نوی قانون په (۱۲) څپرکواو(۱۶۲) مادوکې تصویب کړ ،چې اوسمهال دکرزي په اداره کې نافذدی .

دلویو جرګودې تاریخي شالیدته که څوک ځیر شي ،نو داسې جرګې زیات وخت کې دیوې برخلیک ټاکونکې حالت پر وخت جوړې شوي او رغنده پریکړې یې کړي، ډیرې لږې به داسې هم پیښې شوي وي ،چې دنجیب او کرزي غونډې نا خلفو اشخاصو فرمایشي بڼه ورکړي وي او پریکړه یې دجرګو پر تاریخ ستر ګوزار وي .

که دیوې خوا نه جرګه فرمایشي وه ،نو دبلې خوانه یکې دجرګه والوقومي ،مذهبي او هم داهلیت او پریکړو دظرفیت تناسب او انډول په پام کې نه و، نیول شوی ،علماء چې زموږ دټولنې دستون فقرات حیثیت لري داسې مشهورې یې نه تر سترګو کیدي ،دجهادي مقاومت لورې خو لا له لومړې وهلت نه ورسره خپل پریکون اعلان کړ ،اودا سې جرګې یې په کلکو الفاظو وغندلې، چې دمقاومت نه حضور بخپله دلویې جرګې په نوم ناسته له

خپل اصلي پرستيژنه راوغورځوله او ددې جرګې ولسي او اسلامي اعتبار ته يې کلکه ضربه ورکړه او هم يې ددې جرګې پريکړې تر جدي سوال لاندې راوستلي ،همداسې پکې دغوڅ اکثريت ولس استازې نه وو بلل شوي ،هغه چې انځورونوکې ښکاريدل يا دهزاره جات يا دکمونست خونکار دوستم پلوه ښځې يا دباور خپلولوپاره داطرافو څو بې سواده او نالوستې دګوتوپه شمار داسې پښتانه چې آن بيچاره ګان لا دپګړې دترلو په چل هم نه پوهيدل، بس صرف دصبغت الله مجددې خبروته به يې دهوکي هوکي !!سرونه خوځول نه نور په تحليل او ترازو پوهيدل اونه دخپلو پريکړو په عواقبو!!

خوبياهم امريکايانو ته دپوځې هډو دمشروعيت دپريکړې لپاره راغوښتل شوي وواو دافغانستان ديوه ستراسلامي هيواد برخليک کې دپريکړې واک ورکړل شوى و((چې البته دداسې خاينانه پلانونودعملي کولو لپاره همداسې بې استعداده او بې ضميره ککرۍ دوخت ضرورت وي)) .... ،داسې مطبوعاتي راپورنه هم شته، چې آن دغرب دحلقه بګوش غلام ډاکتر سپنتا پرې خوله خوځولې ،چې امريکايانوسره دپوځې هډوسند لا واردمخه واشنګټن کې دکابل سفير (اکليل حکيمي) لخوا له خپلو امريکايي بادارانو سره لاسليک شوى او دا اوسنۍ جرګه صرف ديوه مشروعيت ورکولو لپاره راغوښتل شوي ،دايوه غولونکې هڅه ده، چې له امله يې دافغان مسلمان ولس دقهر ،بغاوت او عمومي پاڅون مخه ونيول شي که نه خبره لا ډيره مخکې خلاصه شوي اوداسې نام نهاده جرګوته نده ځنډيدلې .

باورلرو چې دافغانستان سوق الجيشي موقعيت ،مسته هوا ،اوبه ، دآسيا په زړه کې ددې خاورې ستراتيژيک اهميت اودافغانانو کلک اسلام او ديانت به هغه لاملونه وي ،چې تل يې دامريکا په څېر دنړۍ زورواکي ياځان ته قهرولي او ياېې ددوئ هوس راپارولی وي ، خوداهم يوځمکنى واقعيت دى، چې دايمان په ځواک افغان مسلمان ولس دداسې نړيوالو زورواکيوسره ډغره وهلې اوپه خپلو زړوانګريزي اوشلخي ټوپکونويې پردوئ دا ارته ځمکه تنګه کړي ده .

مشهورامپراتور(سکندررومي)چې کله دنړۍ نيونې په تکل له آموسينده راپوريوت اوډير کلونه پس يې هم افغان ولس له بغاوته منصرف نکړای شو،نوخپل فيلوسوف استاذ(سقراط)ته چې دنړۍ نيونې مشورې به يې ترې اخستلې ،يوه ليک کې وغوښتل ،چې افغانان ترهرډول فشاراو وژنو وروسته هم زماله مخالفته نه اوړي، مشوره راکړه! چې قتل عام پکې وکړم او موجوده نسل يې ټول له نيغه تيرکړم !

(سقراط)چې دافغانستان طبعي جغرافيه مطالعه کړي اوددې خاورې طبعي ځانګړتياوې ورته څرګندې وي ،سکندر رومي ته په ځواب کې داسې وليکل :چې ترکومه ځايه چې ما ددې اقليم او خاورې مطالعه کړي ،نو راته جوته شوي ،چې دې خاوره کې چې هر نسل پيداکيږي ،نوپه خلقي او فطري لحاظ به دپرديوسلطه اوحاکميت نه مني ،نوکه ته داموجوده توکم هم ووژني ،نوى نسل به هم ستاغوندې دخارجيانوحاکميت په وړاندې بغاوت کوي او تر پايه به يې ارام نکړای شي ،دتاريخي لاسوندونوله مخې همدې فيلسوفانه مشورې (سکندر)دې اړيست چې پوځې شاګرځ وکړي اوخپلې لښکرې ددې خاورې نه وباسي .

دافغان ولس له نظره به امريکايان هم دخپلو ماتو شويو نيکونوپه شان په برخليک اخته شي او پداسې شرميدلې ماتې به له هيواده ووځي ،چې نه به يې بيا داسې فرمايشي جرګې مخه ډب کړي اونه هم خپل مادي وسايل ،تکنالوژي او يا دپاپانو مشورې !!!

پیمان امنیتی با امریکا هیچ ارزش نه خواهد داشت

ذبیح الله مجاهد

درکشوری که مثل افغانستان دوازده سال تحت اشغال امریکا قرار دارد ، اکثریت مطلق مردم ان درگیر جنگ نامتوازن با اشغالگران اند ، بمباران ، تلاشی خانه ها ، کشتار مردم بی دفاع پیرمردان ، خانمها و اطفال ازطرف همین اشغالگران ادامه داشته باشد ، هر روز تعداد شهدا به دست اشغالگران زیاتر شده میرود ، پس چیطور ممکن هست که یک کتله وابسته به اشغال و بهتر است بگوییم زاده اشغال بر خیزد ، برخلاف ارشادات دینی ، نورم های بین المللی و فرهنگ افغانی با همان اشغالگران که زیاد تر از یک دهه خون مردم ما را میریزند پیمان امنیتی ببندند و آنهارا ناجی و محافظ کشور خود فکر کنند ؟ بستن پیمان نظامی به نیروی اشغالگر ودشمن ، به معنی خود کشی و خود را درهلاکت انداختن است ، بلی پیمانها با کشور های جهان در عصر کنونی یکی از ضرورت های اجتماعی ، اقتصادی و رفا هر کشور دانسته میشود ، ولی اجرای پیمان ها در ذات خود تفاوت دارد ، جهت دوم پیمان نیز متفاوت است که ذیلا آنرا زیر بحث میگیریم.

مشارکت با کشور ها در امور اقتصادی ، معاملات تجاری ، بازسازی کشور ، جلب سرمایه ها و بعضی از ارزشهای انسانی، لازم و نیازمندی هر کشور در جهان کنونی است ، ولی روی اصول و پرنسیپ های قبول شده ء بشری ، عنعنات سالم کشور ، اصول دینی واعتقادی مردم کشور خود باید شریک دارای شرائطی باشد که پیامدهای پیمان در دراز مدت ذلت و شرمساری را عوض بهبود در زندگی مردم به بار نیاورد .

۱ـ کشور شریک معامله باید سابقه دشمنی با دین ،کشور و ارزشهای کشور اول نه داشته باشد .

۲ـ کشور شریک معامله باید أنقدر بالا دستی وتفوق نه داشته باشد که درصورت تخلف از مواد پیمان ازآن باز پرسی نه توان نمود .

۳ـ خصوصا در کشورهای اسلامی پیمان با کشورهای غیر اسلامی باید در امور نظامی نباشد ، به خصوص به داشتن نیروی نظامی کشور غیر اسلامی ، چون

اینگونه پیمان ها شرعا مجاز نیست ، وسبب تفوق غیر مسلمین به مسلمین میگردد ، و ارزشهای دینی خواهی نه خوای صدمه می بیند وصریحا با نصوص شرعی در تضاد قرار میگیرد.

۴ـ محدوده پیمان باید کاملا روشن ، برملا و بدون کدام هدف غیر مجاز ، ترتیب شود .

۵ـ بخاطر اجرای پیمان، کشور اول باید حمایت تمام مردم خود را روی ریفرندوم وهمه پرسی به دست آرد ، تا در صورت پیامد ناسالم پیمان، تمام مردم پاسخ گو و مسئول باشند ، چون ضرر آن را نیز همه متحمل میشوند .

اکنون روی همین پرنسیپ های سالم و لازم ، پیمان اداره کابل را با امریکا تحت برسی قرار میدهیم:

اصل اول:

شرکت در پیمان با امریکا در شرائط کنونی مجاز نیست ، چون امریکا دوازده سال است که ، به کشور ما افغانستان یورش آورده ، مردم ما را به شهادت رسانیده وهنوزهم به کشتن مردم بی دفاع ومظوم ما ادامه میدهد ، دشمنی امریکا به دین ، کشور و ارزشهای دینی ما به هرکس معلوم است ، در مدت زیادتر از یک دهه ما شاهد بسا واقعات بودیم که اصول دینی ما از طرف امریکایها مکررا زیرپا شده ، قران کریم به آتش کشیده شده ، مساجد و مدارس بمباران شده ، علماء دینی ما به شهادت رسیده اند ، به زندان انداخته شده اند و بي غزت شده اند ، حریم خانه های ما به گونه مستمر از طرف نیروهای امریکای هتک حرمت شده ،خانمهای افغانی بی عزت شدند ، تجاوز ها صورت گرفته ، مردم ملکی قصدا به شهادت رسیده اند وحتی به آتش سوختانده شده اند ، به اجساد شهداء استهزاء صورت گرفته که این تسلسل ظلم و ستم هنوز هم به شدت خود ادامه دارد که دو روز قبل بمبارد بالای جنازه درنورستان و به شهادت رسانیدن ۷ فرد ملکی ، همچنان ام شب حمله شب هنگام دربتی کوت ننگرهار وبه شهادت رسانیدن دو فرد ملکی در حالت خواب، مثالهای بسیار اشکار وزنده دشمنی امریکا به ملت و ارزشهای دینی ما محسوب میشود ، پس در این حالت چیطور ممکن است که ما امریکا را شریک معامله فکر کنیم و به آنها پیمان داشته باشیم ؟

اصل دوم:

اینکه کشور دوم یا شریک معامله باید آنقدر تفوق نه داشته باشد که درصورت تخلف نه توان به آن محاسبه کرد .

اکنون امریکا در همچو قدرت و تفوق قرار دارد ، هیچ تضمین بین المللی ، اسلامی و بشری وجود ندارد که در صورت تخلف از مواد پیمان ، میتوان امریکا را مجازات کرد ویا از آن حق ستانی نمود ، ماشاهد بودیم که در چند دهه گذشته به مراتب ، قوانین بین المللی و سازمانهای مهم جهان، از طرف آمریکا پایمال شده، از حقوق بشر تخلف صورت گرفته، ولی هیچ نهادی نه بوده که از امریکا پرسش نماید که چرا این تخلفات را انجام میدهد ؟ ما شاهد اوال جنگ وتجاوز امریکا بر افغانستان وعراق بودیم که به زندانیان جنگی چه ظلم های وحشتناک به دست امریکای ها در زندان های گوانتانامو ، ابوغریب عراق و بگرام صورت گرفت ؟ زندانیان به گونه طاقت فرسا مجازات شدند ، حتی تحت شکنجه به شهادت رسیدند ، اعضای بدن ایشان در زندگی بریده شد ، به وسیله حیوانات دریده شدند و با خانمان تجاوز جنسی صورت گرفت ، مگر هیچ داعی حقوق انسان نه بود که از امریکا انتقاد کند ودست ظلم امریکا را کوتاه نماید ، همه به چشم روشن همه چیز را می دیدند و خاموش بودند ، این همه بخاطر نیرومندی بیرون از حد امریکا و تفوق آن بود ، سال گذشته امریکا به اداره کابل پیمان دیگری را بست که نیروهای امریکایی دیگر حق ندارند به خانه های مردم در افغانستان در شب داخل شوند و مردم را آزار و اذیت نمایند ، ولی در جریان یک سال هیچ سکتگی در حملات شب هنگام امریکایی به وجود نیامده ، هر روز ما شاهد مردم ازاری و کشت وخون هستیم که به بهانه های مختلف از طرف نیروهای امریکایی انجام میشود و مثال آنرا فوقا تذکر دادیم که امشب هم نیروهای امریکایی

بالای خانه های ملکی در بتی کوت ننگرهار حمله شب هنگام انجام داده اند و دوفرد ملکی را به شهادت رسانده اند .

اصل سوم:

ما گفتیم که کشورهای اسلامی شرعا حق نه دارند با کشورهای مقتدر غیر اسلامی وارد معامله نظامی شوند که در نتیجه آن حتی نیروه نظامی کشور غیر اسلامی در حریم کشور اسلامی حق زیست داشته باشد ، اولا حضور دراز مدت نیروهای کفری در کشور اسلامی حیثیت وابرو کشور اسلامی را زیر سوال قرار میدهد ، ثانیا موجودیت نیروهای کفری در کشور اسلامی سبب گسترش فعالیت های استخباراتی ، ضربه زدند به ارزشهای دینی و ترویج فحشاء در سرزمین اسلامی میشود ، ثالثا بعضی از جرایم که در شرع اسلامی جرم پنداشته میشود ، ولی کشورهای کفری آن را جرم نه بلکی لازمه حق انسانی می دانند ، مثل زنا ، همجنس بازی ، توهین به مقدسات ، دعوت به کفر ،ترویج فرهنگ ناسالم کشورهای غربی در جوامع اسلامی که ما شاهد آن در تمام کشورهایکه با امریکا چنین پیمانی داشته اند هستیم ، زمان ارتکاب این جنایات عساکر کفری از مجازات شانه خالی خواهد کردند و انرا اصلاجرم نه خواهد شناختند ، در صورت تمام تخلفات فوق باز هم هیچ تضمین عملی یی وجود ندارد که جلو چنین فعالیت ها را در عمل بگیرد.

اصل چهارم:

محدوده پیمان امریکا به اداره کابل کاملا روشن نیست ، در ماده ها و متن پیمان صریحا گفته نه شده که امریکا بخاطر چه نیازمند این پیمان است ؟ هدف عمده و استراتیژیکی آنها از چه قرار است ؟ چرا امریکا حاضر است به اساس پیمان به اداره کابل پول گزاف به مصرف برساند ، مخالفت های مردم خود را تحمل کند و درحال که هنوز جنگ ادامه دارد زندگی عساکر خود را در مخاطره قرار دهد ؟آیا هدف قایم کردند سلطه بر منطقه نیست ؟آیا نه میخواهد نفوذ امریکا را از بام آسیا بر تمام اسیا گسترش دهد ؟آیا هدف جلوی گیری از نزدیک شدن کشورهای منطقه با هم نیست ،که مبادا اتحاد منطقوی در آسیا به وجود بیاید و منافع نامشروع امریکا زیر سوال قرار گیرد ؟آیا حضور امریکا بخاطر آن نیست که از خانه ما تمام کشورهای نیرومند منطقه را تحت شعاع داشته باشد و پیشرفت منطقه را به چالش کشد ؟این همه سوالها در متن پیمان با امریکا پاسخ ندارد ، که طبعا ما را با کشورهای همسایه و منطقه در بدبینی قرار میدهد و افغانستان را به نقطه کش وگیر فعالیت های ضد ونقیض استخباراتی منطقوی و امریکا مبدل می سازد ، کاری که زیاتر از سه دهه عامل اصلی همه بدبختی ها در افغانستان بوده است.

اصل پنجم:

اداره کابل سعی نمود که جرگه فرمایشی را همچو جرگه های زمان نجیب دایر نماید ، که اکثریت عمده آن افراد داخل در اداره کابل هستند و منافع شخصی اینها همه با امریکا گره خورده ، پول ، کرسی ، موتر ، نام ونشان شان همه مدیون اشغال امریکا اند ، این افراد معهود هرگز نه میتوانند از تمام ملت نمایندگی کرد ، زیرا همین اکنون اکثریت مردم ما با امریکا درگیر جنگ هستند ، قربانی میدهند و زجر اشغال را میکشند ، بلی یک تعداد شاید کسانی نیز به لوی جرگه فرمایشی اداره کابل راه یافته باشند که مخالف چنین پیمانها اند ، ولی انها قبلا مقهور گردیده اند ، تعداد انها به دلیل مخالفت با پیمان امریکا جاسوسان کشورهای همسایه دانسته شده اند و تعدادی هم که باقی مانده اند رایی شان روی فورمول دیموکراسی به اساس معتبر شمردن اکثریت آرا ولو که هرگونه باشد از اعتبار ساقط خواهد شد .

پس درعموم جرگه فرمایشی کابل یکی از جرگه های شخصی چند افراد دزد ، رشوه گیر ، مفسدین اخلاقی ، مزدوران دوازده ساله امریکا و غلامان معلوم الحال است که نزد شرع مبین اسلام ، مردم غیور افغان و اصول ازاد انسانی مردود است وهیچ معنی و ارزش نه خواهد داشت.

په امنيتي تړون کې د افغانانو کومې ګټې تضمين دي ؟

شاهد غزنيوال

د کرزي او امريکا ترمنځ د امنيتي تړون په اړه د مشورتي لويې جرګې له جوړيدو سره سم خبرونو او بحثونو زور اخيستی.

يو شمير هغه رسنۍ چې په افغانستان کې د امريکايي اشغال ترسيوري لاندې ايجاد شوې او د هغوئ په مالي مرستو تغذيه کيږي د دغه تړون په پلوي خپروني کوي، هغه د افغانانو لپاره ضرورت او د هغوئ په ګټه تړون بولي

مونږ غواړو دلته د امريکايانو د هغو استراتيژيکو اهدافو په اړه چې دوئ يې د همدې تړون په زريعه ترلاسه کول غواړي ليږ رڼا واچوو او همدارز د هغو اقتصادي لګښتونو په اړه چې دوئ په افغانستان کې د خپل اشغال د تحکيم لپاره دمالي مرستو ترعنوان لاندې کړي او يا يې له دې وروسته کوي يو څغلنده نظر وکړو

د امريکا مالي مرستي او دهغوئ په نظرکې نيول شوي اهداف

سپينه ماڼې دنړۍ له هغو هيوادونو سره چې دامريکا ترحمايت لاندې اويا دهغوئ دمرستو اړدي د مالي مرستو ځانګړې اداره لري. دغه اداره د امريکا د نړيوالې ودې د پراخوالې أژانس United States Agency for International Development (USAID) نوميږي چې په کال ۱۹۶۱ کې د امريکې د هغه مهال ولس مشر جان کيندي لخوا تاسيس شوې او هر کال له معينو هيوادونو سره خپلې ټاکل شوې مرستې کوي.

دغه اداره که څه هم چې له تشکيلاتي اړخه يوه مستقله اداره ده خو د هغې هرډول مرستې په مستقيم ډول د امريکا د جمهوري رياست ، خارجه وزارت او کانګريس تر توجيه او لارښوني لاندې د هغو هيوادونو لپاره په پام کې نيول کيږي چې همدغه درې واړه يادشوي مراجع له هغوئ سره دمرستې پريکړه وکړي ، اودغه مرستې هم دهغو مشخصو اهدافو او پلانونو دترسره کولو په غرض ترسره کيږي چې د امريکا دجمهوري رياست ، کانګريس او وزارت خارجه لخوا پلان شوي وي.

له افغانستان سره د امريکا پخوانۍ مرستې چې امريکايان يې له افغانانو سره مرستې بولي خو په حقيقت کې هغه د دوئ د پوځي او استخباراتي فعاليتونو د عملي کولو لګښتونه دي د همدې ادارې

(USAID) لخوا ترسره شوي او راتلونکې هغه به هم د دې امریکایي ادارې د پلانونو اوتګلارې مطابق ترسره کیږي.

د افغانستان د اشغال له پیل نه تر اوسه پورې د امریکا لخوا هرکال د افغانستان لپاره ۱۱۰ ملیارده ډالره کلني بودیجه ټاکل شوې چې د امریکایي ځواکونو لخوا دهغوئ د پلانونو مطابق په مصرف رسیدلې.

هغه لګښتونه هم په دغو مرستوکې شمیرل کیږي کوم چې د تیرو دولسو کلونو په جریان کې د امریکایي پوځي الوتکو د الوتنې او همداراز د هغوئ دپوځي نقلیه وسائطو په تیلو او ترمیمولوکې لګیدلي.

دا خو ښکاره خبره ده چې د افغانستان په فضاکې د امریکایي الوتکو پروازونه او د هغوئ د نقلیه وسائطو حرکات ټول د افغانانو د وژلو ، د هغوئ دکورونو د ورانولو او د هغوئ د پاتې اقتصادي زیربنا د تخریبولو په غرض ترسره شوي.

مانا داچې امریکایان زمونږ د کلیو ورانول ، زمونږ د هیواد والو شهیدانول او د هغوئ بندیانول هم په مونږ باندې دمرستو په نامه حسابوي او اوس بیا بیا داخبره تکراروي چې که له هغوئ سره امنیتي تړون لاسلیک نشي نو هغوئ به خپلې مرستې !! اقطع کړي.

د امریکایانو لخوا چې په تیرو ۱۲ کلونوکې کومې مرستې په ملکي برخه کې شوي هم هغه د دوئ دپوځي چارواکو (پي ،آر، ټي) تر نظارت لاندې د هغوئ د پوځي پروګرامونو لپاره د زمینه سازي په خاطر ترسره شوي.

دهمدغو مرستو ټوله برخه په پلاني ډول د اداري فساد ، اختلاس او نورو اجتماعي انحرافاتو د خپراوي لپاره لګیدلې او تر اوسه پورې د ټول افغانستان په سطحه د اسې بیلګه ځوک نشي وړاندې کولای چې یادې مرستې دې په اهمو زیربنایي پروژو په سمه توګه مصرف شوې وي.

افغانان او س هم حتی د کابل په ښارکې دژوند اساسي اړتیااو ته لاس رسی نه لري ، د ارګ په څو کیلو متري کې د تګ راتګ عمومي واټونه ، خراب ، د کابل ښار په ډیره برخه کې بریښنا نامنظمه ، د ځښاک اوبه او دژوند نورې اسانتیاوې ښاریانوته نه دي برابري ، فقر ، بیکاري او نیستي خپل اوج ته رسیدلي.

داخو دکابل ښار وضعیت دی چې دامریکا په شمول دنړیوالي ټولنې د ۴۸هیوادونو مالي مرستې ورته را رواني دي ، له کابل نه بهر کلیوالو سیمې په تیره جنوبي او جنوب لویدیځ ولایتونو خو د بیا رغونې او ابادي په نوم څه پیژني هم نه.

ښه نو کله چې د امریکایانو د سلګونو ملیاردونو ډالرو دترسره شویو مرستو په صورت کې د افغانستان دپلازمینې کابل دغه حال وي ، نو په راتلونکي کې چې د امریکایانو د مرستو ټول تمرکز دهمدغه امنیتي تړون له مخې یواځې په پوځي مرستو وي افغانانوته به دهغوئ څه ګټه ورسیږي ؟

کوم نظام چې د امریکایانو په مرسته اوس ایجاد شوی او یاله دې وروسته د امریکایي انتخاباتو په ترخ کې راځي دهغه اساس په فساد ، اختلاس او بډو وضع شوی ، همدغه فاسد نظام خپله دا مریکایانو په اعتراف د نړۍ په کچه تر ټولو لومړی درجه فاسد نظام ګڼل کیږي ،تراوسه هم د امریکایانو په دستور د همدغه نظام دمافیاي شبکو لخوا له افغانستان سره په سلګونه میلیارده ترسره شوې مرستې غلا شوې له دې وروسته به هم کیږي ، ولس به تري هیڅ ګټه نشي کولای .

د امنیتي تړون امنیتي زیانونه

مونږ مخکې وویل چې امریکایان اصلا په دې فکر کې نه دي چې د هغوئ په مرستو دي عام افغانان هوسا او د ښه ژوند څښتنان شي ، هغوئ چې تراوسه د مرستو په نامه له افغانانو سره څه کړي هغه په حقیقت کې د هغوئ د اشغال د ټینګښت لپاره اقتصادي لګښتونه دي چې په افغانستان کې په یو لړ داسې پروژو لګیدلي چې هغه په پوځي ، تبلیغاتي او فکري لحاظ دا امریکایانو په ګټه دي اوس چې هغوئ د امنیتي تړون په لاسلیکولو ټینګار کوي هم غرض یې خپل یولړ خاص استراتیژیک اهداف دي چې هغه په هیڅ ډول د افغانانو په امنیت پوري اړه نه لري بلکې د هغوئ په وسیله د افغانانو امنیت لا تر تهدید لاندې راځي .

امریکایان غواړي د همدغه امنیتي تړون له لارې په افغانستان او سیمه کې امریکایي نفوذ ته لاره هواره کړي ، هغوئ غواړي په افغانستان کې د خپلو (۹) دائمي اډو په وسیله په افغانستان او منځنۍ آسیاکې د خپل اقتصادي او سیاسي رقیب چین د نفوذ مخنیوی او د ایران د هستوي ځواک د مراکزو څارنه وکړي ، چې دغه ټول اقدامات یواځې د امریکایي مصالحو د تحقق په غرض ترسره کیږي او افغاني لوري ته یې تر محتملې ګټې یقیني تاوان ډیر زیات دی ؛ ځکه په دې سره به د امریکا سیمییز مخالفین حتما په مقابل اقدام لاس پوري کوي او په نتیجه کې بې افغانستان د سیالو قوتونو ترمنځ د پوځي سیالۍ ډګر ګرځي او د لسو کلونو لپاره به نورهم دلته د جګړې اور د افغانانو په سر بلیږي .

ترهرنامه لاندې چې وي په افغانستان کې د امریکایانو موجودیت په دغه هیواد کې د جګړې د اور دتازه ساتلو په معنادی ؛ ځکه نه افغانان دیته تیاردي چې په خپلو اک افغانستان کې دې بهرني یرغلګر ومني او نه د افغانستان ګاونډیان په خپل ګاونډ کې داسې ځواک زغملی شي چې هغه دي د دوئ حرکات او پوځي مراکز تر څارنې لاندې ولري.

بس نو له یوې خوا به افغانان له خپل هیواد څخه د دفاع په روحیه له امریکایانو سره په جګړه وي او له بلې خوا به ګاونډیان دخپلو حریفو امریکایانو دټکولو او تخریبولو لپاره په بالمثل اقدام لاس پوري کوي او په دې سره به دجګړې لمبې نورې هم ژبغړانده کیږي او ضرربه یې تربل هرچا زیات افغانانو ته رسیږي.

امریکایان غواړي د نړۍ د ترټولو شریرو خلګو په حیث د افغانستان او د هغوئ دګاونډیانو ترمنځ د نفرت او تصادم داسې فضا ایجاد کړي چې دوئ په آساني سره وکولی شي له هغې لارې خپل نفوذ او بقاء ته زمینه مساعده کړي ، له تیرو ۲ کلونو راهیسې د افغانستان او پاکستان په ختیځو سرحدي سیمو کې مونږ د امریکایي شیطانت د دغسې تحرکاتو شاهد وه چې هغوئ یې د جګړې له پیلولو وروسته د سیل بینانو په توګه ننداره کوله.

خلاصه. امنیتي تړون په خپل مفهوم سره رینښتیاهم یواځې په افغانستان کې دامریکایي مصالحو د تأمینولو لپاره امنیتي شرائط برابروي او د افغانانو لپاره له تباهي ، بې امني او بې ثباتي پرته بله هیڅ معنا نه لري ، په هیواد مین افغانان په هیڅ ډول د دغسې امریکایي امنیت تأمینونکی تړون منلو ته تیار نه دي او دهغه د شنډولو لپاره له امریکایانو سره د وسله وال جهاد تداوم تر ټولو غوره لار بولي.

داصول فقه او اجتهاد تاریخ

داسلامي نړۍ ثقه عالم ډاکټر محمد حمید الله رح

ژباړه شهاب منصور

لومړۍ برخه

دنن موضوع اصول فقه ده ، واقعاً دایوه داسې موضوع ده چې، ورباندې تنها مسلمانان ویاړلی شي ، د قوانینو لړ کې دنړۍ مختلفو قومو څه نه څه زیاتوني کړي ، خو دمسلمانانو ترټولو لویه کارنامه "اصول فقه "ده !! له مسلمانانو وړاندې نړۍ کې قوانینو شتون لاره ، لیکن "داصول فقه" پشان علم دنړۍ له هیڅ هېواد اوهیڅ قوم سره نه وه !! مونږ په جرئت وایو چې دقوانینو برخه کې "اصول فقه" یوه داسې ځانګړې زیاتونه ده ، چې په سبب یې د قانون ترټولو لویه نیمګړتیا پوره شو !!تاسي ټول پوهیږئ چې دنړۍ په هر قوم او هر هېواد کې شته قوانین دوه ډوله دي:

یو د نهایتې تاریکې دورې رانېولي ترننه په هرهېواد اوهر قوم کې یوډول نالیکلي قوانین مومو!کوم چې عبارت له رسمونو اورواجو دي !دا په هر هېواد اوهرقوم کې شته دي ، لیکن مونږیې دمصنف ،مؤلف اولیکوال په حیث ځوک نه پیژنو،خو په هغوټول خلک ورباندې عمل لري !

دویم : هغه قوانین دي چې دکوم واکمن اوپاچا له لورې د تدوین وروسته نافذ کېږي ! عموماً دا ډول قوانین مونږ په لیکلي بڼه مومو! په هر صورت انسان خپلو فطري اساسي غوښتنوته په پام دځان لپاره قانون جوړوي ،او بیا په هغه عمل کوي، له دې وجې قانو دهري بشري ټولنې یوه اساسي اړتیا او خصوصیت دی.

تر کومه ځایه چې دقانون لیکلو خبره ده ، غالباً ترټولو پخوانی لیکل شوی قانون چې مونږ ته رسیدلی ، هغه د"حمورابي" پاچا قانون دی ،ځوک چې دعراق پاچا و، دنویو غربې ځیړنو په استناد :دا هغه پاچا دی، کوم چې دابراهیم علیه السلام په مقابل کې په نمرود شهرت لري ، ددې راې دلیل دادی چې د دواړو زمانه یو ده ، (اتلس سوه پنځوس قبل مسیح)اوهېواد یې هم یو دی . د"حمورابي" قانون مونږ ته په لیکلي بڼه رسیدلی ، دایران "سوس" نوم ځای کې څه موده وړاندې دکندلو

پرمهال يوه توررنګه ډېره ترلاسه شوي ، پرهغه دوه شکلونه کښل شوي ، دڅېړونکو په وينا يو دحمورابي پاچادی او بل دخدای،داسي ښکارې چې حمورابي له خدای احکام اخلي ، ډېره يوې ستنې ته ورته ده ، ور باندې په ميخي رسم الخط قانون کښل شوی ، غربي څېړونکو چې هغه ډېر ليک لوستی او ژباړلی دنړۍ په زياترو لويو ژبو کې خپرې شوي ، چې ديوه پخوانې ليکلي قانون په توګه يې يادونه پکار ده، خوددې معنی دانده چې هغه غوره قانون دی ، زه تاسو ته يومثال درکوم :ددغه قانون په مادو کې يوه ماده د قصاص اخستو ده ، مثلاً که زه يو څوک ووژنم ، بايد زه دمرګ په سزا محکوم شم ، دې اتفاقي اصولو ته دحمورابي پاچا مشاورينو دومره ترقي ورکړي چې تر خندونکې حد يې بيولي :دهغه قانون له مخې که يو سړی دبل سړي ځاروی قتل کړ ،په قصاص کې دې د قاتل ځاروی هم قتل شي ، ممکن تاسي دا ومنئ! زه وايم د قاتل دځاروي قتلولو او دهغه ضايع کولو په ځای غوره داده چې محروم سړي ته دخپل ځاروي عوض ورکړي ، يعنې دځاروي په بدل کې ځاروی ! هم دا راز پکې ليکلي :که يوتن دبل تن لور قتل کړه ، قصاص کې دې د قاتل هم لور ووژل شي !! اوس دهغې خوارې څه جرم دی ووژل شي ؟ ، دا نده معلومه چې سزا ولې دقاتل په ځای دهغه لور ته ورکول شي ؟ له دې وجې مونږ وايو چې دقصاص دغه اصول د"حمورابي" په زمانه کې په ډېره ناپوهۍ تر افراطيت رسول شوي وو ، نن زمونږ سالم عقلونه ندي تيار چې دانصاف په نوم دغه اصول اومني ،ليکن څلورزره کاله وړاندې خلک به هم دومره پوهيدل چې د انصاف او ښه قانون دی ، دخدای له لورې راغلی ، ددې څخه علاوه نور قوانين هم مونږ ته رسيدلي دي ، مثلاً په مصر کې د "هيرو غليفي"(hiro glyphic) کوم ډېرليکونه مندل شوي په هغو باندې هم قوانين ليکلي ،رومي قانون هم ترلاسه شوی ، يوناني قانون هم مونږ ته رسيدلی، په دې علاوه چينايي ، اوهندوستاني قوانين هم مندل کېږي ، دامريکا دپخوانيو اوسيدونکو ريډ انډين (Red Indin)قوانين هم لاس ته راغلي ، لنډه داچې دنړۍ په هرهېواد کې قانون موندل کېږي ، خو يواځې قانون ؛!! نه د قانون علم ؛!!

قوانينو ته دحکمونو يوه ټولګه ويل کېدای شی ، چې دا وکړه او هغه مه کړه ، خو دقوانينو دعلم او اصولو نشتوالی په هرهېواد کې شته ، يعنې دابحث ،چې قانون څه ته وايي؟ ، قانون څه ډول جوړېږي؟ پکې بدلون څه ډول شوني دی ؟ څه ډول ښودل کېږ؟ که قانونکې ددوه حکمونو ترمنځ تضاد راشي ، په کوم حکم به عمل کېږي اوپه کوم نه ؟ غرض داچې دغه قانون پخپل مجردتصور سره نړۍ کې دهيچا ،هيڅ هېواد او هيڅ قوم سره نه وه ، څو چې اسلام نه و راغلی ،داسلامي تاريخ په لومړيو دوه پيړيو کې فقهاوو نه و وړاندې کړی ! څنګه چې ما وړاندې تاسو ته عرض وکړ ، په دې يواځې مسلمانان دوياړلو حق لري ، په دې معنی چې قوانين دنړۍ په هر هېواد کې وو ، خو"علم القانون" پخپل مجرد تصور چا و نه وړاندې کړی ، اصول فقه هغه علم دی ، چې اطلاق يې نه يواځې په اسلامي قانون کېږي، بلکې دنړۍ په نورو قوانينو هم کيدای شي.

ماچې داصول فقه په اړه دکومو مسائلو يادونه وکړه، قانون څه ته وايي ؟ څه ډول جوړېږي ؟ اوداسې نور... څنګه چې داپوښتنې له يوه مسلمان کيدای شي ؟ ، له روميانو ،يونيانو او هندوانو هم کيدای شي، ستاسي په ذهن کې قانون څه مطلب لري ؟ قانون څنګه جوړېږي ؟ څوک يې جوړوي ؟ کله جوړېږي ؟پکې تغير اوبدلون څه ډول راځي ؟ څ ډول منسوخيدای شي ؟ زياتوني پکې څنګ راځي ؟ قانون په کوم اساس جوړېږي ؟ داپوښتنې دهر نظام له قانونه کيدای شي ؟ هو! ددې پوښتنو ځوابونه به مختلف وي ، خو هغه علم (اصول فقه) چې د پورته پوښتنو دمجردتصوراتو په اړه دی ، په لومړي ځل مسلمانانو وړاندې کړی دی او په اصول فقه يې نومولی !

دا ماته نده معلومه چې ولې يې دا نوم غوره کړی ؟ په اړه يې دا رايه لرم ، دعظيم الشان قرآن له يوه مشهور ايت اخستل شوي ، هغه ايت تاسو ټولو ته معلوم دی ﴿ مثل كلمة طيبة كشجرة طيبة اصلها ثابت وفرعها فى السماء ﴾(۱۴:۲۴)دښې خبرې مثال د ښې ونې په څېر دی ، چې دهغې ولې په زمکه کې کلکې وي ،اوښاخونه اسمان پورې خواره وي) دلته دوه خاص لفظونه راغلي " ولې" او"ښاخونه"زمونږ فقهاوو "اصول فقه""اصل" ولې ګرځولي ،دقانونې مادي او حکمونه يې "فروع "ګرځولي ، يعنې "علم اصول اوعلم فروع " دا داصول لفظي معنی ده ، په هر صورت اصول څو هغه مهم لومړني تصورات دي چې په اساس يې نورمادي جوړ ولی شي .

دا (فن) په لومړۍ زمانه یعنې دنبوت اوراشده خلافت په دورو کې نه و ، وروسته په دې موضوع چې کله لومړي کتابونه لیکل شوي ،ټول مسلمانانو فقهاوو لیکلي ، دافن تیرې پیړۍ پورې د مسلمانانو پرته له بل هیڅ ملت سره نه و ، وروسته اروپایانو یاد کړ ، ماته یا ددې څلویښت کاله وړاندې په کال ۱۹۲۸ز کې زه پوهنتون کې دحقوقو شاګردوم، په دې مضوع یو کتاب چاپ شو، دهغه نوم (Angorah Reforms) دی ، دا په انګریزي ژبه یوه فرانسوي پروفیسر لیکلي ،هغه ته دلندن پوهنتون چارواکو دپوهنتون سل کلني کلیزې لمانځلغونډې ته بلنه ورکړه ، نوموړي درې لیکچرونه ورکړل دلومړي لیکچر موضوع Anjorah Reforms وه ، اتاترک مصطفی کمال پاشا چې په ترکیه کې تازه پخواني قوانین منسوخ کړي وو ، په ځای یې نوي قوانین نافذ کړي وو ،لکه اتاترک دسویس او اټالیا قوانین په ترکیه کې پلي کړل ، اسلامي قوانین او مادې یې ردکړي اونور کوم څه چې په ترکیه کې نوي پېښ وو ،لکه دترکې خولۍ په ځای دهیټ خامخا استعمال اونور... دالیکچر ترډېره دغو موضوعاتو ته ځانګړی و ، ځکه دا نوی موضوع وه ، په اړه یې هغه مهال غوغا اوډنډوره هم ډېره روانه وه ،ددویم مضمون عنوان Roots fo law و ، یعنې دقانون ولې ،(اصول) زه اعتراف کوم چې په لومړي ځل ددویمې مقالې په لوستو ماته پخپل ستر میراث علم راغی !! چې مسلمانانو دومره لویه کارنامه(contribution)سرته رسولې ! ولې کاونټ اوسټروروګ (o strorog) څوک چې دیاد کتاب مصنف دی ، وويلي :دا علم له بل هیڅ ملت سره نشته ، دا نړۍ ته دمسلمانانو ستره ورکړه ده! دغه اسلامي کارنامه(con tributio)کومه چې په دونیاوي علم باندې رڼا اچوي ، ورته "اصول فقه" ویل کېږي ، داصول فقه مفهوم له بیانولو وړاندې زه په لنډډول غواړم خپلې پرونۍ خبرې تکرار کړم .

داسلامي قانون پیل درسول الله (ﷺ) له نبوت وروسته شوی ، په لومړي سر کې دمکې په ځینو پخوانیو رسمونو اورواجو کې کرار ،کرار دقرآن اوحدیث له لارې د تغیر ،ترمیم او اصلاح لړۍ شروع شوه ، پخواني شرائع او تعاهدات هم په ځای پاته وو ، کله چې رسول الله (ﷺ) وفات شو ، دقانون سرچینه بنده شوه، یعنې دوحي له لارې دقانون جوړولو او تغیرولو هغه صلاحیت اوفرصت چې وه هغه پاته نشو ، مونږ اړشو چې د رسول الله (ﷺ) دخپل وفات پر مهال یې کوم څه مونږ ته پرې ایښې وو ، په هغو اکتفا وکړو ، په عامو حالاتو کې به مونږ لپاره داخبره دستونزو باعث وه ، که د قانون دودې صورت پخپله مونږ ته الله (جل جلاله) اودهغه رسول الله (ﷺ) نه وای ښودلی ،دا درسول الله (ﷺ) دژوندوروستیو ورځو پورې اړه لري ، کله چې یمن ته یې یو تن د والي په حیث لیږه یعنې له حضرت معاذبن جبل (رضي الله عنه) رسول الله (ﷺ) وپوښتل :فبم تحکم (څنګه به حکمونه ورکوې ؟) ځواب یې ورکړ :بکتاب الله (دالله دکتاب سره موافق) رسول الله (ﷺ) وپوښتل :فان لم تجد (که ته په قرآن کې هغه مطلوبه حکم ونه مومې ، بیابه ؟) هغه ځواب ورکړ : فبسنة رسول الله (درسول الله ﷺ دسنت سره برابر به حکمونه کوم) رسو الله (ﷺ) بیا وپوښتل :فان لم تجد (که په سنت کې مطلوبه حکم ونه مومې ؟) هغه ځواب ورکړ : اجتهد برایی ولاآلو (زه به له خپلې راې سره برابر اجتها د کوم اوپه دې کې به خپل ټول توان نه سپموم) رسول الله (ﷺ) ته داځواب دومره خوښ شو چې اسمان ته یې لاس پورته کړ ، وې ویل : الله تا چې د خپل رسول (ﷺ)؛ رسول ته کوم توفیق ورکړ، ستا رسول په هغه راضي دی !!له دې زیاته ستاینه اوتعریف به بل څه وي ؟

دغه اصل (درسول الله ﷺوینا) اسلامي قانون ته ژوند ښونکې اوپه هرځای کې په کار راځي ، دغه وجه ده چې یو بیطرفه شخص هم ویلای شي ، چې اسلامي قانون دځوارلس سوه کلو راهیسې روان دی ، په رتلونکې کې هم دحرکت ځواک لري ، که نه وای نویواځې دقرآن او حدیث دبسیا په صورت کې ممکن ځیني خلک دقرآن اوحدیث نه په استنباطولو کې حیران پاته وای چې مونږ اوس څه وکړو ؟ واقعاً داصورت پیښ و ، چې یو څېز ځینو خلکو یوشان معلومه وه او دنورو نظر بیا هغه ځای ته نه وای رسیدلی ،هغه حیران پاته وای !

یو کوچنی مثال تاسوته درکوم چې هغه د امام اعظم ابوحنیفه (رحمه الله) په اړه دی ، غرض مې دهغه ذهانت ښودل نه ، بلکې تاسوته یومثال وړاندې کوم چې څنګه یو څېز ځنې خلک پیژنې اوځینې نه ،: یوه ورځ یوه کور کې دمیرمنې اومیړه ترمنځ په څه خبره جنګ وشو ، شپې نا وخته اول خاوند قسم وکړ اوخپلې میرمنې ته یې وویل : دلمر راختو

څخه وړاندې که تاماسره خبرې ونکړې، په ماته طلاقه یې ! میرمن یې هم زیاته ژیوره او ضدې وه هغې هم په الله (ﷻ) سوګند وکړ چې دلمر راختو وړاندې به زه له تاسره خبرې ونکړم !بیا دواړه ویده شول یا نه؛ خو چوپ شول، سهار اذان وشو ، دلمر راختو وخت راغی ، هغه تن لمونځ ته لاړ ،بیا مشهور فقیه ابن سیرین ته ورغی ، کیسه یې ټوله له سره هغه ته تیره کړه ،ابن سیرین وویل : وروره ! لاړشه میرمن دې په تا طلاقه شوې ... نور ګرځه مه ... هغه د نور سپیناوي لپاره په منډه ،منډه امام ابوحنیفه (رحمه الله) ته لاړ اوهغه ته یې خپله کیسه هم وکړه ، امام ابوحنیفه (رحمه الله) وویل : خیر خفه کیږه مه، طلاق ندې واقع ، هغه حیران بیرته ابن سیرین ته راغی : ستانه وروسته ابوحنیفه ته لاړم ، هغه ویل : میرمن دې نده طلاقه ؛ابن سیرن تعجب وکړ ، طلاق څنګه ندې واقع ؟ سملاسي هغه سړي سره یوځای امام ابوحنیفه ته ورغی وې ویل : ابوحنیفه الله نه وډار شه ! دا څه وایې؟ په دې سړي میرمن طلاقه ده اوتا ویلي نده ! که دا هغې سره یوځای شو نوزنا کوي؛ ددې اخروي مسؤلیت په تا دی ؟ ، دخدای لپاره داڅنګه ځواب دی ؟ امام ابوحنیفه وویل : هو! زه پخپله خبره ولاړیم ! وروره ته دې کیسه بیا وکړه ، هغه سړي کیسه وکړه مامي خپلې میرمنې ته وویل که تا ماسره ترلمر راختو خبرې ونکړې ، په ما طلاقه یې ،ځواب کې میرمنې مې وویل : په خدای (ﷻ) سوګند زه به تاسره دسبا لمر ختو پورې خبرې نکوم! امام ابو حنیفه ابن سیرین ته وویل : زه پخپله رایه ولاړیم، چې طلاق ندې واقع ، ولې دې سړي داندې ویلي چې میر من یې ورسره کومه خبره وکړي ، کله چې هغې وویل :زه هم له تاسره خبرې نه کوم په دې صور ت کې دا شرط که تا ماسره دسبا لمر ختو پورې خبرې ونکړې پیښ نشو ! اوس دلته ځرګنده شوه چې یوه واقعه ده، یوه سړي یو ډول معلومه کړه لیکن دبل نظر هغه نکتې ته ندی رسیدلی .

غرض داچې داسلامي قانون دودې لړ کې که داجتهاد اجازت نه وای ، ټول خلک به اړ و چې دیوې جزي مسئلې په اړه هم صریح حکم په قران اوحدیث کې ومومي ، شوني ده چې یو وخت لوی نه لوی فقیه اومجتهد هم د کومې مسئلې په اړه ځرګندحکم نه په قرآن مجید کې وموي اونه په حدیث کې ، تاسو به لوستي وي چې یو ځل کله حضرت عمر (رضي الله عنه) دخپلې یوې فیصلې په اړه حضرت علی (رضي الله عنه) متوجه کړ ، ناڅاپه دحضرت عمر (رضي الله عنه) له خولې ووتل : "لولا علی لهلک عمر" هغه اجازت چې معاذ بن جبل (رضي الله عنه) ته شوی و ، اجتها دکوئ ، په دې سره داجتهاد اصول په لاس راغلل اوټولې ستونزې لرې شوې .

دراشدینو خلفاوو په زمانه کې هم کله نه کله په اجتماعي توګه غوروفکر کیده ، خلکو خپل منځ کې بحثونه کول ، چې په دې اړه باید څه وکړای شي ؟ یوه تن به که یو نظر ورکړ بل به دهغه په نظر نیوکه وکړه چې : محترمه ! داسې نشي کیدای ، په دې کې دا نیمګړتیا ده ، داسې کول ښه دي ، په دې خپل منځي بحث سره به خلک یوې نتیجې ته ورسیدل ، په هغه زمانه کې دا کار ډیر ګټور ثابت شو ، ولې چې درسول الله (ﷺ) کړې حکمونه نه و راغونډ شوي ، بخاري ، مسلم او شپږ صحاح کتابونه نه و لیکل شوي ، بلکې دخلکو په دماغو او حافظو کې خوندي وو ، کله به یې پخپل منځ کې سلا اومشوره کوله ، په ضمن کې به یې زیات هیر شوي شیان هم په زړوشول ، رسول الله (ﷺ) یوه ورځ داسې فرمایلي و... ، په دې توګه داسلامي قانون په اړه هغه معلومات په حدیث کې و ، په راغونډولو یې دقانوني حکمونو استنباط پیل شو

په هغو علمي مرکزونو کې چیرې چې ترنسلونو پورې دفقهي دتدریس لړۍ روانه وه ، دقانون په تدوین کې لوی پرمختګ راغی ، په دې لړ کې ترټولو ممتازه مدرسه په کوفه کې وه ، هغه کې داسلامي قانون تدریس کیده ، دکوفې ښار اوس هم په عراق کې دی ، هغه اګرکه اوس یو کوچنی ښاردی ، خو دهغه تاریخي اهمیت ډېرزیات دی ، ځینې ځانګړتیاوې یې په برخه دي ، زه دانه وایم چې دهغو ځانګړتیاوو په وجه امتیاز لري ، که دایو اځې تش اتفاق دی ، هغه ځانګړتیاوې دادي :په پخوا زمانه کې ددې ښار په شاوخوا کې دحیره په نوم ښار هم شتون لاره ، چې دهغه ښار کنډوالې اوس هم شته ، حیره هغه ښاردی کوم چې دجاهلیت په زمانه کې دتهذیب اوتمدن ستر مرکز ګڼل کیده ، داښار اګر که دایرانیانو په قبضه کې و ، هلته یمنې عربان راغلې او میشت وو ، په جزیره ډول عربو کې یمن ترټولو زیات ښکلې او شین وه ، ه پخوا زمانه کې دتهذیب اوتمدن زانګوه ، کله چې دهغه ځای خلک په حیره کې میشت شول ، ورسره په شاوخوا خلکو کې دیمن تهذیب اوتمدن خپور شو ، دتاریخ داحیرانوونکې واقعه ده چې دایران شهنشاه خپل ولی عهد په کوچنیوالې کې دزده کړو اوروزنې لپاره حیره ته

لیږه ، هغه پوره باور درلود، چې دعربي واکمنو په څارنه کې څوی یې ښه روزل کېږي ،دهغه داخیال پر ځای وخوت ، هغه پاچا چې دبهرام ګور په نوم تیر شوی ،دهغه منندوی و، دهغه (پاچا) چې کوم انځورونه پیدا کېږي په کې هغه په بدوي لباس کې په یوه اوښ سپور لیدل کېږي په هر صور ت حیره هغه سیمه ده چېري چې په پخوانه زمانه کې یو ممتازعربي دولت تیر شوی دی ، دایرانې یمنې تمدن او اقدارو یو نوی شکل لیدل کېږي ، دا دنورو سیمونه څخه ممتاز وه ، کله چې حضرت عمر (رضي الله عنه) په زمانه کې عراق فتح شو هغه دخپل سیاسي فراست په وجه هلته یو پوځي مرکز جوړ کړ عربان یې له عربو څخه ولیږل ، څو هغوئ هلته دمفتوحه سیمو دننه په یوه سیمه کې میشت شي ، چې دپوځي پلوه اهمیت ولري ، څو داړتیا په وخت کې مجاهدینو ته کومک ورکړي ، او داړتیا په وخت کې سملاسي د فتنې او فساد سیمو ته دځانونو په رسولو سره دښمن سرکوب کړئ ، حضرت عمر (رضي الله عنه) ته پخپل فراست دا هم جوته شوه ، چې په پخوانې ښار کې دمسلمانانو میشت کو ل مناسب ندي ، اوسنی ځای یې غوره کړه البته ښار یې غوره نکړ ددې لپاره یې حکم وکړ چې دښار په اطرافو کې دې نوی ښار ودان شي ، ،په دې نوي ښار کې به اجنبي خلک نه وي ، دهغوئ په سیمو کې به عربان نه اوسي ، داښار به یواځي دمسلمانانو لپاره وي ، دې ښار ته چې حضرت عمر (رضي الله عنه) کوم نوي مهاجرین ولیږل په هغوئ کې لوی شمېر یمنیان وو ، په دې سره دیمنیانو یو لوی سیلاب راغی او هلته میشت شول ، خو یواځي یمنې نه بلکې اته پنځوس هغه صحابه هم راغلل میشت شول کوم چې په بدر جنګ کې له رسول الله (صلی الله علیه وسلم) سره ملګري وو ، غرض دا چې په ټوله معنی نوي ودان اسلامي ښار کې دمسلمانانو یو ه لویه ډله خلک میشت شول په دې تو ګه له پخوانیو دودونو سره نوي دودونه یوځای شول هر کله چې په زرګونو مسلمانان میشت شول نوښکاره ده چې هلته مسلمانانو ته داسلامي زدکړو اړتیا هم وه ، ددې لپاره حضرت عمر (رضي الله عنه) په جامع مسجد ته چې دوالي دکور جز و، یولوی عالم صحابي ور ولیږه ، دا عبد الله بن مسعود (رضي الله عنه) و، دنوموړي دتقرر په فرمان کې حضرت عمر (رضي الله عنه) ولیکل :دکوفي خلکو ! تاسو ته مې په ځان ترجیح درکړه ، او ایثار کوم چې

داسي شخص تاسو ته درلیږم چې ور ته زه خپله زیات ضرورت لرم ، درسول الله (صلی الله علیه وسلم) ډېر محترم صحابي عبد الله بن مسعود رضي الله عنه دمعلم په حیث تاسو ته درځي ، له هغه استفاده وکړئ غفلت مه کوئ

عبد الله (رضي الله عنه) فطرتاً دقانون لورته مایل و، په کوفه کې میشت شو ، خپلو شاګردانو ته یې دفقهي ښوونه کوله، په نوموړي کې دقانون نکته پوهنې او استدلال ځانګړي ملکه وه ، دهغه دوفات وروسته دهغه شاګر د علقمه النخعي بیا دهغه شاګر د ابراهیم نخعی ، بیا دهغه وروسته حما بن ابي سلیمان ، بیا دهغه وروسته امام ابو حنیفه هلته دفقهي تدریس لړۍ روانه وساتله

امام ابوحنیفه (رحمه الله) دهجرت په ۸۰ کال زیږیدلی و او په ۱۵۰ کال وفات شوی ، عباسي خلافت دهجرت په ۱۳۲ کال جوړ شو ، یعنې دبنو امیه ووپه وروستي او دعباسیانو ددوري لومړي وختو نه د امام ابوحنیفه دستر ګو په وړاندې تیر دي اودلته داما ابو حنیفه (رحمه الله) ددویم یاد اړتیا په دې پیښه شوه چې دهغه په تالیفاتو کې یو تالیف "کتاب الرائی" دی څنګه چې تاسو ته معلومه ده چې که په قرآن او حدیث کې کوم حکم صراحتاً ونه موندل شي نو داجتهاد کولو اړتیا راځي ، اجتهاد دراې په زریعه کېږي ، څکه دمعاذبن جبل (رضي الله عنه) الفاظ دا و "اجتهد برائي" (یعنې زه به پخپله رایه اجتهاد کوم) په دې اړه امام ابوحنیفه (رحمه الله) کتاب الرئی ولیکه یعنې سړی رایه څنګه ورکړي په مسایلو کې څه ډول رایه استعمال کړي ، له بده مرغه داکتاب ترموږ ندی رسیدلی ، غالباً کله چې هلاکو په بغداد یرغل وکړ ، اوهلته په لکونو کتابو نه یې ددجلي سیند ته وغورځول ، ممکن ددې کتاب ګڼې نسخې هم ضایع شوي وي ، زه په دې بحث نه کوم چې په هغه کتاب کې څه و؟ یواځې دومره وایم چې هغه ډېر پخوانی کتاب دی ، کوم ته چې زموږ استادان اشاره کوي یعنې داصول فقه په موضوع ترټولو لومړی کتاب دی

نوربیا

د شهید حافظ بدرالدین حقاني ژوند او کارنامو ته کتنه

عبدالرؤف حکمت

زمونږ ویاړلي تاریخ له پیړیو راهیسې په هرپړاو کې همیشه خورا ویاړلي شخصیتونه درلودلي ، ددغو شخصیتونو او دتاریخ دتلپاتې څیرو له جملې که ځینو په علم ، تصوف ، تصنیف ، فرهنګ ، اجتماعي خدمت یا نورو برخو کې ستر کردارونه ترشاه پرې ایښي ، مګر ډیر بیا داسې دي چې دجهاد دلارې سرسپارلي اتلان او دهمدې برحقې لارې ګلګون کفن شهیدان دي ، چې تراوسه یې وروستي نسلونه په نوم او کردار افتخار کوي.

موږ لکه څرنګه چې په تیر تاریخ کې د ویاړلو شخصیاتو غوندې ویاړلې کورنۍ هم درلودې ، اوسنۍ جهادي دوران مو هم له دې افتخاره بې برخې نه دی ، زمونږ دهیواد په لراوبر کې ډیرې داسې جهادي کورنۍ شته ، چې ټول ځوانان یې دجهاد ، دین ساتنې او شهادت پالنې په روحیه روزل شوي ، او خپل ټول ژوند یې دالهي دین خدمت ته وقف کړی وي.

دداسې سترو ویاړمنو متدینو او جهادپالو کورنیو له جملې یوه هم دافغانستان په جنوب ختیځ زون پکتیا کې دستر مجاهد او دوو امپراطوریو دماتوونکي مولوي جلال الدین حقاني کورنۍ ده.

موږ که ددې مجاهدې او شهادت پالې کورنۍ پرونۍ او نننۍ تاریخ راوسپړو ، نو ددوی جهادي کارنامو او شهادتونو ته په پام سره دلوی شاعر خوشحال ختک ددې بیت نغد مصداق به راته ښکاره شي چې وایي:

لوی واره مې شهیدان وګور ته تللي
پُشت په پُشت مې دا هنر دی آل په آل

هو کې ، حقاني کورنۍ دافغان ملت یوه له هغو کورنیو څخه ده ، چې دشهادتونو مینار یې خورا دنګ او اسمانڅک دی ، ددې کورنۍ په اعضاءوو لکه څرنګه چې دشرقي زبرځواک وسلو ججوري تش کړل ، همداسې یې دغربي زبرځواک یرغل ته هم سینه سپروګرځوله او ګڼ شمیر شهیدان یې ورکړل ، راځئ دلته دهمدې غازي او شهیدې کورنې دیو رژیدلي ګل(حافظ بدرالدین حقاني) دژوند او کارنامو ننداره وکړو

، ترخو مو دشهادت په روح پالو خاطرو خپل خواطر
سیراب کړي وي.

شهید بدرالدین حقاني

هغه مهال چې افغانستان دروسي ښکیلاک
تریرغل لاندې وو ،او په وړاندې یې دافغان اولس ویاړمنه
مبارزه روانه وو ، هغه مهال چې دافغانستان دجنوب ختیځ
غرونه او ځنګلونه دشوروي عسکرو په هدیرو بدلیدونکي
وو ، هغه مهال چې دپکتیا ، پکتیکا او خوست په غرونو او
دروکې دجلال الدین حقاني په نوم یوه غرني افغان
دشوروي امپراطورۍ خلوېښتم لښکر په لومړي ځل د
شکست له ګواښ سره مخ کړی وو ، او داسلامي نړۍ په
سطحه یې د (جلال الدین حقاني ، قائد المیداني ، امام
شامل ثاني) لقبونه ګټلي وو ، دجهاد په همدې توده مرحله
کې د ۱۴۰۲ هـ ق درمضان المبارک دمیاشتې په لومړۍ
ورځ دجهاد دهمدې ستر قائد په کور کې چې دغه وخت یې
دشمالي وزیرستان په میرانشاه کې دهجرت ژوند تیراوو یو
هلک وزیږېد ، چې نوم یې ورباندې (بدرالدین) کیښود.

بدرالدین دخپل مجاهد او مبارز پلار جلال
الدین حقاني په غیږ کې رالوی شو ، دژوند کولو لومړني
اداب ، اخلاق او عقائد ورته خپل پلار روښودل ، ډیر
کوچنی وو ، چې په میرانشاه کې دحقاني صاحب
دستري مدرسې منبع العلوم دانجمن القرآن په څانګه
کې داخل شو ، او ورسره یې د عصري علومو ښوونځی
لوستل هم پیل کړل ، نوموړی ښوونځی تر شپږم ټولګي
ولوست ، چې ورسره یې دقرانکریم حفظ هم کاوو ،
دبدرالدین عمر یوازې لس کاله وو ، چې دقرانکریم
حفظ یې سرته ورساوو ، او دکلام الله المجید دیادولو
په ویاړ یې دفضیلت پګړۍ تر سر کړه.

دیني زده کړې

بدرالدین حقاني دقرانکریم دحفظ له سرته
رسولو وروسته ددیني علومو په حصول پیل وکړ ، چې
په دې لړ کې یې دمیرانشا په جامعه منبع العلوم ،
دپښتونخوا دصوابۍ په مدرسه تعلیم القرآن ،
دچارسدې مدرسه تعلیم الاسلام او نورو مختلفو
مدارسو کې ددیني علومو زده کړې ته دوام ورکړ ، دغه
راز یې داسلامي امارت دواکمنۍ په مهال په کابل کې
په خصوصي ډول له خپل والد صاحب څخه ځیني
کتابونه ولوستل تردې چې دعلم سفر یې د وړې دورې (
موقوف علیه) درجې تربشپړلو ورساوو.

دبدرالدین حقاني په اړه ویل کیږي چې نوموړی
دحقاني صاحب په کورنۍ کې دځانګړې علمي استعداد او
قوې خاوند وو ، له همدې امله وو ، چې مشر حقاني صاحب
همیشه کوښښ کاوو چې نوموړی ترپایه دیني علوم ولولي
او دیوه دیني عالم په صفت د ټولنې خدمت وکړي.

حقاني صاحب لکه څنګه چې په حضر کې نوموړی
علم ته تشویقاوو دسفر په مهال به یې هم په نوموړي تاکید
کاوو چې په پوره مواظبت سره درسونه ووایي.

حقاني صاحب به ده ته همیشه ویل چې (زما په
کورنۍ کې به له ماڅخه وروسته ددیني علم ډیوه ته بله
ساتې ، زما ستره کتابخانه به تا ته پاته کیږي او ته به یې
پالنه کوې ، زما مدرسه به ته فعاله ساتې او ته به یې
خدمت کوې)

خو دا زموږ په اسلامي هیواد افغانستان
دامریکایي ښکیلاک یرغل وو ، چې د ډیرو نورو
غوندې یې دبدرالدین حقاني علمي سفر هم ټکنی کړ ،
جهادي ضرورت نوموړی له دیني زده کړو راوګرځاوو ،
او دجهاد دعاجل ضرورت له امله یې دینې زده کړې
نیمګړې پاته شوې.

دامریکا په خلاف جهاد

هغه مهال چې امریکایي زبرځواک زموږ په ګران هیواد افغانستان باندې یرغل وکړ، حافظ بدرالدین حقاني نوې دځوانۍ مرحلې ته رسیدلی وو، څرنګه چې نوموړي له جهادي خاندان سره تړاو درلود، او دخپل پلار لخوا په جهادي روحیه روزل شوی وو، نوځکه یې دژوند نور مصروفیتونه پریښودل او د جهاد په سرشاره مینه یې دحق او حقانیت سنګر ته ودانګل.

حافظ بدرالدین په لومړیو کې دیوه عادي مجاهد په صفت دپکتیا، پکتیکا او خوست په جنګي محاذونو کې ددښمن په خلاف جهادي فعالیت ته دوام ورکړ، لکه څرنګه چې ستر مجاهد مولوي جلال الدین حقاني دتیر جهاد دهغو قومندانانو او مشرانو له جملې ګڼل کیږي چې خپله یې دجګړې په ډګر کې ونډه درلوده، دبدرالدین په شمول دنوموړي زامن هم په خپله دنورو مجاهدینو سره یوځای دامریکایي یرغلګرو مقابلې ته وړاندې شول او په دښمن یې بریدونه پیل کړل.

د چریکي جګړې په لیکو کې له څه مهال خدمت وروسته بدرالدین حقاني ته داستشهادي عملیاتو دیوه کنډک مشري وسپارل شوه، چې د شهادت ترنیټې یې همدغه وظیفه په پوره امانت داری، بریالیتوب او استقامت سره سرته ورسوله، دځانګړو فدایي بریدونو په انسجام سربیره نوموړي دجنوب ختیځ زون دتنظیمه ریاست دمرستیال او دخوست ولایت دنظامي مرستیال په حیث هم دندې اجراء کړي دي دغه راز یې ګڼ نور جهادي خدمات او مسؤلیتونه هم سرته رسولي دي.

کفر لړزوونکي فدایي بریدونه

بدرالدین حقاني داسلامي امارت په لیکو کې یو له هغو مبتکرو، مدبرو او فعالو نظامي څیرو څخه ګڼل کیږي، چې په تیر دوولس کلن جهاد کې یې دخپلو دقیقو او رسا بریدونو په توسط دښمن ته بیا بیا درانه تلفات اړولي او دښمن یې مکررا په ځان پورې حیران کړی دی.

دبدرالدین حقاني په ابتکار په کابل، بګرام، پکتیا، خوست، پکتیکا، میدان وردګ او دهیواد په نورو مختلفو سیمو کې په امریکایي حساسو اهدافو ترسره شوي بریدونه او په وړاندې یې ددښمن اعترافات او دشکست شواهد هغه څه دي چې زموږ لوړه ادعاء تائیدوي.

دشهید بدرالدین لخوا طرح شوي او دسرسپارلو فدایانو په توسط ترسره شوي همدا هدفمند بریدونه وو، چې دښمن یې څو ځله له سختو تلفاتو سره مخامخ کړ او سخته رسوایي یې وروا ړوله، له همدې امله دښمن دحقاني صاحب دملګرو په خلاف ځانګړې تبلیغات پیل کړل، او هڅه یې وکړه چې دحقاني صاحب ملګري له اسلامي امارت څخه یوه جلا ډله وښیي، خو ددښمن دغه تبلیغات هم داسلامي امارت لخوا په مستنده توګه رد کړای شول.

حافظ بدرالدین حقاني دخپل مسؤلیت په مهال په دښمن ۷۵ مختلف النوع استشهادي بریدونه ترسره کړل، چې دبګرام، کابل او خوست دعملیاتو غوندې ځینې عملیات یې خورا ستر او خبر جوړوونکي وو.

په دې عملیاتو کې په خوست کې دصحراباغ په امریکایي مرکزلوی عملیات، دخوست ولایت په مقام عملیات، ددومندو په ولسوالۍ برید دصبریو په امریکایي اډه برید، دغه راز دبګرام په هوایي ډګر لوی برید، په انترکانتیننټل هوټل برید او په پلازمینې کابل کې په ځینو نورو اهدافو لوی عملیات هغه څه وو، چې دښمن ته په کې ملاماتوونکي ځاني او مالي زیانونه واوښتل.

شهادت یې

بدرالدين حقاني چې يرغلګرو امريکايانو دخپل دښمن په نامه پيژاند له ډيره وخته دامريکايي غاصبانو تراهدف لاندې او له همدې امله يې نوم ددوی په تورلست کې شامل کړای شوی وو ، ترڅو بالاخره ددښمن له مکررو هڅو وروسته دبې پيلوټه طيارې په يوه بريد کې له څو تنو فدايي مجاهدينو سره يوځای دشهادت لوړ مقام ته ورسيد .

انا لله وانا اليه راجعون

داسلامي امارت رهبري شورا د بدرالدين حقاني دشهادت په مناسبت په نشرکړې اعلاميه کې وويل (دافغانستان اسلامي امارت دحافظ القران بدرالدين حقاني دشهادت مبارکي دنوموړي محترم والد(نوميالي جهادي اوعلمي شخصيت مولوي جلال الدين حقاني صاحب حفظه الله) ددوی کورنۍ ،ملګرواودوستانوته وړاندي کوي.

شهيدبدرالدين (رح)دصليبي يرغلګروپرضدروان جهادکي يونه هيريدونکی مبارز او اتل مجاهد وو چې دحق ددفاع په سنګر کې يې تاريخي خدمتونه ترسره کړي الله رب العزت دې دنوموړي جهادي خدمتونه قبول کړي او الله تعالی دې ورته لوړې درجې اوپه جنت الفردوس کې عالي مقامات ورپه برخه کړي.

اسلامي امارت دشهيد بدرالدين غوندې ځوانانوپه خدمت او ايثار وياړي چې ځوانۍ يې دالله عزوجل ددين خدمت ته وقف کړې اوداسلام اوهيواد دغليمانوپه وړاندې يې دجهاد ډګرغوره کړی وي ،الله تعالی دې ددوی دخدمتونو او پاکو وينو په برکت مسلمانانو ته بری او کفارو ته ذلت او شکست ورپه برخه کړي.امين يا رب العالمين)

دبدرالدين حقاني دشخصيت ځانګړنې

په ډاډ سره ويلی شو چې حافظ بدرالدين حقاني دروان جهاد يوه کمساري هستي وه ، چې په شهادت سره يې دوستان غمجن او دښمنان د څو شيبو لپاره خوښ شول ، دنوموړي دشهادت په اړه بيلابيل غبرګونونه او نظرونه څرګند شول ، په لاندې څو کرښو کې دنوموړي دشخصيت په اړه د څو تنو نظريات ولولو .

خليفه صاحب سراج الدين حقاني وايي: دشهادت په مهال دحافظ بدرالدين وجوددامريکايي توغندي دلګيدو له امله ذره ذره شوی وو ، خو يوازې سينه يې سالمه پاته وو ، چې مجاهدينو له سينې څخه وپيژاند ، چې داده دکرامت او دقران کريم داعجاز نښه وه ، ځکه دده په سينه کې قرانکريم محفوظ وو چې الله تعالی يې له ټول وجود څخه سينه سالمه پاته کړې وه.

دخوست ولايت نظامي مسؤل مولوي محمدجان دنوموړي په اړه وايي: حافظ بدرالدين په خبرو او تعبير باندې حاکم سړی وو ، چې هميشه يې په مجالسو کې دګډونوالو توجه جلبوله ، نوموړي صبر او حوصله درلوده او په سړه سينه يې دخلکو مشورې او وړانديزونه اوريدل ، حافظ صاحب ته الله تعالی ډير څه ورکړي وو ، ښه اخلاق ، خاکساري ، تواضع ، تقوا ، ايثار ، دملګرو سره ښه تعامل او خوشطبعي دحافظ صاحب امتيازي صفات وو.

نوموړی ددښمن په ليکو کې دنفوذ لوړ استعداد درلود ، او ددښمن په ليکو کې دننه يې خلکو ته جهادي روحيه ورکړه ، هغوی يې استخدام کړل او په دښمن يې له دننه څخه کاري بريدونه وکړل ، دحافظ بدرالدين په استعداد او جهادي فعاليت باندې حتی دښمن اعتراف لري او انکار ترې نه شي کولای.

په حافظ صاحب کې داطاعت ماده هم خورا قوي وه ، او په ډير دقت يې داسلامي امارت درهبرۍ

اوامر منل او تطبيقول، نوموړي خپل ملګري هم په داسې روحيه روزلي وو چې اسلامي امارت ته يې پوره وفاداري درلوده.

دپکتيکا ولايت پخواني نظامي مسؤل مولوي محمد سنګين فاتح وايي: حافظ بدرالدين يوه تکړه جنګي ستراتيژيست وو، ځکه په تير څو کلن جهاد کې موږ وليد چې دټولې نړۍ پرمختللي پوځونه له باتجربه جنرالانو سره زموږ هيواد ته راغلل، دخپلې دفاع لپاره يې مصئون مراکز جوړ کړل، مګر حافظ بدرالدين په خپلو بريا ليو تاکتيکونو سره وتوانيد چې ددښمن دفاعي کمربندونه مات کړي او ددښمن په زړه باندې بريدونه ترسره کړي، نوموړي په داسې ځايونو بريدونه ترسره کړل چې تصور يې نه کيده.

داسلامي امارت درسمي ويب سايټ الاماره ويب پاڼې خبريال حبيب مجاهد دحافظ بدرالدين په اړه وايي: حافظ بدرالدين يوويښ، بادرکه او دجهادي برياوو په مطبوعاتي اهميت پوه شخصيت وو، نوموړي لکه څومره چې نظامي عمليات په دقت تطبيقول همدومره له عملياتو وروسته دهغه مطبوعاتي انعکاس ته هم متوجه وو، نوموړي به دپيل شويو عملياتو په اړه په ډير دقت او سرعت سره داسلامي امارت ويندويانو او نشراتي اداري ته معلومات ورکول، او ددقيقو معلوماتو دراټولولو کار يې په ډير دقت ترسره کاوو، نوموړي دجهادي عملياتو ژوندۍ صحنې عکاسي کولې ترڅو په مستنده توګه ليدونکو ته وړاندې شي، دنوموړي همدا ځانګړنه وه چې په ترسره شويو جهادي عملياتو يې دنظامي ډګر غوندې په مطبوعاتي ډګر کې هم نتيجه ترلاسه کيدله.

دبدرالدين حقاني له شهادت وروسته امريکايي مطبوعاتو نوموړی دامريکا ديوه خطرناک دښمن په توګه ياد کړ په دې لړ کې د THE LONG WAR ژورنال په نامه يوې امريکايي نشريې وليکل (امريکايي څاګرو طيارو دبدرالدين حقاني په نامه دطالبانو يو مهم قومندان وواژه، بدرالدين حقاني په افغانستان کې په امريکايانو ترټولو ستر او خونړي بريدونه ترسره کړي وو، دامريکا مهمې ورځپاڼې واشنګټن پوسټ دشهيد بدرالدين حقاني په شهادت دتبصرې په لړ کې وليکل چې نوموړی په افغانستان کې دامريکا دبرياليتوب په وړاندې يو لوی خنډ وو، چې په تيرو څو کلونو کې يې په امريکايانو پرلپسې خونړي بريدونه ترسره کړي وو)

عرب وايي (والفضل ما شهدت به الاعداء) داچې امريکايي فرعوني چارواکي دخپل کبر او غرور په اوج کې اعتراف کوي چې بدرالدين حقاني ددوی په وړاندې يو لوی ګواښ او خطرناک دښمن وو، له دې څخه دنوموړي جهادي حيثيت ښه معلوميدلای شي.

بدرالدين حقاني يو له هغه مجاهدينو څخه وو چې له شهادت وروسته يې له امريکايي کفارو څخه خپل انتقام واخيست، ځکه نوموړي ترشهادت وړاندې دکابل په اريانا هوټل کې د CIA په مرکزي دفتر دبريد لپاره تياري بشپړه کړې وه، چې دنوموړي له شهادت وروسته په ډيره کاميابۍ دغه حمله ترسره شوه، او ددښمن استخباراتي چارواکو ته په کې درونډ زيان واوښت.

الله تعالی دې دحافظ بدرالدين حقاني شهادت قبول کړي او دالله تعالی دې يې لاره ښيرازه ولري.

آمين يارب العلمين

دهرات ولایت له جهادي مسؤل سره مرکه

هرات ولایت دافغانستان په لویدیځ کې موقعیت لري ، چې شمال ته یې ګاونډی هیواد ترکمنستان ، لویدیځ ته یې ګاونډی ایران جنوب ته یې فراه او ختیځ ته یې غور او بادغیس ولایات پراته دي.

دهرات ولایت مساحت **۵۴۷۷۸** مربع کیلو متره او نفوس یې دوروستیو شمیرنو له مخې تر یونیم ملیون زیات اټکل شوی دی.

هرات ولایت چې دافغانستان له سترو ولایاتو څخه دی ، په مرکز سربیره پنځلس ولسوالۍ لري چې نومونه یې په لاندې ډول دي.

انجیل ، ګذره ، کرخ ، کشک کهنه ، رباط سنګي ، ګلران ، کوهسان ، غوریان ، زنده جان ، ادرسکن ، شینډنډ ، اوبې ، پښتون زرغون ، فارسي ، چشت شریف

داځل مو ددې ولایت له جهادي مسؤل حاجي عبدالرحمن سره مرکه کړې ده چې ستاسو پام ورته راګرځوو.

پوښتنه

محترم حاجي صاحب که له هرڅه وړاندې زموږ لوستونکو ته ځان وروپیژنئ ؟

ځواب

زما نوم حاجي عبدالرحمن دی ، دفراه ولایت دبکوا ولسوالۍ اوسیدونکی یم ، د اسلامي امارت دواکمنۍ په دوران کې مې په مختلفو نظامي جبهاتو کې جهادي خدمت سرته رسولی ، کله چې امریکایي یرغلګرو په افغانستان یرغل وکړ او په نتیجه کې یې د اسلامي امارت واکمني سقوط وکړ ، زه او دفراه ولایت تکړه مجاهد مولوي باز محمد لومړني کسان وو چې په فراه ولایت کې مو دیرغلګرو په خلاف جهاد پیل کړ او عملا مو په دښمن بریدونه پیل کړل ، دامریکا په خلاف په تیر دوولس کلن جهاد کې مې مختلف مسؤلیتونه سرته رسولي ، په دې لړ کې مې دفراه ولایت دولایتي کمیسیون دمشرتوب ، دبکوا جهادي مسؤلیت ، د بالابلوک ولسوالۍ مسؤلیت او دنیمروز ولایت دجهادي مسؤلیت وظایف سرته رسولي او له تیرو شپږو میاشتو راهیسې دهرات ولایت دجهادي مسؤل په حیث جهادي خدمت ترسره کوم.

پوښتنه

محترم حاجي صاحب ! که دهرات ولايت دجهادي حالاتو په اړه معلومات راسره شريک کړئ ؟

ځواب

په هرات ولايت کې لله الحمد جهادي کارونه له تمې سره سم پرمخ درومي ، سره له دې چې دښمن ډيره هڅه کړېده او دمنفي تبليغاتو لړۍ يې هم روانه ساتلې ده ، خو له دې سره سره په هرات کې مجاهدين هره شيبه دقوت په حال کې دي.

دهرات په ټولو ولسواليو کې مجاهدين شتون لري ، زه خپله چې تيرې څو مياشتې دهرات په جبهاتو کې وم او دصحنو شاهد پاته شوی يم ، مجاهدين لله الحمد په ښه حالت کې وو ، دهرات دزياتره ولسواليو تر ۷۰ فيصده زياته اراضي دمجاهدينو تر کنترول لاندې ده ، يوازې د هرات ښار په ختيځو ولسواليو لکه ګذره ، پشتون زرغون او انجيل کې يو لړ مشکلات شته ، چې حکومت يو لړ اربکيان جوړ کړي دي ، نورې سيمې الحمد الله دمجاهدينو دقوت سيمې دي.

پوښتنه

په هرات ولايت کې يوه کليدي سيمه ددې ولايت شينډنډ ولسوالي دي ، چې هلته دامريکايانو خورا ستره هوايي پوځي اډه هم شته ، او امريکايانو ددې سيمې دکنترول لپاره په تيرو لسو کلونو کې خورا ډيرې هڅې او عمليات ترسره کړي دي ، که ددې سيمې په اړه معلومات راکړئ ، چې اوس په کې حالات څرنګه دي ؟

ځواب

شينډنډ ربښتيا هم يوه مهمه سيمه ده ، نه يوازې داچې هلته دامريکايانو ستره هوايي اډه او روزنيز مراکز شته بلکې له دې ځايه دافغانستان دجنوب په خوا لويه لار هم تيره شوې ده.

په تيرو څو کلونو کې دشينډنډ د اشغال لپاره خارجيانو او داخلي غلامانو يې خورا ډيرهڅې او ظالمانه عمليات ترسره کړل ، چې څوځله خو يې دعزيزاباد دپيښې غوندې قتل عامونه هم ترسره کړل ، په وروستيو څو کلونو کې امريکايانو په دې سيمه کې خپل پوځي حضور خورا زيات کړ ، ګڼ شمير پوستې اوقرارګاوې يې جوړې کړې او ګڼ شمير ټوپکوال يې داربکيانو په توګه وګمارل.

مګر لله الحمد له دې سيمې دامريکايانو له تيښتې وروسته سږکال دخالدبن وليد عملياتو په لړ کې يوځل بيا هرڅه بدل شوي دي او دامريکايانو خوارۍ په اوبو لاهو شوې دي.

شينډنډ چې پخوا يې ډيره برخه ددښمن ترسلطه لاندې راغلې وه اوس يې تر اتيا فيصده ډيره برخه دمجاهدينو تر واک لاندې ده ، ددښمن حضور يوازې دولسوالۍ مرکز او ميدان هوايي ته نږدې او دلويې لارې په سر راټول دی

دشينډنډ مرکزي او مهمه سيمه دزيرکوه ګڼ ميشته سيمه ده ، په دې سيمه کې پخوا داربکيانو ۲۴ پوستې موجودې وې ، مګر دخالد بن وليد عملياتو له پيل وروسته مجاهدينو ځينې اربکيان ددعوت له لارې را اړولي دي او ډيرې پوستې يې دجنګ په واسطه له منځه وړې دي ، چې اوس مجموعا ۲۲ پوستې له منځه تللې او يوازې دوه پاته دي ، دغه راز د پوليسو او اردو هم ډيرې پوستې له منځه تللې دي ، دغه سيمه چې يو وخت مجاهدينو په کې چريکي عمليات کول ، اوس دمجاهدينو په ستر مرکز بدله شوې ده او علنا په کې خپل جهادي کارونه ترسره کوي.

باید ووایو چې ددې سیمې په ازادولو کې دنظامي مجاهدینو ترڅنګ ددعوت او ارشاد کمیسیون هم ستر رول اداء کړی دی او ډیر شمیر هغه کسان چې پخوا یې ددښمن په صف کې وظیفه اجراء کوله دخپلې مؤثرې برنامې په توسط یې له مخالفت څخه اړولي دي.

پوښتنه

تاسو وویل چې دخارجي عسکرو له وتلو وروسته مجاهدینو هغه سیمې بیرته فتحه کړي چې پخوا دښمن نیولي وې، آیا دداډول سیمې دبیرته نیولو لپاره دښمن کوم عملیات نه دي ترسره کړي؟

ځواب

دښمن یوځل بیا خپل زور کارولی دی خو نتیجه یې نه ده ورکړې، دبیلګې په توګه دزیرکوه دبیرته نیولو لپاره دښمن دوه ځله خورا ستره عملیات ترسره کړل، چې حتی چورلکې، بې پیلوټه طیارې او جنګي جټ طیارې یې هم به کې وکارولې، مګر پرته له دې چې دښمن ته زیان اوښتی بله نتیجه یې نه ده ورکړې، په هغه عملیاتو کې چې دنومبر میاشتې په مابین کې ددښمن لخوا په دې سیمه ترسره شول ددښمن ۴ ټانګونه په ماینونو ختم شول، یو ټانګ یې په راکټ وویشتل شو، دغه راز یې پیاده عسکرو ته درنه مرګ ژوبله واوښته چې په نتیجه کې یې دښمن بیرته په تیښته اړ شو، تردې وړاندې د ۲۰۱۳ م کال داکتوبر په میاشت کې ددښمن لخوا په دې سیمه درانه عملیات ترسره شوي وو چې دښمن ته په کې درووند زیان اوښتی وو.

پوښتنه

محترم حاجي صاحب که دسږ کال خالد بن ولید عملیاتو په اړه معلومات راکړئ چې په هرات ولایت کې ددې عملیاتو مهمې لاسته راوړنې څه وې، یعنې هغه کوم معلوم نظامي یا ملکي بریالیتوبونه دي چې ددې عملیاتو په لړ کې ترلاسه شوي دي؟

ځواب

دخالد بن ولید عملیاتو له پیل راهیسې موږ ددرست افغانستان غوندې په هرات کې هم مهم بریالیتوبونه درلودل، په دې کال کې دشینډنډ غوندې دهرات زیاتره هغه سیمې چې خارجي یرغلګرو په ډیر ظلم سره لاندې کړې وې او پخوا دمجاهدینو عملیات په کې کمزوري وو، بیرته په جهادي سیمو اوښتي او ددښمن دواک لمن ورټوله شوې ده.

په دې لړ کې دهرات په لراوبر کې په لسګونو پوستې دمجاهدینو په بریدونو فتحه شوې او له منځه تللي دي، ددښمن دپوستو دفتحه کولو پیښې دهرات په ټولو ولسوالیو کې ترسره شوي دي، چې ډیر ځله مجاهدینو ته غنیمتونه هم په لاس ورغلي دي.

دهرات په لویو لارو ددښمن په اکمالاتي کتارونو باندې مکررا عملیات ترسره شوي دي، چې دښمن ته په کې درانه تلفات اوښتي، دغه راز لکه وړاندې چې وویل شول چې په شینډنډ کې دوه ځله ددښمن لوی عملیات په شا تمبول شوي او درنه تلفات ورته اړول شوي دي.

په هرات ولایت کې دسږکال یوه لویه بریا داوه چې ګڼ شمیر هغه کسان چې ددښمن په لیکو کې ولاړ وو، ددښمن له صف څخه راوتلي او خپلې وسلې یې مجاهدینو ته سپارلي دي، په دې لړ کې هرات یو له هغه ولایاتو څخه دی چې دغه بهیر په کې ډیر ګړندی او مشهود دی.

په دې بهیر کې ځیني داسې پیښې هم شوي دي چې ددښمن افرادو دحقیقت په درک کولو سره خپل

دپوستې ملګري عسکر وژلي وي او بیا له وسلو سره مجاهدینو ته راغلي وي، څه موده وړاندې دپهلوان په نامه یو عسکر خپل دپوستې ملګري ووژل ۲ ثقیل ماشیندار او نورې سپکې وسلې یې له ځان سره راوړې او مجاهدینو ته وسپارلې، همدا تیره اونۍ دشینډنډ په زیرکوه کې د رحمت الله په نامه یوه عسکر یو رینجر موټر، ۲ ثقیلان، ۳ کلاشینکوف او ۳ مخابرې له ځان سره راوړې او مجاهدینو ته یې وسپارلې، دغه ډول پیښو ددښمن په لیکو کې بې اعتمادي او وارخطایي زیاته کړې ده، او امید شته چې ددعوت او ارشاد کارونه به نور هم مؤثر شي.

په هرات کې سږکال ددښمن یو شمیر دمتوسطې کچې مشران هم له منځه تللي دي، په دې لړ کې دکرخ په ولسوالۍ کې ددښمن یو استخباراتي فعال احمدلي چې دکرزي دامنیتي مشاور ډاکټر سپنتا ورور وو هم دمجاهدینو په چریکي برید کې له منځه لاړ.

په هرات ولایت کې سږکال یوه بله جالبه پیښه او جهادي بریا ددشینډنډ ولسوالۍ په زاول سیمه کې پیښه شوه په دې علاقه کې چې امریکایي او داخلي عسکر پوځي روزنیز مرکز لري، مرکز ته په نږدې سیمو کې تمرینات ترسره کوي، دلته د تبخسر په نامه یو غر دی، چې په سر یې همیشه دښمن چورلکې کینولې او عسکر به یې دتمریناتو لپاره پیاده کول، بالاخره مجاهدینو په ځانګړي تاکتیک سره همدغه دا چورلکو دکیناستلو ځای په په چاودیدونکو موادو فرش کړ، او کله چې چورلکه وربانده کیناستله درونـد انفجار رامنځته شو، چې په نتیجه کې چورلکه له سپرو عسکرو سره له منځه لاړه.

دا مې مختصرا هغه مهمې پیښې یادې کړې چې سږکال په هرات ولایت کې پیښې شوي دي دزیات تفصیل لپاره کولای شئ دالاماره ویب پاڼې خبري ارشیف وګورئ.

پوښتنه

محترم حاجي تاسو په وروستیو څو میاشتو کې دهرات په ولایت کې مهم مصروفیتونه او له مختلفو سیمو لیدنې کتنې مو درلودلې، که په دې اړه خپل معلومات را سره شریک کړئ؟

ځواب

په وروستیو دوو میاشتو کې زه دهرات ولایت له ټولو ولسوالیو څخه په لیدنو کتنو بوخت وم، په دې لړ کې ما دهرات ټولو ولسوالیو ته سفرونه وکړل یوازې کرخ ولسوالۍ ته دمسافې داوږد والي له امله لا نه یم، دغه راز مې دپښتون زرغون ولسوالۍ څخه لیدنه ونه شوه، له دې دوو سیمو ماسوا په نورو سیمو وګرځیدلو، له مجاهدینو او سیمیزو مخورو سره مو لیدل کتل وشول، او ددوی ستونزې مو واوریدې.

په هرات ولایت کې پخوا داسې تشویش موجود وو، چې دتورن اسمعیل خان لخوا په ګڼ مقدار وسلې ویشل شوي دي او شاید په اطرافي سیمو کې مجاهدینو ته مشکلات جوړ کړي، خو موږ چې په ټولو سیمو وګرځیدو، جهاد او مجاهدینو ته هیڅ خطر موجود نه وو او نه هم دموضوع واقعیت داسې وو لکه پخوا چې اوازه وه، دهرات اولس له مجاهدینو سره نږدې روابط او قوي ملاتړ درلود، او په ټولو سیمو کې دمجاهدینو ولسي ملاتړ مخ په زیاتیدو وو.

ــ محترم حاجي صاحب مننه چې له موږ سره مرکې ته حاضر شوئ

ــ له تاسو هم ډیره ډیره مننه

افواهات خپرول د اسلام له نظره

ل. عبدالرحمن الصویان / ژ. خبیر احمد م

افواه یا شایعه دهغه خبر او پیبني خپرولو ته وایي چې کوم اساس او بنسټ ونلري ، خو له یوه کس نه بل ته په داسې ډول خپره کړي او نقل کړل شي چې په پایله کې عمومي اذهان په جمود او تحریف کې وغورځوي او لوی کړاونه ترې راولاړ کیږي .

ډیروخت یوشمیر فرصت طلبه او کم فکره خلک وړوکي خبره لویوي ، دخبري اصلي ماهیت ته تغیرور کوي او یا په دروغو ولاړ خبر ته داسې رنګ او شکل ورکړي چې عام ذهنیت یې منلو ته پرته له کوم تحقیق او پوښتنې تیاریږي او باور ورباندي کوي.

اوس پوښتنه داده چې ولې دغسې افواوې او شایعې دخلکو په منځ کې په ډیرې اسانی سره نشریږي او ځای نیسي ؟ ځواب دادی چې یو خو ټولنه دعلمي موازینو له کمښت سره مخ وي ، بل داچې دهغو خلکو چې صرف حقایق خپاره کړي او دټولني ټول مصالح او جوانب په نظر کې ولري دبې بندوباروا وبې سنجشه خلکو په نسبت ډیر کم دي ، نو طبعي ده چې دروغجن او شایعه خورونکي خلک له دغسې یوې خلا څخه استفاده کوي دمستندو خبرو او پیبنو پر ځای جعلي او بې بنسټه حکایتونه او خبري زیات نشروي او دغه ناترسه خویونه او عادات ددې موجب ګرځي چې دمسلمانانو ترمنځ بې باوری ، تشطت او آن دښمنی منځ ته راوړي .

په ابتداکې معمولا شایعات ډیر واړه او ناچیزه وي خو چې سلسله په سلسله یو بل ته نقل شي اټکلونه او بې ځایه ګمانونه هم ورسره ملګري او بالاخره ترینه دجعلي توب او درواغو لوی انبار جوړ شي تور په سپین او سپین په تور اړوي .

انساني تکوین او جوړښت هم په داسې ډول راغلی چې عجایب او غرایب ورته اهمیت لري او کومه نادره پیښه او خبره چې واوري ډیرژ ورته متوجه کیږي او غوږ ورته ږدي او هغه څوک چې دافواهاتو او شایعو په نشر او اشاعت کې تبحر او مهارت لري ، زیاته علاقه لري چې په خپل همدغه ناوړه عمل سره ځان شهرت ته ورسوي چې فلانی دومره باخبره کس دی چې له هرې پیبني او خبري څخه خبریږي ، خو دوی هیڅکله هم په حقیقت کې باخبره او له شهرت څخه برخمن کسان ندي ،بلکې دالهي شریعت په وړاندې سخت بې ارزښته او دتحقیر وړ بلل شوي .

دافواهاتو ډولونه :

۱- دداسې خبري نشر چې هیڅ حقیقت ونلري.

۲- دداسې یوې خبرې نشر چې صرف یو جزئی سم اونور تحریف شوي وي.

۳- دداسې خبر نشر چې واقیعیت ولري خو مبالغه امیزه ټکي ورسره ټومبل شوي وي

دتاریخ په اوږدو کې دشایعاتوبیلګې :

۱- دافک پیښه

داسلام په تاریخ کې نوموړې پیښه ډیره دردونکې وه ، چې ځینو تور زړو دحضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم په اهل بیت (عایشه صدیقه (رض) په حق کې افترا وتړله اویوشمیر مسلمانانو دعدم تحقیق له وجې دهغه تایدوکړ ، خو الله تعالی په خپل محبوب پیغمبر صلی الله علیه وسلم او دهغه په نازولې میرمن او دمسلمانانو په مور (عایشه صدیقه رض) باندې لوی مرحمت وکړ اودالهي فرمان او مبارکو ایاتونو په زریعه یې دحضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم په زړه دملهم پټۍ کینښوده او خپرې شوي افواوې یې په نطفه کې خنثی او شنډې وګرځولې اوالله تعالی دخپل الهي کلام اووحی په زریعه د(النور) په سورت کې دلسوایتونه په زریعه دعایشه صدیقه رضی الله تعالی عنها صفایی وکړه .

۲- دمکې دکفارو شایعې

ابن هشام له ابن اسحاق څخه نقل کوي چې دمسلمانانو یوې ډلې حبشې ته لدې امله هجرت کړی وو چې دمکې دمشرکینو له تیرو او اذیت څخه په امان پاتې شي ، دوی چې ډیروخت له خپل اصلي ټاټوبي لیرې پاتې شوی وو او په حبشې کې یې زړونه تنګ وو ، هغوی ته داشایعه اوافوا ورسیده چې ګواکې دمکې مشرکین مسلمانان شوي ، دوی پرته لدې چې په دې خبر کې تحقیق وکړي ، سمدلاسه دمکې په لور راروان شول او دسفر په سختیو ګاللویې ځانونه دمکې تر دروازو راورسول ، کله چې هلته راورسیدل موضوع برعکس وه اوپه هغه وخت کې دمشرکینو داپریکړه وه چې یابه ځان کوم سرکرده مشرک ته سپاري ، یابه مکې اوخپلو کورونو ته دمشرکینو له ستر ګو پټ داخلیږي ؛ چې دادواړه کاره مسلمانانو ته ګران وو ، مطلب داچې یوې بې بنسټه شایعې چې حقیقت یې نه لاره آن له حبشې څخه مسلمانان مکې ته په یو عالم کړاوونو زغملو راورسول .

له افواهاتو ځان ژغورنه :

ډیر نیک خلک هم چې دخبرې عمق او دقت ته نګوري اونه هم پلټنه کوي په خوش باورې باندې خبرې نقلوي او همدغه شایعه بیا دهمدغه نیک کس په حواله په ټولنه اودخلکو ترمنځ په سرعت خوریږي اوترڅو چې دموضوع اصلي ماهیت رابرسیره کیږي هغه دچا خبره لاس له لاسه وتلی وي اولویه بربادي یې رامنځته کړې وي

داسلام مقدس دین مونږ ته درس راکوي چې دخبرې په محض اوریدو سره پرته لدې چې صدق اوکذب یې معلوم کړل شي ، ژربایډ خپره او نشر نشي ، حضرت مغیره بن شعبه رض ، روایت کوي چې رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایل :

انّ الله حرّم علیکم عقوق الأمّهات و وأد البنات و منعاً وهات و کرّه لکم قیل و قال و کثرة السؤال وإضاعة المال»[۱]

یعني الله تعالی دموراوپلارنافرماني ، دلوریانوژل اودنوروپه حق خیټه اچول اودهغه څه چې مستحق نه یی غوښتل اومطالبه دایې پرتاسې حرام ګرځولې اوبد یې ګڼلې چې (شایعې اوافواوې) خورې کړی اودنورو خلکوپه خبرواوکارونو کې مداخله وکړی ، مال بې ځایه مصرف او ضایع کړی او (بې ځایه پوښتنې) کوي هم له نالایقو کارونو څخه دی

حضرت ابوهریره رض ، روایت کوي چې رسول صلی الله علیه وسلم وفرمایل : «کفی بالمرء إثماً أن یحدّث بکلّ ما سمع»[۲] په بل روایت کې «کفی بالمرء کذباً أن یحدّث بکلّ ما سمع» یعني داچې یو څوک دیوه مطلب په محض اوریدوسره

دهغه خورولو ته متې بدوهي (تحقيق نکوي) دغه کس ددروغجنو په کتار کې راځي، يعني ګنهګاريږي

عبدالله بن وهب (رح) وايي چې ماته امام مالک (رح) وويل: چې پوه او ګاه اوسه چې هرهغه کس چې دخبري له اوريدوسره سم دهغې په نشر لاس پورې کوي هغه به له (خطااولغزش) څخه په امان پاتي نشي اوترڅو چې په دغه عادت مبتلاوي دامامت او مشری لايق او وړنشي ګرځيدلای..

عبدالرحمن بن يمان (رض) روايت کوي چې رسول اکرم صلی الله عليه وسلم وفرمايل: «بئس مطيّة الرّجل زعموا»[۳] زياته بده ده چې يوڅوک ديوې خبري په نقل اوروايت کې په ګمان او اټکل باندي استنادوکړي. خطابی د«زعموا»[۴] په تشريح کې وايي چې عرب دزعمو داسې تشريح کوي چې هغه خبره نه (مستند اومتيقنه نه وي) يعني صرف په اوريدولو اکتفاوکړي.

امام ابوحاتم بن حبان (رحمه الله)وايي: ژبه ديوه خطرناک درنده مثال لري چې که کنترول يې کړي په امان به پاتي شي او که دې سريله پريښوده په لوی خطر کې ځان واچوي.

ابن حجر عسقلانی (رحمه الله) وايي: دحوادثو، اقوال او افعالو په ذکر او ثبت کې نه ښايي چې څوک په هغو خبرو باور وکړي چې افواوو او شايعي ته ورته وي، بلکې تحقيق او تفحص پکاردی په ځانګړي ډول چې ديوه چاپه حق کې دطعن اودهغه دشخصيت دپايمال کيدوموضوع وي په دې وخت کې هرااړخيزاوژورفکر او تحقيق ته ضرورت پيداکيږي [۵]

علامه عبدالرحمن سعدی (رحمه الله) وايي :يو له سترو تيروتنو څخه داده چې يوڅوک انساني ټولنه په محض يوه خبر او شايعي سره له خطراو بدګمانی سره مخ کوي په دې معنا چې ديو نقل قول په اوريدوسره چې صحت او کذب يې لامعلوم نوي پرهغه دتاييدمهرلګوي او همدغه نقل قول ددوستی او دوښمنی اساس اوسرچينه ګرځوي .[٦]

شايعه خورول لوی زيانونه شاته لري:

له شک پرته شايعه او افواه داقدرت لري چې منسجم صفونه متشتت اوپراګنده کړي، يعني چې کله يوځای ته افواه ورسيږي، يوشميرخلک په هغه کلک باور کوي او يوشميرنور يې تکذيب کوي، له همدې امله خلک په دو ډلو ويشل کيږي او هره ډله دخپلې همدغې نزاع اومدعاليپاره له يوبل سره مناقشي او حتی مقابلې ته رادانګي اونوري ناروا وي ورسره ګډوي، نوڅکه يومسلمان ته نه ښايي چې له تأمل او پلټنې پرته هغه څه چې واوري پرهغه ځای پرځای باوروکړي او بيا دخلکو په منځ دنشر او تيتولو اراده وکړي، له دغه ناسم عمل او بې پروايي سره ارومرو دغه کس بې اعتماده او دنفرت وړ ګرځي اوهره کړنه ترپوښتني لاندي راځي؟!

حضرت «ابو درداء» رحمه الله فرمايي: که يوڅوک په مسلمان پسي تهمت وتړي او يوداسې خبره په هغه پسي شايع کړي چې حقيقت ونلري هغه دسزا مستحق او الله دې په ورځ دقيامت کې هغه په تل پاتي عذاب کې اخته لري، ترڅو هغه څه يې چې ويلي او تړلي دي ثابت کړي .[۷]

سرچيني

[۱ – بخاری، کتاب «الاستقراض» باب «ما ينهی عن اضاعة المال» (٦٨/٥) و کتاب «الادب»

[۲] – سنن ابی داود، کتاب «الادب» باب «التشديد فی الکذب» (۲۹۸/۴)

[۳] – مقدمه کتاب مسلم، باب «النهی عن الحديث بکل ما سمع» (۱۰/۱).

[۴] عبدالله بن مبارک. «الزهد و الرقائق»، ۳۷۷ ابوداود، «الادب» باب «قول الرجل زعموا» ۴۹۷۲

[۵] "التبر المسبوک"، سخاوی، ص ۴.

[٦] – الرياض الناضره و الحدائق النيرة الزهرة، ص (۲۷۲–۲۷۳).

[۷] – بهجة المجالس و أنس المجالس (۵۷۹/۲).

سیاسي مبصر ابوظهیر له (الاماره) سره په مرکه کې :

مونږ دامریکایي رژیم چارواکو په بې منطقه استدلال دومره تعجب نلرو! څومره چې، د دې مردودترون په دفاع کې دافغاني رسنیو په مجرمانه کردار او د سیاسي کتونکو په اسلام ضد ویناوو متعجب یو!!!

مرکیال عمران خلیل

د یک شنبې په ورځ (دنومبر ۲۴) له امریکا سره دامنیتي ترون پرسر په اصطلاح مشورتي لویه جرگه راوبلل شوه ترڅودافغانستان او امریکا ترمنځ دامنیتي ترون پر متن بحث وکړي ،لکه څرنگه چې له اوله سره داسې معلومیده چې دامریکا په خوښه او غوښتنه رابلل شوې جرگه او خرڅ شوي غړي به دهیواد پلورنې دا متن تائیدوي ، په همدې اړه الاماره ویب پاڼې دسیاسي مبصر اوشهامت مجلې د مسئول ښاغلي ابوظهیر سره دموضوع په ارتباط هراړخیزه ځانگړې مرکه کړې چې لوستلو ته یې تاسو درانه لوستونکې رابولو. (دالاماره ویب پاڼې اداره)

پوښتنه : په دې ورستیو کې د کابل اداري له امریکایانو سره د په اصطلاح امنیتي قرارداد په نامه ترون منلو لپاره نمایشي مشورتي جرگه دایره کړه

پریکړه وشوه چې له امریکایانو سره ترون زمونږ دهیواد په گټه ده او باید لاس لیک شي ، تاسو د کرزي دغه اقدام او ورسره د جرگې د گډونوالو پریکړې ته په څه نظر گورئ او څرنگ یې ارزوئ ؟

مننه !

ځواب : دجعلي اوپردي پالې جرگې له تالار ه دهمدې پریکړې اوهوکړې تمه اوتوقع وه ، چې په پټو سترگو به له امریکا سره دراتلونکو لسو کلو لپاره دپوځي هډو جوړولو دتور اوکرغېړن سند متن پرته له کوم تغیر تصویب اوتوثیقوي، په دې توگه دلیندۍ۳مه (نومبر ۲۴ مه) زمونږ دتاریخ یوه بله توره ورځ شوه، دخپلواکو افغانانو لپاره دا یو خواشینونکی اوځورونکی پیغام دی، چې ناوړه اغیزې به یې ترپیړیو پیړیو راتلونکو نسلونو ته پیغور پاته وي. امریکایان به زمونږ د ولس په سرنوشت ملنډې وهي، افغان ولس به له دې امله

يومحكوم راتلونكي ولري ، په ټوله کې ويلای شو چې دا مردود تړون زمونږ دملت او هېواد لپاره د يوه بل کرکجن ناورين اغازدی.

او دا په حقيقت کې د امريکا دهغو استعماري پلانو نو اوشومو ارادو تسلسل دی ، د کومو په غرض چې د امريکا وحشي لښکرې زمونږ خاورې ته راغلي ! امريکا هم ديته ليواله وه چې دسيمې اومنطقې دڅار لپاره افغانستان کې له خپل موجوديت نه اعظمي ګټه پورته کړي او د تل لپاره دافرصت په لاس ورشي ، چې هر کله هم غواړي په سيمه اومنطقه کې دخپل رول اونفوذ دپياوړتيا لپاره له نظامي پايښت نه استفاده وکړای شي ! د کابل دغلام رژيم او نمايشي جرګې پريکړه له افغانستان سره ، دافغانستان دملت سره يونه ښونکې ملي خيانت اوجنايت دی !! دافغاني ملي عنعناتو ،تاريخي وياړونو سپکا وی دی ، داسلامي حکمونو اواقدارو علني توهين دی

دامريکا په ډالرو مست او اجهل خلک دجرګې دا مردود ګام په سياسي او امنيتي ملګرتيا تعبيروي !! حقيقت دادی چې ددې عواقب اوپايلي به افغانستان او افغان ملت له نه توجيه کيدونکو بدمرغيو سره مخ کړي !

پردي پال تحيللګران په زياته بې شرمۍ تيرو دولس کلو کې دامريکا پر وحشيانه کردارونو ، بربنډو جنايتونو او ښکاره ظلمونو ستر ګې پټوي او دخپلو کمزورو او بې اثره دلايلو پر مټ د خپل شيطاني بادار له لخوا دا ورکړل شوي وظيفه ګردانوي چې : " افغانستان دګاونډيانو داحتمالي خطره قوي ملاتړ او ملګرتيا ته ضرورت لري !! حال داچې افغانستان له قرنو نو راهيسي په منطقه کې يو ازاد او خپلواک هېواد پاته دی ،دتاريخ په هيڅ يوه دوره کې يې په حريم تيری دګاونډيانولخوا نه ، بلکې هميش افغانستان دنړۍ زبرځواکو اولويو قدرتونو د خپلمنځي سياليو ډګر ګرځولی، نو که افغانستان په راتلونکي کې د کوم احتمالي خطر يا ګواښ سره واقعاً مخ هم شي؛ هغه به دګاونډيو له لوري نه؛ دنړۍ دلويو ځواکونو لخوا بل يرغليز جسارت وي.

او ډېر افسوس ! چې دا بې شعوره خلک افغانانوته د خپل داسي بې شعوره استدلال په ژبه دقناعت ور کولو هڅې کوي اوله امريکا سره د کرزي خيلو نوی محکومانه تعاهد دافغانستان او افغانانو لپاره ګټور توجيه کوي ، خو مونږ دامريکايې رژيم چارواکو په داسي بې منطقه استدلال اوځر ګندونو دومره حيرانتيا اوتعجب نلرو ! څومره چې د دې مردود تړون په دفاع کې دافغاني رسنيو په مجرمانه کردار او د سياسي کتونکو په جاهلانه نظرونو اودهغوئ په اسلام ضد ويناوو متعجب يو !!

له هغوئ پوښتنه کوو ! جنابانو !هغه امريکا چې په يويشتمه پيړۍ کې دخپل دين (مسحيت) ترټولو غوره خدمت دزمکې له مخ نه ديو نيم مليار د مسلمانانو ورکيدل بولي !هغه امريکا چې د هغه پخواني مسيحي وصيت(هر هغه دښمن چې ځما واک نه منې ، هغه راولئ ځما په پښو کې يې ذبح کړئ ،انجيل لوقا ۲۹) په تبليغ اوتکميل لګياده ، کوم چې دسينټ لوقا(دامن شهزاده مسيح) په ژبه نړۍ ته رسيد لی : " هغه امريکا چې عملاً په نړۍ او افغانستان کې دمسلمانانو په ټولوژنه يې لاسونه سره دي ، دمسلمانانو او افغانانو په مقابل کې قوي محارب فريق دی ! اوسره ددې چې دافغان مسلمان ملت ټولې وړاندېنۍ او وروستۍ نيکمرغۍ ، وياړنې او افتخارات داسلام مرهون منت دي ايا امريکاته دافغان خاورې په سوغات کې ورکول ! ورسره په دې منظور کرغيړن سند لاسليکول شرعي وبال او مسؤليت نلري ؟

یقین وکړئ! په کومو شیبو کې چې دغلامي لويي جر کې دتالار دننه ددغه تور او کرغیړن سند په ملاتړ لاسونه او غړونه پورته شول !! په ګډون والو اوملاتړو یې الله (جل جلاله) او دهغه ملایکو لعنتونه ویل !! باور وکړئ افغانستان پخپل ټول تاریخ کې دومره له خجالت اوشرم ډکې شیبې ! وړاندې نه وي لیدلې ! کومې یې چې دغه مهال ولیدې !!

هم داشان دجرګو هغه دروند عظمت چې له مودو مودو راهیسې په افغاني ټولنه کې شته ،هغه ته درنه صدمه ورسیده ، دیمکراتانو دافغانانو ازادي خرڅه کړه ،دافغانانو له تاریخ او استقلال سره یې خیانت اوجفا وکړه.

او داسي ښکارې چې امریکا زمونږ په خاوره کې دیوې ستړې لوبې پیلولو شوم عزائم لري ، دسیمې دسیاسی چارو خپلواکو کتونکو په اند : کابل کې دمشورتې لويي جر ګې رابلل ، اوددې سره هم مهال په ژنیو کې دایران د اټومي لانجې دحل په منظور دنړۍ دشپږو هېوادو او ایران ترمنځ په مؤقتې هوکړه اتفاق کیدل که څه هم دواړه جلا، جلا قضیې دي لیکن که په ژور لرلید ورته وکتل شي ددواړو لپاره یو هم مهال وخت ټاکل په دې حقیقت باندې له پوهاوي سره مرسته کوي چې دغه دواړه هوکړې داسلامې نړۍ په اړه دنړیوالو قدرتونو دنویو شومو ارادو او استعماري پلانونو ښکارندوي کوي او د دواړو تړونو ترشا دپټو موخو اوغرضونو دیو والي روحیه شتون لري .بناءً په هرصورت امریکا غواړي اسلامي نړۍ ته ځنې منسوب کړۍ دخپلو استعماري اهدافو په وړاندې دخنډ اومزاحمو لورو سره وجنګوي ، چې په دې سره به په سیمه او اسلامي هېوادو کې کورنې جنګونه ترپخوا نور هم وغځیږي .

که افغانان دامریکایانو ددې تازه اقدام په وړاندې غلي اولاس ترزنې ناست پاته شول او په مقابل کې یې پورته نشول راتلونکی تاریخ به یې ونه ښښي ، راتلونکې نسلونه به دویاړلو پرځای وربانديې شرم محسوسوي همدا راز له سیاسي ، اقتصادي ، اوپوځې پلوه به افغانستان تل په نړیوال ډګر کې دیوه مستعمره هېواد موقف لري ، له رواني او اخلاقي پلوه به د خبیث امریکایې تهذیب ترویج اوپراختیا بې شمېره بداخلاقۍ اوبې لارۍ وزیږوي ... خدای دې نکړي چې امریکا پخپلو دې شیطاني ارادو اوعزایمو کې د برې ترمنزله ورسي ! .

پوښتنه : په اصطلاح مشورتي جرګې دتړون متن تائید کړ او دلاسلیک لپاره یې وړاندې کړ ،اوس د کابل اداري مشرحامد کرزي په مطبوعاتي کانفرانسونو او غونډو کې راڅر ګندیږي او په دې ټینګار کوي چې دامتن باید له راتلونکو انتخاباتو وروسته نوې اداره لاسلیک کړي له بلې خوا امریکا یې چارواکي لنډ ضرب الاجلونه ورکوي چې که دتړون متن ژر لاسلیک نشي دوئ به خپل ټول پوځونه له افغانستانه وباسي، امریکا یی ځواکونو دا هم ویلي که لاسلیک ونشي کیدای شي هغه ژمنه چې ملیاردونه ډالر مرسته به افغانستان تهور کوي پرځای نه کړي، تاسو دې لوبې ته په څه نظر ګورئ؟

ځواب : هو! کرزی کوښښ کوي څو پخپلو نمایش اوشیطاني کر کټرونو خلک تیرباسي او ځان خپلواک او آزاد وښیي، خو دا هر څه په تصنعي بڼه څرګندوي ، کله له امریکا سره اړیکې ناڅاپه ترینګلي اوپېچلي کړي که امریکا دا کار نکوي ... زه هم ... !خو لږ شیبه پس بیا چورلټ په هغه دریځ اوموقف ولاړ نه وي ، داچنه بازي دامعنی نلري چې هغه رښتیا د افغانستان په غم او درد خفه دی

البته کرزی دا اندیښنه ضرور لري ، هغه په ځای هم ده ، چې هسې نه دده دلویو جنایتونو په ضد ملت عمومي

پاڅون وکړي ! هغه ځوک چې دافغانانو له مزاج سره اشناوي، پوهېږي چې افغانان په پوځي لباس کې دبهرنیو له شتون کرکه لري ، پخپل هېواد کې ورته دشک په نظر ګوري، کرزی هلي ځلي کوي چې په جعلي ویناوو او نمایشي اداګانو دملت دننه شته خفګان او ناراضایت روحیه کمه کړي.

خو ملت د کرزي داډول نمایشي ځوځښتونه څاري، ولې ملت مسلمان دی ، شعور لري ،جهاد ونه یې کړي ،ددې خاورې لویشت لویشت یې تل پخپلو وینو اوقربانیو د پردیو تیرې کوونکو له مونګلو ساتلې ،اوس چې کرزي داخاوره امریکایانو ته دسوغات په ډول اوبښله ،حتمي ده چې ملت نور چوپ پاته نشي ،ولې امریکایانوته دقانونې اوقضائي مصؤنیت ببښلو وروسته امریکا یې سر تیري به دومره سپین ستر ګې شي ،چې له هر ډار اوبیم پرته دافغانانو ملي ارزښتونه او دیني مقداسات تر پښو لاندې کړي! دافغانانو په ننګ ناموس اوحیا ووبه د تیریو جسارتونه کړي ، دمخالفت په صورت کې افغانان به نیسي ، تړلې لاس اوپښې به یې خپلو نظامي هډوته وړي ، ورته ډول ډول اذیتونه اوتعذیبونه به ورکوي ، تور سري به یې بې پته اوبې ابرو کوي ، ولې کرزي خان ور سره قضائي مصؤنیت منلی ، کرزی او دهغه لاسپوځي کابینه اوحکومت غواړي پخپلو تشو لفاظیو ځان دملت له هغه سترې محاکمې او محاسبې وژغوري ، دکومي راتلو اولیدو ته چې دا ملت په ورخطایې سره دانتظارشیبې لنډوي .

بل دډېرو په نظر کرزي غوښته ددې تړون په عوض کې تر د۲۰۱۷ پورې ولسمشر پاته وي ، خو امریکا یې ستراتیژي پوهانو لخوا په نوي ستراتیژۍ کې دولسمشرۍ ځوکۍ ډېر چانس دشمال ټلوالې په نوم شوی، دې کې دناکامۍ وروسته کرزی ارزو لري چې امریکا دده دخوښې کاندید پلوۍ ډاډ ورکړي لیکن بریښي داسي چې دامریکا په راتلونکې ستراتیژۍ کې کرزي اودهغه هم خیال به ډېر څرګند موقف ونلري.

هرچې دتړون دنه لاسلیکیدو په صورت کې دعسکرو دایستلو دګواښ پوښتنه ده ،، امریکاغواړي په عین حال کې له ځینو فشارونو هم کار واخلي څو عامه ذهنیت په دې تیر باسي چې امریکا ګواکې افغانستان کې دهډو جوړولو سره ډېره علاقه نلري بلکې ددوئ پاته کیدل دافغانانو ضرورت دی حال داچې دافغانان ولس دننه قاطع اکثریت دامریکا یې هډو مخالف دی، هغوئ کرزی خپلواک او ازاد ولسمشر نشي منلی له دې وجې پریکړو او ارادو ته یې د یرغمال شویو پریکړو او ارادو په سترګه ګوري ،په راتلونکې کې هم دهغه لخوا شویو پریکړو او تعاهدونو درناوي ته ځان مکلف نه بولي!

پوښتنه : داسې ګنګوسې دي چې کیداي شي امریکایان دکرزي پرځاي دکابل اداري له کوم بل چارواکي سره دا سند لاسلیک کړي

ځواب : ګومان نه کېږي چې دکرزي لخوا دنه لاسلیک لافي شاپي تصنعي اوجعلي نه وي ، ترډېره باور کېږي چې ددې ترشا دامریکا خپل ځنې عزائم هم شاید شتون ولري ، کرزی ټول پېژني چې څومره خپلواک ولسمشر دی؟ هغه دامریکا بسته حکومت خو څه دیوه ادني امریکایې عسکر په وړاندې هم داحترام مراتبو په ادا کولو عار اوشرم نه محسوسوي بلکې پرې ویاړي ! نو څه داچې دامریکا ددولت یوه جدي غوښتنه هغه له پامه وغورځوي ، کرزی په تمامه معنی دامریکا لپاره مخلص نوکر دی هیڅکله دامریکا دګټو مخالف عکس العمل نه ښیې اونه یې دښودو توان لري.

اصلا دامریکا خپله اراده او ستراتیژي مهمه ده ، هغه ترډېره ښکاره ده چې د۲۰۱۴ زکال وروسته هم افغانستان کې دنورو لسو کلو لپاره د پوځي اشغال غځولو اراده لري ،

امریکا ته دا دومره اهمیت نلري چې کوم نوکر دې ورسره لاسلیک کړي کرزی که بل ؟ له دې وجې د کرزي وروستۍ ویناوې اوخبرې دامریکا په اراده اوستراتېژي څه تاثیر نلري اونه دا باور اوتضمین شته چې کرزی به سبا بل سبا له خپل دریځ په شانشي په تېرو دولس کلو کې په کراتو مراتو کرزي ددې لپاره چې دافغانانو قهر او غوصه سړه کړي په مؤقت او نمایشي ډول امریکایان پړه اوملامت بللي خو لږ وخت پس بیا هرڅه یې له یاد وتلي اوس هم کرزی کوښښ کوي چې دافغان ولس عامه ذهنیت دسملاسي غبر ګون ښودو څخه کینوي او خلکوته پخپلو جذباتي اوله قهره ډکو ویناوو دوکه ور کوي له دې پرته بل هیڅ هدف او پلان نلري باید افغانان یې په خبرو پسې لاړ نشي اونه پرې باور او اعتبار وکړي

هو ! باید وایو چې افغان مسلمان ولس ته نه د کرزي لخوا دامریکا سره ددغه تور اوکرغېړن سند لاسلیک له قانونې اوحقوقي پلوه کوم اعتبار او ارزښت لري ، نه دهغه پشان دکوم بل امریکا یې غلام لخوا لاسلیکول یې ، په هیڅ صورت دافغان ولس قاطع اکثریت ته دغه پریکړه له منلو نده ، نه راتلونکې کې افغان مسلمان ملت له حقو قي اړخه دبې ۵۲ د سیورې او ۴۶ هېوادونو دبیرغونو لاندې لاسلیک شوي سندپه منلو ته درناوی به وکړي.

پوښتنه : که دامریکایې چارواکو څرګندونو ته ځیر شو ډېرې سره متضادې دي ځینې وخت افغانانو ته دا فکر ورکوي چې ګنې دوی پښې سپکوي او له ځینې څرګندونو یې داسې فهمیږي چې دوی تړون ته لیواله دي ددې بل څه لامل کیدای شي او که دا یوازې دیوې فکري جګړې له مخې غواړي افغانان په تشویش کې واچوي؟

ځواب : امریکا یان دخپلو ګټو په حصول کې دټولو شیطاني او ابلیسانه حربو کارول نه دریغوي ، امریکا دملتونو ازادۍ ، ناپېلیتوب ، انصاف اوعدالت ته ژمنتیا نلري ، دامریکا ټول تاریخ په مغرضانه سیاستو نو شاهددی ، دغه وجه ده چې امریکا اوس په نړیواله کچه دربشتنولۍ موقف له لاسه ورکړی ، هیڅ ملت دیوه خپلواک ملت په حیث له امریکایانو سره په هیڅ معامله او راکړه ورکړه کې دمتقابل اعتماد روحیه نه حسوي، له شک پرته دامریکا یې چارواکو په کړو وړو او څرګندونو کې تل په لویه پیمانه تضادات لیدل کیږي ، بلکې امریکا په نړیوال ډګر کې هم دتضادونو ډکه دیپلوماسي کاروي مثلاً : امریکا افغانستان ته دټانګ په سر دیمکراسي را وړي ، په زوره دیمکراسي پلې کوي ، خوبل پلوه په نوره نړۍ کې شا هې رژیمو نه پالي، په مصر کې ددې لپاره چې ددیمکراسي له لارې داسلامي افکارو لرونکی تنظیم واک ته رسیدلی و، امریکا هلته دهغه په مقابل کې په رښه ورځ دشوي سپینې پوځې کودتا څخه نه تنها ملاتړ کوي بلکې هغه په شاتپوي چې په مصر کې دیمکراسۍ درنه پلي نشي ،څو بیا داسلامي فکر خاوندان واک ته ونه رسي ... دلته امریکا هم دتضادونو څخه ډک کردار لري ژوندی مثال یې دامریکایانو لومړی هغه اعلان دی چې د۲۰۱۴ زتر پایه خپل ټول عسکر له افغانستانه باسي ! خو اوس وایي لس کاله نور هم غواړي افغانستان کې خپل عسکر په یو شمېر ستر اتیژکو نقاطو کې پاته کړي .

پوښتنه : په واقعیت کې د افغانستان دملت غوښتونو او د سیمې ایجاباتو ته په کتو، څومره ممکنه ده چې له امریکایا سره به دغه راز تړونونه په ریښتیا هم سوله راوستلی شي او دافغانستان په امن کې به رول ولري؟

ځواب : امریکا ته دافغانستان دننه او دسیمې دامنیت مسئله مطرح نده اونه په دې اړه کومه ستراتیژي او اراده لري ، څنګه ترې افغانان او دسیمې نور هېوادونه دسولې او امنیت راوستلو خوشبینې لرلی شي ؟ مثلاً : کله چې امریکا په افغانستان یرغل نه وکړی ، هغه مهال دافغانستان په ۹۵ سلنه خاوره کې بشپړ امنیت تامین و، د

امریکا یې یرغل وروسته دافغانستان په ۵ سلنه خاوره کې هم امنیت اوسوله نشته ،هم دا راز دګاونډي هېواد پاکستان دننه یوه لویه برخه کې دخلکو ژوند دامریکایانو دمو جودیت له امله د ننګونو اوستونزو سره مخ دی، که امریکا یان دنورو لسو کلو لپاره پاته شول نودافغانستان په ګډون به دټولې سیمې په سطحه ډېرې لوې ناامنۍ رامنځته شي .

پوښتنه :.دکابل اداره او ورپورې تړلي کسان چې د امریکا سره په تړون ټینګار لري ، استدلال کوي، د دې لپاره چې د ګاونډیو هیوادو په اصطلاح د تیریو مخه ونیول شي، نو اړینه ده چې افغانستان له امریکا سره دغه راز یو تړون ولري، په داسې حال کې چې امریکاته له افغانستان نه په ډیرو وجوهاتو زموږ ګاونډي هیوادونه خصوصا پاکستان ډیر مهم ده او له هغو سره هم امریکا ورته تړونونه لري، نو آیا دضرورت په وخت کې به ریښتیا هم امریکا د افغانستان پلو ونیسئ او زموږ هیواد ته په ترجیح ورکړي؟

ځواب : موږ باید دیته متوجه اووسو چې افغانستان دسیمې یوتاریخي اومشهور هېواد دی ، په نړیواله تو ګه خپلواک ،آزاد اوناپییلی حیثیت یې منلی دی او افغانستان د یوه ژوندي هېواد نوم دی ، نه دکوم مړه هېواد؟ ددې هېواد خلک تربل هرچا دخپل وطن په ساتنه ښه پوهیږي، افغانان پخپل چم او ګاونډ کې له هیڅ ګاونډي هېواد سره ددښمنۍ ډکه ماضي نلري ، ددغه تړون دملاتړو دا دلیل چې افغانستان دګاونډیانو له لورې په راتلونکي کې له ګواښونو سره مخ نه وي! مردود دی ! دافغانستان ګاونډیانو ته دشوروي او امریکایانو انجام ښه یا ددی ، په دې پوهیږي چې افغانان هرڅه منلی شي خو دبل باداري نه مني ، دیته په پام به هیڅ ګاونډی پر افغانستان دمخامخ یرغل تیروتنه ونکړي ، که بالفرض هریو داتیر وتنه وکړه له بد انجام پرته به بل څه ترلاسه نکړي ، څنګه

چې انګریزي او سرې لښکرې له افغانستانه زړوند سرونه وتلو ته اړشوې، دامریکا په مشرۍ دنیمې نړۍ عصري اومجهز ځواکو مات شول هم داسې به تیرېګر ګاونډیان به هم پخپلو تندیو د ناکامۍ توردا غ وړي ، افغانانو له خپل هېواده تل دخپلو مټو په زور ننګه او دفاع کړي ، دا دافغانانې ملي غرور توهین دی چې دمیړنیو افغانانو اولادونه د خپل هېوا د دفاع لپاره دمتعصبو مسیحیانو ملاتړ ته اړدي !! که واقعاً افغان ولس دیوه ولس په حیث له ګاونډیانو دومره ډاریږي چې دخپلې بقا دتضمین لپاره د پنځلس زره صلیبي عسکرو شتون ته غاړه ږدې ، نو هیڅکله دومره بزدله اوډارن ولس دخدای(ﷻ) په زمکه دژوند حق نلري! ایا دا رښتیا ده هغه ولس چې یووخت په ټوله سیمه یې دزړورتیا اوقهرمانۍ راج لاره نن د ګاونډیانو له ډاره د یوه محارب مسیحي هېواد په عسکرو دځان ساتلو ارزو لري؟ لعنت دي وي په داسې ژوندیو اودهغوئ دژوندانه په هیلو !

لیکن موږ بشپړ ډاډ لرو چې داسې نده ، خدای دي هغه ورځ نه راولي چې قهرمان افغان ولس دومره بې ننګه او بې همته شي چې د ګاونډیو له ډاره په خپله خاوره کې دیوه متعصب عیسوي هېواد دعسکرو شتون هم ګناه ونه بولي !! افغانان نن هم په هم هغه ایماني روحیه اومورال دهر تیري ګر په وړاندې دجنګ او دهېواد دلویشت لویشت خاوري نه په میړانه دفاع اوجهاد ستره نیکمرغي اوثواب بولي په کومه یې چې چنګیز ، انګریز ، شوروي او امریکا ته شکست ورکړ ... هو! ضرور یوشمېر دهوس مزدوران دځو پیسو په بدل کې دافغانانو دننګ او ارزښتونو خرڅول نه دریغوي ،خو هغوئ دي پوه شي چې ډېر ژر به دهغوئ باداره امریکا دخپلو بدو ارادو تراخه وڅکي، دلته پاته کیدونکو عسکرو لاشونه به یې ددوئ دمصلوب معبود پشان په لارو او واټونو کې زوړند ووینې چې تري ویت نام اوصومال دواړه به هیر شي

رازم ستا دې خبري ته كه بالفرض په افغانستان له بهره يرغل وشي امريكا به دكوم لوري په دفاع اوپلوۍ درېږي ؟ ښكاره ده چې امريكا هلته قدم نه ږدي چې خپله ګټه يې نه وي ! په دغسي حالت كې به امريكا خپلو ګټو ته په پام پريكړه كوي نه دافغانستان ګټو ته په پام !خو داخبره بايد له پام ونه غورځو كه له ګاونډيو له لورې افغانستان ته هر خطر متوجه كېږي، هغه سره به دامريكا لمسون او اراده خامخا ملګري وي !! په دې صورت كې امريكا به خامخا دخپل ارادت مند لورې دفاع كوي نه دافغانستان له حريم ؟لنډه دا چې دا تش جاهلانه تخيل دى چې افغانستان دګاونډيو نه دخلاصون لپاره په امريكا تكيا كولو ته اړتيا لري داسمه ده چې افغانان بيوزله اوبيوسه دي خو بيغيرته اوبې همته ندي ، هيڅ افغان په پوځي لباس كې دبهرنيانو شتون پخپل هېواد كې نشي منلی ، اوبيا خاصكر كله چې هغوئ دا ويني چې دين ، پت اوخپلواكي يې له تهديد اوتيري سره مخ ده

افغانان په دې هم ښه پوهېږي چې امريكايان په پيل كې معمولاً خوږې اوغوړې خبري كوي خو خپل شيطاني دامونه وغوړوي كله چې خپل هدف ته ورسي بيا هيڅ نه پيژني ، نه بشري كرامت ته درناوی لري نه اخلاقي او انساني ارزښتونه رعايتوي ، دګاونډيو له اختمالي بريدونو دافغانانو ډارول ، دروحي فشار اچولو پرته بل هيڅ واقعيت نلري.

پوښتنه : دامريكا سره دغه راز تړون به څومره قانونيت ولري؟ كه مدلل او منطقي ځواب راكړئ چې دافغانستان لپاره له امريكا سره دا راز تړون لاسليكول دافغانستان په ګټه دي او كه په تاوان؟

ځواب :ګورئ! امريكا هرڅه دځواک اوزور په مټو كوي ، هغه متل دی چې : دزو رو ر اوبه په لوړه خېږي ! امريكا له نن دولس كاله وړاندې په افغانستان يرغل راوړ ، دكوم قانون اوكومو اصولو له مخې ؟ ښكاره ده امريكايان په نړۍ كې دهيڅ هېواد يا ولس قوانينو او مقدساتو ته احترام نلري ، هغه تنها دخپلو شيطاني ګټو خوندي كول مهم ګڼي ، كله چې هغه قانونيت ته درناوی او احترام نلري ، څنګه دامريكا استعماري جسارتونه په قانونيت توجيه كولی شو ؟ يا ترې دقانونمندۍ توقع درلو دلی شو؟ امريكا ته نړيوال قوانين اوتعاهدات داحترام وړندي اونه دكوم بهرني هېواد كورني اصول او اقدار ورته محترم دي ، په هيڅ شكل داشكالو دامنيتي قرار داد په نامه دكرزي لخوا كيدونكې هوكړه قانوني اوحقوقی بنه نلري ، دا د غاصب يرغلګر اودكوربه محكوم ترمنځ تړون دی ، نه ددوه خپلواكو هېوادو نو دچاراواكو ترمنځ !

هرچې دا خبره ده چې دافغانانو لپاره به ددغه تړون لاسليكول په ګټه وي او كه تاوان ؟

پرته له شک زه په كامل بصيرت ويلای شم چې ددغه تړون منل اولاسليكول دافغانستان لپاره نيک شاګوم ندی ، دافغانستان او منطقې په ګډون دټولو لپاره به ناوړه عواقب پېښ كړي ، ورسره به افغانستان كې جنګونه نور طول ونيسي ، امريكا به دافغانستان له حريم نه په ناوړه ګټه اخيستنه په منطقه اوسيمه كې دبې امنيو اورونو ته لمن ووهي ! دافغانستان ګاونډيان به له افغانانو سره په اوږدو دښمنيو، تربګنيو او جنګونو كې ښكېل كړي ،دتهذيب اوتمدن په نوم به په افغانستان او منطقه ناوړه تاثيرات وشيندي.

پوښتنه : امريكا چې نن په نړۍ كې ديو مقتدر هيواد په توګه مطرح ده، څومره به دكرزي له ادارې سره په خپلو كړو ژمنو وفا وكړي؟ او كه احيانا وفا ونكړي لكه څرنګه چې نړيوالو تجربو هم ښودلي ده نو بيا به دا تړون دافغانانو لپاره لاڅومره په زيان تمام شي؟

ځواب :دامریکا ټول تاریخ دبشریت په وینو لړلی ، امریکا کرزی څه چې دنړۍ ډېرو لویو اوځواکمنو هیوادو سره په کړیو ژمنو وفا نه کړي ، کرزی خو ددوئ دلاس نیالګی دی ، که ددوئ مرستي او نظامي یرغل نه وای کرزی چا پیژ انده ؟ ، دا تمه اوخوشبیني لرل چې امریکا به له افغانستان اوکرزي سره په کړو ژمنو وفا وکړي دحما قت نه سیوا بل مفهوم اوتعبیر نلري ، داتړون سل په سله دافغانستان لپاره زیان دی ، ګاونډیانو ته افغانستان کې دمداخلي فرصتونه برابروي ، افغانستان کې جګړې ته طول ورکوي ، امریکا غواړي دافغانستان له ټولو مهمو هوایې ډګرونو څخه دګاونډیو پر ضد جارحانه پلانونه پرمخ یوسي ، څه فکر کوو کله چې امریکا ستا له خاوري دګاونډیو دڅملولو او ایل کولو لپاره ناوړه ګټه اخلي ، کاونډیان به لاس ترزنې ناست وي؟ روښانه ده او هر سړی دپوهیدو ادراک لري چې امریکا به افغان ولس په داسي لویو جنجالونو کې ښکېل کړي چې هرڅومره هم تري دځان خلاصون کوښښ به کوي خولار به نلري.

پوښتنه :که امریکا د تړون له موادو نه سر وغړوي او تخلف وکړي، نوآیا په نړۍ کې داسې کومه بله اداره یا دضمانت څه امکان شته چې امریکا دي ته اړه کړي چې باید د تړون مواد ومني او عملي یې کړي؟

ځواب :کاشکې ! داپوښتنه څوک ددې مزدور رژیم له چارواکوهم وکړي ، چې آخر په کوم باور تاسو امریکا سره داعهد اوپیمان کوئ؟ دامریکایانولخوا له کړو ژمنو څخه تخلف حتمي دی ، دهلمند په ګرمسیر ولسوالۍ کې دولسي خلکو په شهادت رسول تازه اوژوندۍ نمونه ده ، تیرپرون پورې میډیا او دکرزي اداري هم داوظیفه زوتوله چې اوباما په لیک کې کرزي ته ډاډ ورکړی دی چې ولسي خلک به نه وژل کیږي ، کرزي دجرګې په وروستۍ ورځ دټولې نړۍ په مخ کې له امریکایانو په ډېر منت او زاریو غوښتنه وکړه چې دتړون وروسته تاسي ټول عملیات بند کړئ ! مونږ به یې خپله کوو، خو امریکایان هغسي لګیادي دخلکو په کورونو داړې غورځوي اوباما اونور پرې باک قدري هم نه راوړي ، دلته کرزی خان دي وهي کوکاري! یو ځل نه سل واره خو ... څوک یې په خوله دچا خبره پیاز هم نه خوري.

که څوک دا انګیري چې دامریکایانو دتخلف په صورت کې به افغانستان د ملګرو ملتونو دروازه وټکوي هلته به خپل فریاد ورسوي، ښکاره ده ملګري ملتونه دامریکا دسیاست او ګټو ستیج دی ، نړیواله ټولنه په ټوله معنی دامریکا دمتحده ایالاتو ددولت ترلاس لاندې اداره ده، هیڅ ازادي او خپلواکي نلري دامریکا په ګډون دنړۍ دپنځو لویو قصابانو د تجمع مرکزدی ،له دې پرته بل څوک شته چې دافغانانودشکایت په صورت کې ددوئ غږ واوري ؟ ورسره عادلانه برخورد وکړي ؟ څرګنده ده نشته هو ! یوشي افغان ولس ته ددې مجرمانه اومحکومانه حالته دنجات ښلو وروستۍ لارده ... چې افغانان دخپلو میړنیو اسلافو په قدم لاړشي ، پورته شي ټول هیواد کې سرتاسري پاڅون وکړي له امریکایانو نه یوائې دتیرو ۱۳کلو غچ واخلي بلکې آن دپخوانیو صلیبي جنګونو انتقام هم تري واخلي، څو په اینده کې بیا څوک افغانستان او افغانانو ته په خیرنو سترګو ونه ګوري.

پوښتنه :تاسې خو د تړون نه جبرانیدونکي بد عواقب او تاوانونه په ګوته کړل او ورسره مو د امریکا له منافقت او دوه مخی څخه هم پرده پورته کړه که یو دوه ژوندي مثالونه راکړئ چې کوم هیوادونه تیروتلي او له کفارو سره یې دا ډول تړونونه کړي هغوی اوس څه بایللي او له کومو دیني او عصري انحطاتونو سره لاس او ګریوان دي؟.

ځواب :امریکا دسوفا تړون په نوم چې له څومره هېوادونو سره دغه ډول تړونونه یا قراردادونه لري ، هغه ټول هېوادونه تري دومره تنګ راغلي چې هره ورځ خلک یې ددغو قراردادونو دلغوه کولو لپاره قهرجن لاریونونه کوي . دې لړ کې ترټولو ژوندی مثال دنړۍ دیوه ډېر معتبر اومشهور هېواد جاپان دی ، هلته د۱۹۵۲زکال راهیسي داوګیناوا په نوم جزیره کې دامریکا پوځي هډه شتون لري ، داوګیناوا خلک دومره دامریکایې عسکرو نه تنګ شوي چې له امله یې هلته همیش خلک دامریکا یې هډې دشتون په ضد احتجاجونه اوتظاهرات کوي ،امریکایې عسکر ددغه جزیرې په میرمنو ډلیز جنسي تیري کوي ، تردې چې ورپسي ساحلونو ، ښوونځیو ، لیسو اوپوهنتونونو ته ځي ! په زور اوجبر ځوانې انجونې نیسي ډلیز جنسي تیري وربانډې کوي ، دارقامو له مخې له ۱۹۵۲ زک څخه تر اوسه دامریکایانو له لورې دیرش زره جنسي ځورونې ثبت شوي ، داپه جاپان کې دومره لویه ستونزده چې دامریکایې عسکرو دتیریو په مخنیوي کې دپاته راتلو له امله څو حکومتونه استعفا ته اړشول په ۲۰۱۰زکال کې یو صدراعظم له دې امله چې دخپلې کړې ژمنې سره سم یې په واګیناوا کې دامریکا نظامي هډه ونشوای تړلی له خپلې دندې استعفا ورکړه سربیره په دې چې جاپان دنړۍ یوشتمن پرمختللی هېواد آن دنړۍ په لویو اقتصادونو کې دویم درېیم موقف لري ،ورته حال دجرمني هم دی خلک هلته له امریکایانو دوه سپوږموته راغلي دخلیج هېوادونو حال له چا پټ ندی.

پوښتنه :ــ د تړون په وړاندې افغاني حساسیت ته په کتو،له تړون سره به په روان جهادي بهیر څومره مثبت یا منفي اغیز پرېوزي؟

داحتمې اویقیني ده چې امریکا افغانستان کې روان جنګ بایللی ، دلته دشته عسکرو مورالونه یې پرېوتي ، دتیښتي اومنډې په حال کې دي ، دجنګ څخه دومره ستړي شوي چې جنګ کول څه چې دجګړې دنوم اوریدو نه هم کرکه ورزي ، بل که امریکا افغانستان ته دټولې نړۍ پوځونه راولي هم ، شته شکست به یې په بري بدل نشي ، دمجاهدو افغانانو میړانو اوسرښندنو ته په پام په دې سره به دجهاد او مقاومت سنګرونه نور هم دپولادو په څېر کلک شي ما وړاندې وویل افغانان پخپل هېواد کې په پوځي یونیفورم کې دخارجیانو لیدلو سره حساسیت لري امریکا که دافکر لري چې افغانانو ته به په دې چل اوهنر ماته ورکړي ، دلالچونو په ورکولو به یې ضمیرونه واخلي دا ناپوهې ده ، وحشي امریکایان دې دخپلو زړونو په غوږونو واوري چې ترڅو به دلته وحشتونه اوظلمونه کوئ دخدای په زمکه به دفساد راج چلوئ ترڅو به دانصاف رڼاوې وژنئ او دظلم اوبربریت تیارې به خوروئ؟ افغانستان کې به خپل داسې بد حشر ووینئ چې ټول لیدلي خوبونه به مو دروغ شي! ښه داده چې دافغانانو دغلامولو له ارادې کینئ!!

پوښتنه :ــ په داسې حال کې چې موږ ته په تاریخي لحاظ له انګریزانو سره د کندمک او له روسانو سره د کارمل تړونونه یاد دي، نن څرنګ په افغانستان کې له تجربو سره سره بیا هم یو شمیر افراد دې ته تیار شول چې دغه راز تړون ومني او سر ورته ټیټ کړي؟ دوي ولې له تاریخي مواخذې ویره نه لري؟

ځواب : له شک پرته تاریخ دا هرڅه په زیر ،اوزور سره کلک څاري ! هغه خلک به ونه ښنې چاچې دا نه ښښونکې خیانت وکړ ، راتلونکي نسلونه به هغوئ دشاشجاع ،ترکي ، امین ، ببرک نجیب اوکرزي سره یوځای دافغانستان دخاوري او ازادۍ دښمنانانو په توګه پیژنې ، افسوس دغسې خلک له ازاد ضمیر او وجدانه دومره محروم شوي چې اسلامیت او افغانیت دواړه یې په ډالرو و پلورل !

څرګنده ده هغوئ به ځانونه دملت له محاسبي خلاص نکړای شي او هم به دتاريخ له محاکمي سرلوړي و نه وځي ؟ هغه ورځ به ضرور راځي چې د ملت دسرنوشت پلورونکو سره ملت حساب او کتاب ته کينې ، څنګه چې دايران رضا شاه او دهغه پلويان چې دخپل هېواد په مقابل کې يې دامريکا ګټو ته ترجيح ورکوله آن تردې چې خپل دفاع وزارت ته يې حکم کړی و، که هر کله زه په هېواد کې نه وم ، کوم بهرنې هېواد ته په سفر لاړوم ، راسره رابطه ناشونې وه تاسو دامريکا له پنټګانه مخامخ هدايت غواړئ دهغوئ دهدايت سره سم خپل اجرآت پرمخ وړئ ! خو کله چې له هغه سره دايران دملت محاسبې وخت راغی ، له هېواد په تيښته الوتکه کې ووت غوښته يې امريکا ته پناه يوسي، خو امريکا په ډېره سپين سترګې ورته له پناه ورکولو انکار وکړ، تردې چې دنړۍ هيڅ هېواد يې الوتکي ته پخپله خاوره کې دناستي اجازه نه کوله داورځ په کرزي او په اېديوالانو يې هم راتلونکې ده ، دايران دشاه په څېر به که خدای کول دی اوملګري يې په يوه هېواد کې هم دېښې ايښودو ځای نلري او ملت به ورسره د انې انې حساب کوي.

پوښتنه :ـ هغه په اصطلاح مشورتي جرګه چې د داسې تړونونو سره د موافقې په هيله را غوښتل شوې وه، څومره په ريښتيا هم له افغاني دود سره سمه جرګه ورته ويلای شو؟

ځواب: جرګه دامريکايانو په نوښت بلل شوي وه افغانې جرګه نه وه ،يوه تحميلي اوپردۍ پاله جرګه وه ، زياتره ورته مجهوالهويه خلک بلل شوي وو، بې له شکه زمونږ پخپل تاريخ کې دجرګو له عظمته ډک تاريخ لرو، چې هېواد ته يې وياړنې او افتخارات ښبلي ، نه داچې هېواد اوخلکو ته يې پيغورونه پريښودي ، دکابل اوسنۍ جرګې هېواد ته دافتخاراتو په ځای پيغورونه پريښودل ، دافغانستان دتاريخ ، دين او عنعناتو د سپکاوی ارتکاب يې وکړ، نو څنګه کولی شو چې داشغال سيوری لاندې اشغال ته پايښت ښښونکې جرګه دتاريخي اوملي جرګو تسلسل وګڼو ، داسي جرګي نه وړاندې افغان ولس داعتبار او اعتماد وړ ګڼلي نه يې په راتلونکې کې بولي، داسي مردودي جرګې خو د روسانو په نوښت هم هغوئ سره دتعاهدونو په موخه کار مل اونجيب جوړې کړي وي ، ليکن افغان مجاهد ولس هغه محکومې کړې او غندلې يې دې دهغوئ پريکړې يې محکومانه ګڼلې ، دمشورتې لويې جرګې، مشورې اوهوکړې هم ديو ي ازادې او خپلواکې جرګې هوکړې اوپريکړې نه بلکې ديوي محکومي او غلامي جرګې هوکړې اوپريکړې دي چې افغان ولس ته به داعتبار وړ ونه ګرځي.

پوښتنه :ـ په داسې حال کې چې ويل کيږي په جرګه کې کاملا سانسور حاکم وو، اکثريت غړي يې دولتی کسان، او سيميز زور واکان وو،له داسې جرګې نه څه طمعه کيدلای شوای؟

ځواب :دجرګې وړاندې او وروسته سل په سلو کې د همدي پريکړې باور اوتوقع وه ، ؟ ځکه جرګه وال تنها دامريکا معاش خواره وو بل څوک نه وو ، له هغوئ نه دکومې بلې پريکړې توقع نه وه ،امريکايانو دميډيا له لارې هم دومره پريمانه تبليغات ورته وکړي وو چې هر افغان دجرګې دپريکړې جهت او استقامت پيژانده له دې وجې دجرګې لخوا دسند دمتن تصويب کومه نوې خبره نده .

پوښتنه :ـ له امريکا سره نظامي تړون درلودل زمونږ هيواد ته په اوږده زمانه کې، په معنوي، اقتصادي، سياسي، ټولنيز او په ټوله کې په اسلامي لحاظ څومره سم او څومره زيانمن دي؟

مونږ دیوه مسلمان ملت په حیث له یوه داسي محارب کافر هېواد اوځواک سره داسلامي شریعت حکمونو او لارښوونو ته په پام دهرډول دوستۍ اوموالات حق نلرو ، چون امریکا هم هغه کافر هېواد دی چې محارب دی، دمسلمانانو افغانانو سره په جنګ لګیاده ، عام کافر ندی، په دې لړ کې که دامت دعلماوو څېړنو او تصریحاتو ته لاړشو ،له مخې یې ددغه ډول تړون لاسلیکول ،منل قطعاً حرام اوناروا کار دی ، ددې لپاره چې ستا پوښتنه بامعنا پوښتنه ده غواړم په دې اړه لږ تفصیل درکړم

دیوه مسلمان او کافرپه ژوند کې دځمکې اواسمان توپیر دی ، مسلمان که فرددی او که حکومت دهغه دژوند اساسي غرض دالله (ﷻ) په بنده ګۍ اواطاعت کې ژوند تېرول دي ،ددې برعکس دیوه کافر دژوندغرض یقیناًدمسلمان دژوند له غرض جلااو ور سره توپیر لرې ،له دې وجې هغه څوک چې واقعي مسلمان وي ،هیڅکله دیوه کافر سره قلبي محبت اودوستي نه غواړي ، عظیم الشان قرآن کې الله (ﷻ) فرمایې:

لایتخذ المؤمنون الکافرین أولیاء من دون المؤمنین ومن یفعل ذلک فلیس من الله فی شئ(آل عمران :۲۸)

مومنانو دمسلمانانو په پرېښودو کافران ځانوسره مه ملګري کوئ،څوک چې داسي کوي ، الله سره دهغه هیڅ تعلق نشته.

دکافرانو سره داړیکو په اړه ګڼ ایتونه راغلي خو دلته په دې یوه اکتفاکوو، علماوو په دې موضوع جامع بحثونه لیکلي هغوته په پام په لنډډول وایم :

دعظیم الشان قرآن په ګڼو ایتونوکې دا مضمون مجمل اومفصل راغلی ، په ټولو کې مسلمانان له کافرانو سره د"موالات" دوستی،اومحبت نه په کلکه منع شوي ، په دې لړ کې دقران په حقیقي لارښوونو دغور وروسته علماوو لاندې درجې ښودلي چې کومه درجه رواده کومه نده روا؟چې کومه ناروا ده ولې اوپه کومو وجوهاتو سره ؟ ددوه اشخاصویا دوه ډلو ترمنځ داړیکو بېلا بېلې درجې څه دي ؟

- لومړۍ درجه دقلبي موالات یا دزړه دمحبت اومودت ده : ، دایواځې دمؤمنانو پوري خاص ده ، له مؤمن پرته دغیرمؤمن سره دغه ډول تعلق په هیڅ صورت اوقطعاً جایزندی

- دویمه درجه دمواسات ده : معنی یې ده ، همدردي ،خیرخواهي ، اونفع رسول داد دارالحرب دکفارو پرته له نورو ټولوکافرانو سره جائزده، په ممتحنه سورة کې ددې تفصیل بیان شوی دی: لاینهاکم الله عن الذین لم یقاتلو کم فی الدین ولم یخرجوکم من دیارکم أن تبروهم وتقسطوا الیهم (۶۰۸) یعنی" الله (ﷻ) تاسي نه منع کوي دهغو سره چې تاسي سره په دین کې جنګیګې نه ؛اوایستلي نه یئ تاسي له خپلو کورونه ،چې تاسي دهغوئ سره احسان اوانصاف وکړئ

- درېیمه درجه دمدارات ده : ددې معنی ده ظاهري" خوش خلقي "اودو ستانه برخورد کول ، داهم دټولو کافرانو سره کول جائزدي ، خوچې تري هدف هغوئ ته دیني ګټه رسول نه وي ، یاداچې هغه میلمه وي ، یا یې له شرنه دځان ساتلو په غرض څوک وکړي ، داسي کول جائزدي ، سورة ال عمران ددې ایت "إلاأن تتقوا منهم تقة" نه هم دغه دمدارات درجه مرادده ، یعنی دکافرانو سره مولات رواندی ، خو په داسي حالت کې چې کله ته ځان دهغوئ دشرنه خلاصوي بیا خیردی

- څلورمه درجه دمعاملاتو ده : چې دهغوئ سره تجارت ، یا اجرت ، یا ملازمت ، یا دصنعت اوحرفت معاملات کول ، داهم دټولو کافرانو سره کول روادي ، خو

پرته دهغه حالت نه چې پکې مسلمانانو ته زيان رسي ، درسول الله (۲) راشدينو خلفاوو ، صحابه وو تعامل په دي شاهد دی ، دامت فقهاوو د دارلحرب په کافرانو باندي دوسلو پلورل ممنوع کړي ، باقي نور و سره يې دتجارت کولو اجازه ورکړي ، هغوئ دځان سره ملازم کول ياخپله دهغوئ په پابريکو کې اوادارو کې کار کول روادي

ددي پورته تفصيل راوړونه معلومه شوه چې قلبی دوستي اودزړه محبت دهيڅ کافرسره په هيڅ حال کې هم جائزندی ، له حربي کافرانو پرته دنورو سره احسان اوهمدردي کوم باک نلري ، هم ظاهري مدارات پروانلري ، خو دهغو کافرانو سره چې محارب وي دمسلمانانو سره په جنک کې ښکېل وي دغه ټول کارونه حرام او ناروا دي نن ورځ امريکا علناً دمسلمانانو په وړاندې محارب فريق دی، په هيڅ صورت ورسره دمسلمانانو لپاره ددغه ډول تړونونه روا اوجايز ندي، هم دکافر سره داسي دوستي اويارانه چې دمسلمان اوکافر ترمنځ توپير پاته نشي حرامه ده بايد دهېواد علماء په دې برخه کې پورته شي مسلمانان داسلامي مقرراتو څخه اګاه کړي.

پوښتنه :ـ که بالفرض موافقه وشي له هغه وروسته افغانان بايد کومه لاره اختيار کړي، په دې اړه دملت افراد او غړي چې له داسي کړنو سره مخالف دي څه مسئوليت لري؟

ځواب :ماوړاندې هم اشاره وکړه چې افغان ولس ته يوه لار پاته ده اوبس هغه جهاد دی ، بايد ټول ولس ددې حرام تړون پرضد پورته شي ، پاڅون وکړي ترهغې په کرار نشي څو امريکايان تيښتي ته اړشوي نه وي ، په دې اړه ګومان نه کوم چې دابهام ځای پاته وي ټول خلک پوهېږي ديني علماء بايد دمسلمانانو په بيدارولو کې دېخوا په نسبت خپله پاملرنه زياته کړي اوټول ولس وهڅوي چې دمجاهدينو او مقاومت له ليکو سره ملګرتيا وکړي

پوښتنه : ـ څرنګه چې نن، نن د بدخشان په يمګان ولسوالۍ کې يو پخواني جهادي قومندان محمدعاشور له خپلو ګڼو مسلحو کسانو سره په دې وجه د اسلامي امارت ليکوته راغلل چې ولې د کابل اداري له امريکا سره دغه راز تړون وکړ ، دې اقدام ته په کتو د کرزي په اداره کې هغه افراد چې لا تراوسه په تشو خبرو تيروتي وو اوس به څرنګ دريځ غوره کوي او اسلامي امارت يې بايد په اړه څرنګ موقف خپل کړي؟

ځواب :هرو مروبايد هغوئ دا حقيقت درک کړي چې نور دکابل امريکايي رژيم سره ملګرتيا دسږي اسلاميت اوافغانيت تر سوال لاندې راولې ، چې هغه مؤمن اومسلمان هم پاته کيدای شي کنه ؟

بې له شکه افغانستان ديوه صليبي هېواد له لورې په ظلم اوغصب سره اشغال شوی ،اوس دادی دلسو نورو کلو لپاره دخپل اشغال دغځولو په موخه دافغانستان په مهمو اوستراتژکو موقعيتونو کې لوې پوځې هډې جوړوي. دلسو کلو وروسته هم کوم تضمين نشته چې خامخا به امريکا لس کاله وروسته افغانستان کې خپل پوځي حضور پای ته رسوی او نور به افغانستان ته دامريکا له لورې کوم تهديد متوجه نه وي، په دې حالاتو کې واقعاً افغانانو ته زياته بيدارې او هوښيارې پکارده.... پاته (۷۳) مخ

چې الله درسره مل نه وي ....

عبید تنویر

....

دکابل د فرمایشي او امریکایي جرګې ګډونوالو او متدصیانوبالاخره له افغان مسلمان ولس او اتل ټاټوبي سره دهغې غداری او خیانت ثبوت وړاندې کړ چې دامریکایانواواسلام دښمنه قوتونوله ډیره وخته هغه یواځینی هیله او ترټولو ستره ارزو وه .

دتعجب ځای خو دادی چې له امریکاسره دتړون په مادو کې په صراحت دغه خبري ځای پرځای شوي چې امریکایان په افغانستان کې اوږد مهالی شتون غواړي ، دافغانستان په حساسو سیمو اوولایتونو کې پوځي اډي غواړي ، دهرډول اوپه هرځای کې دپوځي عملیاتودترسره کولو اختیاراو صلاحیت به ورسره وي اوامریکایي عسکر دهرجرم اوجنایت په صورت کې له ځان سره قضایي مصؤنیت لري؛ خوپه دغو ټکو سربیره هم مجددي او هم یې غلامي جرګې دغه تړون تصویب او په پریکړه لیک یې ولیکل چې تړون دافغانانو په ګټه او امریکایان باید دافغانستان داستقلال او حریت درناوی وکړي !!دتړون په متن کې داټکي په وضاحت راغلی چې امریکایي اتباع که هغه پوځي وي اوکه ملکي ، هغوی په دې مکلف ندي چې افغانستان ته دننوتلو او یاوتلو په مهال له افغان لوري او دولت څخه قانوني اجازه وغواړي اویادهغوی مشکوک حرکات تعقیب اوترپلټنې لاندي راشي، همدارنګه به دبګرام ، خواجه رواش ، شینډنډ ، کندهار او نورو هوایي ډګرونو کې امریکایان پرته له کوم محدودیت اوتردد څخه دالوتکواعظمي استفاده کوي اوهیڅ حدودبه په پام کې نه ساتي ؛ ولې داستعمار نوکرانو په دغوټولو غیري اسلامي او غیري انساني مادو سترګې پټې کړي او بیایې هم توقع ښکاره کړه چې نوموړی تړون دافغانستان او سیمې په خیراوفلاح ده .

ددغې جرګې دګوډاګیتوب اوامریکایتوب به بل لوی دلیل او سند کوم وي چې دجرګې مشر (مجددي)له خپل جهادي ، روحاني ،فروفیسوری اوسپین ژیریتوب له دعوو اوناروسره سره په امریکادافغانستان دخرڅلاو په معامله اوتړون دومره مین او مجذوب دی چې وایي که ژرلاسلیک نشي نوآن له افغانستان څخه کډې کولو ته تیاردی ، نوچې دمجلس او جرګې دمشرېي دغسې حلقه بګوش اوذلیل حالت اوموقف وي د نوروچاروا کو! او برخوالو به څه انداز اوله هغه به څه دغیرت اوایمانداری توقع اوهیله وشي !!؟

که یونیم کس اودجرګې غړي دڅه ویلواو په تړون کې دتعدیل غوښتنه درلوده ، سرنوشت به یې خامخادهغې یوې باغروره میرمنې (بلقیس بشري)په څیر وو چې دکرزي دخبرو مهال پورته شوه او خوله غیرت ډکې خبرې یې وکړې ، خو ولیدل شول چې خپله کرزي یې په مقابل کې له څومره لیونتوب او ذلالت نه ډک عکس العمل وښوداوبیاسمدلاسه هغه میرمن دجرګې له تالار څخه یې په زوره وویستل شوه.

دغه تالیځتې اجیران بایدپوه شي چې امریکایان په نړۍ کې دبشریت دټولو نورمونو پایمالونکي او دازادیو سلبونکي دي ،هغوی له ۱۹۴۵میلادي کال راهیسې د۴۰ مستقلو هیوادونو تختي ددغسې پوځي مداخلو او تړونو په وسیله نسکوري کړي دي اودسوونو هیوادونو په ملي اودیني حاکمیت او استقلال یې مخامخ پښې ایښې دي دوی څه فکر کوي چې دامریکایانوددومره پراخ صلاحیت اوشتون سربیره به دکابل هررژیم اواداري یې چې منځته راځي دارام اوډاډساه واخلي اوپرې به یې ږدي چې خپله سیاسي ، اقتصادي اوملي تګلاره پرمخ بوځي ؟.

یوخندنی تعدیل چې دجرګې له لوري ترسره شوهغه دادی چې امریکایي عسکروتـه قضایي مصؤنیت دسرپه سترګومني ! خـو دامکان ترحده دې (دامریکایي عسکرو محاکمه دبګرام په اډه کې ترسره شي !!

اول خو امریکایان دغه قیدمني نه ، که یې ومني هم یوافغان چې ځانته په عین حال کې مسلمان هم وايي او دافغان ولس استاځی هم ځان معرفي کوي هغه څنګه تیاریږي چې هم دي یو کافراوپرغلګر دیوه مسلمان او افغان پـه حق کې جرم او جنایت ترسره کړي اوهم دي بیاقضایي مصؤنیت ولري اوداسلامي محکمې په ځای دي په کفري محکمه کې محاکمه او سزاوار وګرځي ؟!

په داسې حال کې چې ډیرداسې موارد شته چې اسلامي قوانین له امریکایي قوانینو سره په جرم او مجرم بللو کې تفاوت لري ، یعنې اسلام ورته جرم وايي اومجرم تـه پرې سزا ورکوي ، ولې په امریکایي قوانینو کې هغه هیڅکله جرم نه ګڼل کیږي ، لکه هم جنس ګرايي ، قمار ، شراب ،سوداوزنا اونور ....

دامنیتـي تـړون ترنامـه لانـدې دامریکـایي عسکرو لپـاره دقضایي مصؤنیت منل او په افغانستان کې دامریکایي عسکرو ۹ مهمې پوځي اډې منظورول ، له شک پرتـه ددې معنا لري چې نور افغانستان هیڅکله دنړۍ په مخ د یو ازاد او مستقل هیوادپه توګه وجود نلري ، بلکې لدې ورسته افغانستان دامریکا دمتحده ایالتویو ۵۳ ایالت شمیرل کیږي اوس پوښتنه داده چې دکابل اجیروجرګوالو ولې په یوغږ پرتـه لـه کوم مهم تعدیل اوتغیرڅخه دومره سترې غداری اوخیانت ته ملاوتړله له امریکاسره یې امنیتي تړون اوقضایي مصؤنیت اوپریکړه لیک تایداوله کرزي څخه یې په عاجل ډول وغوښتل چې هغه لاسلیک کړي ؟

ځواب دادی چې په دغه جرګه کې ټولې هغه خیرې وې چې ایمان ، وجدان اوافغاني غیرت یې لاله وړاندې دامریکایي ډالروپـه بدل اویادامریکاداستخباراتي شبکي پـه جال کې دنوکری ترلاسـه کولوپـه قیمت بايللی اوخرڅ کړی ، ځکه ټول یادکابل رژیم وزیران ، معینان ، سفیران ، وکیلان ، والیان اویاهغه څوک وو چې همدغو وزیرانو، والیانو او سفیرانواتنخاب اوپه ګوته کړي وو؛ نوددغه ډول بې ضمیره خلکوڅخه دغیرت اوخیر توقع سل په سله کې ناشوني ده .

له بل لوري دوی پـه دې ټکي پوهیږي چې کـه یوه ورځ هم امریکایي عسکراو ډالرنـه وي دوي پـه افغانستان کې یوه شپه هم نشي سباکولای ، ځکه دوی دومره جرمونه او غداری دافغانانو او مجاهدتاټوبي په حق کې سرتـه رسولي چې که اسلامي نظام اوحقپالونکي عدالت قایم شي هغوی به ارومرو دخپلو کړغیړنو اعمالو سزا ویني اوپه اشدمجازات به محکومیږي !

همدغه وجه ده چې دجرګې برخوالو او متدصیانوپه یوغږ اعلان وکړ چې که هرڅومره ژرددغه تړون لاسلیک شي ددوی لپاره حیاتي ارزښت لري اودمزواوچړچو ورځې اوشپې یې اوږدوي ، کنه خپله دمجددي کوکاري اوفریادخوهرچاواوریده چې کـه تـړون ژر لاسلیک نشي (بیامجبوردی کډه اوبستره نورله افغانستان څخه ټوله کړي او وتښتي) !!!

خودغـه تـالیخپې بایـدپوه وي چـې دغـه خـاوره اوولس بـه مقتـدررب جـل جلالـه سـاتي ، دهغـودعزت ، ابـرو ، دیـن او حرمـت سـاتندوی بـه هماغـه ذات وي ، دوی کـه دخپلـو ځـانونو او شـیطاني خواهشاتو دخوندیتوب لپاره دغه مسلمان ټاټوبی پـه امریکایانووپلوره اوقباله یې ورکړه اوټوله تکیه اوبروسه یې په امریکااوداوباماپه یوشیطاني لیک اوډاډوکړه ؛ ولې الله تعالی ډیرغیرتي ذات او لوی قدرت دی ، هغـه بـه دهمدغواتلومجاهـدوطالبانواو فدایانوپـه زریعـه ددې ننګیـالي ولـس اوغیـرتمن هیـواد دفـاع اوپالنـه کـوي ، کـه ۲سـوه تړونونـه هـم لـه امریکایانوسره تصویب اولاسلیک کړل شي داځای یادوساتی چې هغه به هیڅ ارزښت او پایښت ونلري ، لکه چې رحمان بابا ډیرښه فرمایلي

چې الله درسره مل نه وي رحمانه

که لښکري درسره وي یکتنهایي

نوې ډرامه جوړوي

''الهام''

داقاتلان بیادمقتول کورکي جرګه جوړوي
که د اسلام وختمېدوته بهانه جوړوي

خبربه نه یاست وطنوالولدې نوې پېښې
څوګوډاګیان واشغالګروته باغچه جوړوي

شرم حیادسخت دریځویودروند پېټی بولي
ډیمکراسي ده له هرکاره ډرامه جوړوي

داسلامي قانون پرضدګمراه ته ستوری وایي
کفاردهرمؤمن په نیک عمل تانه جوړوي

دغلوجرګه ده جوړوغوبل دی هریومنډي وهي
نوی پتلون اخلي ویښته دسرچپه جوړوي

پرې دسروسوداګرډیرډیرمصرفونه کوي
بیاپه زړولوبغاړونوی ډرامه جوړوي

شیطان پلوي شاعران بیاسندرغاړې پالي
بیافاسقانوته دفسق لوبه توبره جوړوي

الهام قلم په لاس کي ګرزي قاغذونوېسي
نوي بیتونه وغازیانوته تحفه جوړوي

دسرېو سرلوړې

سیداحسان الله ''الهام''

څه ویرجن سوې آهونه موله زړوڅخه رابېل شول
څه ښاغلي پاک روحونه له سینوڅخه رابېل شول

پس له مرګه به ځلیږي لکه ستوري په آسمان کي
په ژوندون کي چي دکفرله تیاروڅخه رابېل شول

څه نفسونو دغفلت له توېدولوامان وموند
څه بیاتورشول دایمان له سپېنیدوڅخه رابېل شول

هغه وخت موږنامرادشوواوبختونه موکوټه شول
چي مشران مودمکې له قسموڅخه رابیل شول

دامووهم دغیرتي صف دسرېوسرلوړي ده
چي ناولي غلامان یې له صفوڅخه رابېل شول

دادپاکي میني کورموبیاغاصب نیولی نه شي
چي په ننګ یې قدمونه له کوروڅخه رابېل شول

دیرغل دسېلۍ زیان ته به حساب چاکړی نه وي
چي موڅوڅوټې ګلان له غوړېدوڅخه رابیل شول

سم په بریره لوی شاعروي په غزل کي داسي وایي
دمستۍ مست آوازونه له ډولوڅخه رابیل شول

الهي سترقانون ستایه په شعرونوکي الهامه
که دي ځیني ناپوه ورونه له جرګوڅخه رابیل شول

ګناه مې څه ده

درویش

بیا مې ولې خرڅوې ګنا مې څه ده؟
په یهودو مې پلورې ګنا مې څه ده؟

زما وجود خو موهم ټول ټوټې ټوټې کړ
نور مې ولې ژړوې ګنا مې څه ده؟

زما سینه خو دې پخوا وه لا پلورلې.
نن مې ټول بربادوې ګنا مې څه ده؟

ماخو ټول وو دغیرت غږ پورته کړی.
اوس مې ولې شرموې ګنا مې څه ده؟

ابدالي به را خبر شي داسې مه کړه.
خپل بچې مې زوروې ګنا مې څه ده؟

اې درویشه دا فریاد مې ورته وایه!
داسې ولې نن کوې ګنا مې څه ده؟

دافغان ولس پیغام جرګه والو ته!

" صابر "

تاسې به جوړه کړئ جرګه مونږه منلې نه ده
د دې سپین سترګو فیصله مونږه منلې نه ده

چې په پیسو دین او ایمان هیواد ناموس خرڅوي
د دلالانو معامله مونږه منلې نه ده

چې اسلامي غرور دسره کافر تر پښو لاندې وي
داسې تاریخ توره صفحه مونږه منلې نه ده

هرڅه به خرڅ کړئ خو غیرت مو خرڅولئ نشئ
دالجهاد دپریښودو کیسه مونږه منلې نه ده

صابره خلک یو درویشه ټول مو صبر کړی
خو دې تړون ته حوصیله مونږه منلې نه ده

راته دوران ګودر چینار وژړل

نظام کندهاري

راتـــــــه دوران ګـــــــــودر چینـــــــــار وژړل
دځوانیمـــــــــــــرګي پیغـــــــــلي هـــــــــار وژړل

بمبـــــــاریـــــــــې ټـــــــول بـــــــاغ وو پـــــــه اور ســـــــوځلی
پـــــــه ډېـــــــر افســـــــوس راتـــــــه مالیـــــــار وژړل

زانـــــــــې غمجنـــــــــي وې خفـــــــــه ښـــــــــکارېدې
ځـــــــــکه خـــــــــو ټولـــــــــو پـــــــــه یـــــــــووار وژړل

داسدي ملېشو له لورې د محاصره شويو مسلمانانو څه حال دی؟

په شام کې د حاکمې نصيرې فرقې له لورې د کابو ثلويښتو کلونو راهيسې پر مسلمانانو د ظلمونو او وحشتونو دخورا اوږدې لړۍ د ودرولو په موخه د ۲۰۱۱ کال په مارچ کې ددې هېواد مسلمانانو له لورې د دولت پرضد د رامنځته شويو دلاريونو په نتيجه کې د بشارالاسد دفوځ او خلکو ترمنځ پيل شوې جګړه نه يوازې دا چې تر اوسه ونه درېدله بلکې ۳۰ مياشتې پس دا جګړه خورا خطرناک حالت ته ورداخله شويده او حقيقت دادی چې د سورې مسلمان ولس ته پکې دومره ستر تاوانونه ورسېدل چې شايد ترپېړيو به جبران نه شي.

لويديځې نړۍ او ګاونډيو هېوادونو لکه ترکې، لبنان، اردن او عراق ته دکډه شويو مسلمانانو شمېر د درې نيم مليونو نه اوړېدلی دی او دخپلو کورونو نه دبې ځايه شويو شمېر ۷ نيم ميليونو ته رسېږي، شام چې ټول نفوس يې کابو ۲۳ ميليونه دی پکې د ۲ ميليونو کوچنيانو په شمول ۹ ميليونه او ۳ سوه زره وګړي ياني دهېواد ۴۰ سلنه نفوس دخوراکي موادو او دوګانو مرستو ته سخته اړتيا لري په دوئ کې دنيمو نه زيات تنان هغه دي چې دخپلو کورونو پرېښودو ته اړشوي او دجنګ دساحو نه لرې دښتو او ځنګلونو کې شپې ورځې تېروي.

دجنګ په ساحو کې چې کوم مسلمانان راګېر دي هغوئ ټول دمرګ دستر خطر سره مخامخ دي، دمرګ دا خطر دحکومتي ملېشو او ازادي غوښتونکو جنګيالو ترمنځ په روان جنګ کې دحکومتي ملېشو له لورې ددرندو وسلو دکارولو او بمباريو له اړخه هم دی خو دبمباريو او جنګي وسلو په پرتله خورا ډېره مهلکه او خطرناکه وسله مسلمانانو ته ددوا او خوراکي موادو درسد مخنيوي دی، دبشارالاسد اداره دخپلو مخاليفينو دنفوذ سيمو کې راګېرو مسلمانانو ته دمخاليفينو په نظر ګوري باغيان يې بولي او هغوئ ته ددوا او خوراکي موادو درسد ټولې لارې يې تړلې دي چې له امله يې دا مسلمانان دولګې دډېر لوی بحران سره مخامخ دي.

دملګرو ملتونو دادارې له لورې دنويو خپرو شويو اعدادو اوارقامو له مخې دوه نيم ميليونه شاميان دجګړو په سيمو کې راګېر دي چې پرمخ يې د سون او خوراکي موادو او طبي مرستو رسولو ټولې لارې تړل شوي او داسيمې دخورا ډېرې بدې محاصرې لاندې دي.

دجنګ په سيمو کې دمعضميه نومې يوې سيمې نه په راوتلو دبريالی شوې يوې مېرمنې مرکه په رسنيو

کې خپره شوه چې ویل یې ۹ ,, میاشتې دجنګ په سیمه کې محاصره وو چې پدې ۹ میاشتو کې مو دډوډۍ یوه ټوټه هم چرته په سترګو نه وه لیدلې یوازې دونو په پاڼو او واښو مو خپلې ساګانې ساتلې وې ، ،

ددمشق په اطرافو کې چې ګڼې سیمې دمخالیفینو ترکنټرول لاندې دي دتېرو ۲ میاشتو راهیسې ورته دولت دغذائی موادو یوه حبه هم نده ورپرېښې ،محاصره شوې ټولې سیمې په بد حالت کې دي خو دمشق ته څېرمه دفلسطیني مسلمانانو یرموک نومې کمپ کې محاصره شوي مسلمانان ترټولو زیات اغېزمن شویدي؛ ددې کمپ نه ۱۵۰ زره فلسطیني مهاجرین دهېواد مختلفو سیمو ،لبنان ،اردن عراق ، او ځنې اروپائی هېوادونو ته کډه شویدي خو کوم کم نصیبه چې پکې پاتې دي هغوئ ترټولو دبد حالت سره مخامخ دي.

ددولت له لورې په محاصره شویو زیاتره سیمو کې دمرګ نه دځان ژغورلو په موخه دحرامو حیواناتو خوړلو ته اړشویدي چې ځایې علماءو ورته دمخمصې پدې حالت کې دجواز فتوی هم ورکړېده ؛ پوهان وایې چې ۱۵۹۰ کې فرانسویان دداسې حالت سره مخامخ شوي وو بیا په راوروسته څه دپاسه ۴ پېړیو کې هیڅکله هم انسانان د ولګې دداسې بدحالت سره نه وو مخامخ شوي لکه دسوریې مسلمانان چې ورسره نن مخامخ دي.

دتشویش وړ خبره داده چې په محاصره شویو سیمو کې دولږې دا حالت رامنځته کول دبشارالاسد دولت دمخالفینو پرضد دوسلې په توګه استعمالوي؛ څو ورځې وړاندې دسورې فوځ ګوتخڼډنه وکړه چې دمخالفینو ترکنټرول لاندې سیمو کې دې خلک وسلې په ځمکې کېږدي ګینې دخوراکي موادو قحط او ولږې ته دې ځانونه تیار کړي.

داسدي ملېشو له لورې محاصره شویو ملیونونو مسلمانانو ته دا ګوت څنډنه دکیمیاوي وسلې په پرتله په ډېرې خطرناکې وسلې دوژلو ډېر سترګواښ و خو عجیبه دا ده چې ټوله نړۍ یې ننداره کوي او څوک پرې غوږ هم نه ګروي.

په کیمیاوي موادو دڅو سوه انسانانو پروژل کېدو بشر دوسته امریکا او متحدین یې ډېر غمجن وو او دمظلومو انسانانو غم او ورسره خوا خوږي دې حد ته رارسېدلې وه چې ددې مظلومو انسانانو د انتقام په موخه یې داسد دولت دله منځه وړلو لپاره په سورې حمله کول هم ضروري ګڼل خو اوس چې دکوچنیانو او مېرمنو په شمول په زرونو انسانان دولګې راواستلو په خطرناکې وسلې ووژل شول او سونو زره په همدې وسلې دمرګ دخطر سره مخامخ دي نو اروپائی اتحادي ،ناټو دملګرو ملتونو

اداره ، اسلامي نړۍ ،اسلامي کانفرانس ،عرب لیګ ،امریکا او متحدین یې ټول چپه خوله دي او ددې ستر ظلم دمخنیوې لپاره خو څه کول ډېره لرې خبره پرضد یې دحق اواز هم نه پورته کوي.

دبشارالاسد پرضد چې امریکا دحملې کولو چمتووالی نهائی کړ نو دروسې په منځګریتوب دبشارالاسد اداره دکیمیاوي موادو تلف کولو او امریکا دحملې نه کولو ته تیاره شوه ؛ دروسې دا منځګریتوب او دامریکا دحملې دخطر له منځه تلل په نړۍ کې یو مثبت پرمختګ وګڼل شو خو په نړۍ کې هیچا هم دا خبره راپورته نکړه چې که کیمیاوي مواد دانسانانو لپاره احتمالي خطر دی او له منځه وړل یې ضروري دی ترڅو په راتلونکې کې انسانان ددې احتمالي خطر نه په امن کې شي نو داسد دظالم او جابر دولت په لاس چې دخوارو ، بې ګناه انسانانو کوم قتل عام روان دی او دجګړې په سیمو کې چې داسدي ملېشو له لورې محاصره شویو سونو زرو انسانانو ته کوم ستر خطر متوجې دی ددې خطر دله منځه وړلو او دروان قتل عام ودرول ولې ددې تړون برخه ونه ګرځول شوه؟ کومو خلکو سره چې په کیمیاوي موادو دانسانانو دعامه وژنې غم و دروان قتل عام دودرولو غم ورسره ولې نشته؟ دنړۍ سترقدرتونه چې دخپلو اهدافو دحصول لپاره پرنورو خپله هرډول غوښتنه تحمیلوي

،مذاکرات کوي او د تړونونو لپاره وختونه هم وي نو د غریبو انسانانو د بې ګناه وینې ،مظلومو اوښکو ،معصومو آهونو او غمجنو چغو په اړه ولې نړۍ بې تفاوته پاتې ده او هیڅ غم یې نه خوري ؟

دا ځکه چې د اسدي نصیرې ملېشو په لاس بې کوره شوي ، بې عزته شوي او وژل شوي ټول خلک بل څوک نه بلکې مسلمانان دي ؛ امریکا چې د مسلمانانو د ذلیله کولو او وژلو لپاره پلمې جوړوي ، جنګونه ورته رامنځته کوي او د ملیاردونو ډالرو دلګولو ترڅنګ د خپلو فوځیانو د قیمتي نفوسو ضیاع ته تیارېږي نو اسدي ملېشې د دوئ د زړونو دا ټول ارمانونه په مفتو کې پوره کوي امریکا او متحدین به یې خوښ نه وي ؟

نن چې ټول کفر د مسلمانانو پرضد یو شوی دی نو د شام په اړه د روسې او امریکا ترمنځ رامنځته شوي تړون یوازې د دې لپاره و چې روسې د بشارالاسد په لاس د امریکا نه دلازیاتو مسلمانانو دوژلو وخت وغوښت او امریکا نه یوازې دا چې دا سد دولت ته یې دلازیاتو مسلمانانو دوژلو موکه ورکړه بلکې د مسلمانانو د قتل عام سند یې هم ورکړ ؛ د مسلمانانو د قتل عام په اړه که د اسد اداري د نړیوالو نه کومه

وېره محسوسوله هغه وېره یې ورختمه کړه او قانوني مصئونیت یې هم ورکړ نو ځکه خو د بشر د حقوقو په نوم فعالې نړیوالې اداري چې د انسان د ښمنو وحشي ځناورو د حقوقو ساتنه هم خپل مسئولیت ګڼي او پرهمدې وحشي ځناورو د ترسره شوي کوچني زیاتي په سر ټوله نړۍ اخلي په شام کې دروان ټول وحشت په اړه چپه خوله دي او ټولو مجرمانه چوپتیا غوره کړېده .

د ملګرو ملتونو اداري د مهاجرینو څانګه او یونیسف وایې چې په سورې کې له خپلو کورونو بې ځایه شویو کوچنیانو کې یوازې د څلورمې برخې عمرونه د ۱۱ او ۵ ۱ کلونو په منځ کې دي دنورو ټولو یانې **۷۵** سلنې عمرونه د ۱۱ کلونو نه کم دي.

له خپلو کورونو بې ځایه شوي ټول مهاجرین دنورو سختو تکلیفونو ترڅنګ د خوراکي موادو او دواګانو د ډېر قلت سره مخامخ دي خو کوم مهاجرین چې د بشارالاسد ملېشو محاصره کړېدي هغوئ ته خو د خوراکي موادو او دواګانو په وړلو بېښې بند پز دی نو ځکه هغوئ ټول او کوچنیان په ځانګړې توګه د مرګ د ډېر لوي خطر سره مخامخ دي ،او د خوا شینۍ ځای دادی چې د دوا او خوراکي مواد د نشتوالي یا شدید قلت له امله تراوسه په زرونو کوچنیان مړه شویدي.

د ملګرو ملتونو اداري کې د مهاجرینو څانګې او یونیسف ښه په جهرویلي دي چې د خپلو کورونو نه د بې ځایه شویو ټولو کوچنیانو مرسته کول یې د توان نه بېرون ده.

په شام کې روان جنګ هغه حالت ته رسېدلی دی چې یوا ړخ پکې هم کمزوری نه ښکاري او په جنګ کې دلازیات شدت امکان دی خو د جنګ له امله دا غېزمنو شویو انسانانو په اړه د ملګرو ملتونو او نړیوالو غبرګون ډېر زیات مایوسه کونکی دی.

که نړیوالو او د ملګرو ملتونو اداري په وخت مداخله کړای وی نو د ډېرو ورانیو او سونو زرو انسانانو د قتل عام مخه نیول کېدای شوه خو له بده مرغه چې دا اداره د سورې په رواني لانجې کې هم د خپل مسئولیت دادا کولو په اړه پاتې راغله او د خپلو اکۍ او ناپیلتوب دعوی یې یوځل بیا دروغجنې شوې.

نو اوس دیو داسې منځګړي ته اړتیا ده چې د سورې د دولت او ولس ترمنځ منځګړیتوب وکړي ترڅو جاري جنګ تم او ولس دروان ظلم نه نجات ومومي.

امریکایي لیلام

حبیب مجاهد

لیلام دی لیلام... ټن په دوه سوه ډالره... دټانګونو پرزې... دچورلکو ټوټې...زاړه پتلونان او دریشۍ... شلیدلي بوټان او نیمه سوځلې چانټې... مات شوي ټوپکونه... دموټرو او ټانګونو ماشینونه او سپیرپارټ... جنراتورونه، تانبوګان، لرګینې کوټنۍ، پوځي چپرکټونه او ویلچیرونه، او نور رنګارنګ امریکایي پوځي اموال... که پیسې درسره وي صرفه مه پرې کوئ.. امریکایي پوځي جالونه واخلئ او خپلو چرګانو ته ترې ښایسته مرغانچې جوړې کړئ... هرڅه داوسپنې په بیه دي...هلئ واخلئ اصلي امریکایي اوسپنه ده... لیلام شو په تاوان شو... ټن په دوه سوه ډالره...

دا کومه خیالي افسانه نه ده، بلکې دامریکایي فرعونیت دزوال او لیلام رښتیني کیسه ده چې له تیرو څو میاشتو راهیسې دافغانستان په جنوبي ښارونه کې پیل شوې ده، دلته دامریکا پوځي ځواک کبار شوي وسائل او وسایط کټ مټ داسې لیلامیږي لکه دوه لسیزې وړاندې چې دشوروي دځلوینښتم لښکر زراد خانه لیلام شوې وه.

د ۲۰۱۳م کال دنومبر ۲۰ مه ورځ ده، له غزنی څخه مې دکندهار پخوا دتګ اراده وه، په غزني ښار کې دکندهار دموټرو اډه چې امریکایي پي آر ټي ته څیرمه پرته ده، له همدې اډې څخه دوه تنه په موټر کې راسره ملګري شول، دوی ویل چې دزابل ولایت دکلات اوسیدونکي یو او دلته دامریکایي کباړ په اخیستو پسې راغلي یو، یو تن یې راته وویل چې ماښام مو دغزني له PRT څخه ۹۰ ټنه سودا وکړه، دوی خوښ ښکاریدل چې ګټه یې کړې، له دوی سره مجلس او دامریکایي لیلام کیسه راته جالبه وایسېده، نوځکه مې په دې اړه مجلس ورسره اوږد شو.

دشکست رابربنډیدونکي شواهد

په تیرو دوولسو کلونو کې سره له دې چې امریکایانو ته دافغانستان په جنګ کې روزانه خورا درانه تلفات اوښتل، خو امریکایي یرغلګرو دخپلې یکه تازې میډیا په توسط هڅه کوله، خپل دشکست او هزیمت شواهد پټ وساتي، ددې لپاره امریکایانو که له یوې خوا پراخ میډیایي سانسور نافذ کړی وو، له بلې خوا یې خپل تخریب شوي وسایط او مخروبه اموال په

ډېر دقت سره دجګړې له میدانه ټولول او دعامو خلکو له نظره یې غایبول.

له امریکایانو سره دافغانانو په لومړني مخامخ جنګ (دشاهیکوټ جنګ) کې دامریکایانو ګڼ شمیر چورلکې او وسایط له منځه لاړل، خو امریکایانو په دې غرنۍ سیمه کې تخریب شوي چورلکې ټولې دشپې په تیاره کې بګرام ته انتقال کړلې، ترڅو یې دلارې په اوږدو کې خلک ونه وینې.

وروسته چې په چریکي جګړو او ځمکنیو ماینونو کې دامریکایي ټانګونو، پوځي موټرو او اکمالاتي کتارونو سوزیدل او له منځه تلل، دورځې کیسه وګرځیده، امریکایانو ته دخپلو تلفاتو د ستر او اخفاء مسئله دیوې مهمې پوځي چارې په توګه رادمخه شوه .

دغه مهال امریکایانو دبګرام، کندهار، لوګر او شینډنډ له پوځي اډو سره نږدې دخپلو مخروبه وسایطو دښخولو لپاره دژورو کندو په ایستلو پیل وکړ، چې دې چارې دجورج بوش فرعوني غرورلاپو ته په پام سره سړي ته دمصردفرعون دقضاې حاجت د پټولو ستونزه وریادوله چې دنومړي دخدایي دعوا یې له چیلنج سره

مخ کړې وه.

په دې مرحله کې چې دامریکایي یرغلګرو تلفات په منځنۍ کچه کې وو، په ګڼ شمیر افغان حفاره چلوونکي او بیلدوزر چلوونکي دامریکایي اډو دننه دژورو کندو په ایستلو بوخت وو، چې امریکایي مخروبه ټانګونه، سوزیدلي کانتنرونه او تخریب شوي اکمالاتي موټر چې دجګړې له سیمو راټولیدل، دلته ترځمکه لاندې ښخیدل او ترخاورو لاندې کیدل.

په دې چارې سره امریکایانو هڅه کوله، خپل دشکست شواهد او دافغان جګړې حقائق ترخاورو لاندې پټ کړي، مګر خلک وایي حقیقت هیڅوک نه شي پټولای، همدا لامل وو چې کرار کرار دامریکایانو دتلفاتو کچه دومره زیاته شو چې نور یې امریکایانو ته دپټولو چاره ناممکنه شوه، نوځکه یې یوازې دخپلو پوځي مخروبه ټانګونو راټولولو او انبارولو ته کار ووایو، او په هره اډه کې یې دتخریب شویو ټانګونو دنیمه پاته کالبوتونو خرې او انبارونه جوړ شول.

په دې مرحله کې څرنګه چې دامریکایانو تلفات وروستۍ کچې ته پورته شوي وو، امریکایانو نه شوای کولای خپل ټول تخریب شوي او ماین وهلي ټانګونه دجګړې له میدانه وباسي، نوځکه سوزیدلي اکمالاتي موټر او دداخلي عسکرو تخریب شوي وسایط دجګړې په میدان پاته کیدل، چې وروسته د هرې سیمې دخلکو لخوا داوسپنې په بیه دکباړ په شکل خرڅیدل.

دا مهال چې عامو خلکو دلارو په اوږدو کې داکمالاتي موټرو او داخلي عسکرو دوسایطو هدیرې لیدلې داسې فکر یې کاوو، چې په جګړه کې ډیر زیان داخلي عسکرو ته پیښیږي، خو خبر نه وو چې امریکایانو خپل تخریب شوي ټانګونه له سیمې ایستلي دي، څرنګه چې حقیقت نه شي پټیدلای، بالاخره دادی دامریکایي مخروبه وسائلو او د شکست

دنغـدو شـواهدو راښـکاره کيـدل هـم پيـل شـوي ، امريکايان چې له افغانستانه تښتي ، دخپلو تخريب شويو ټانګونو ، چورلکو او نورو مستهلکو پوځي وسائلو لپاره له دې پرته بله لار نهويني ، چې داو سپنې په بيه يې خرڅ کړي.

زما د سفر ملګري چې دامريکايي پوځي وسائلو کباړ اخيستونکي وو ، راته ويې ويل چې دامريکايي ليلام زياتره برخه دپوځي ټانګونه پرزې ، سوزيدلې ټوټې او ماشينونه دي ، دوی وويل دامريکايي وسايلو ليلام په ټولو ولاياتو کې پيل شوی دی ، چې په زرګونو محلي خلک په کې اخته دي ، هره ورځ په ټنونو وسائل له امريکايي اډو رايستل کيږي او داو سپنې په بيه خرڅيږي ، زياتره وسايل په کانتينرونو کې ځای په ځای شوي دي او سرپټې خرڅيږي.

زما ازار دې ليونی کړی اشنا!!

څو کاله وړاندې افغان ملي شاعر سميع الله تړون يرغلګرو ته داسې ښيرا کړې وه چې:

زما ازار دې ليونی کړه اشنا

چې په سوکانو باندې ځان وژنې

داسې ښکاري لکه ددې شاعر ښيرا چې قبوله شوې وي ، ځکه امريکايان چې باروت يې افغانستان ته ددې هيواد دورانولو او تخريب لپاره راوړی وو ، اوس ورباندې خپل پوځي وسايط الوزوي ، دامريکايي ليلام يوه جالبه جزئيه داده ، چې په دې کې يوازې دجګړې دميدان تخريب شوي ټانګونه نه خرڅيږي ، بلکې په زرګونو روغ ټانګونه چې امريکايان يې بيرته له ځانه نه شي وړلای ، هم امريکايان په خپل لاس تخريبوي او بيا يې دکباړ په کانتينرونو کې اچوي.

دروان کال دجون په مياشت کې امريکايي چارواکو وويل چې په دې لړ کې دوی د ۷ مليـاردو ډالـرو پـه قيمـت روغ ټانګونه او پوځي وسايل په خپل لاس تخريب کړي او دا لړی لا هم روانه ده.

د امريکايي کباړ سوداګرو راته وويل چې دوی خپله ليدلي چې روغ جوړ جنراتورونه ، بيلابيل ماشينونه او نور وسائل امريکايانو دليزر په واسطه برمه کړي او له کاره غورځولي وي ، او بيا يې داوسپنې په بيه ليلام کړي وي ، دوی ويل زياتره دا ډول وسائل کارتن بند او يو مخ نوي دي ، چې استعمال شوي نه دي ، خو امريکايانو ددې لپاره چې څوک يې استعمال نه کړي يوازې خراب کړي او بيا ليلام ته وړاندې کړي دي.

له دې جريان څخه لوستونکي اټکلولای شي چې يرغلګر په دې جګړه کې له څنګه ذلت او هزيمت سره مخ شوي دي ، چې حتی په خپل لاس دخپلو امکاناتو له منځه وړلو ته مجبور دي.

امريکا څومره تاوان کړی

معمولاً لیلام په تاوان خرخولو ته ویل کیږي ، خو دغه تاوان همیشه نسبي وي ، یعني لیلاموونکی هڅه کوي دیو څه گټې په ترلاسه کولو سره دیو مخیز تاوان څخه ځان وژغوري.

خو که دامریکایي لیلام بیې ته وگورو واضحا راته ښکاري چې امریکایانو له مالي اړخه خورا ستر تاوان کړی دی ، دوی خپل پوځي وسایط او وسایل په دومره تخفیف بازار ته وړاندې کوی چې ښایي ستاسو دحیرانی سبب وگرځي.

دبیلگې په توگه د m1 ابرامز په نامه امریکایي ټانک را اخلو چې دامریکا دزغروال ځواک دملاتیر جوړوي ، دغه ټانک شاوخوا ۱۰ ملیون ډالره قیمت لري او که افغانستان ته درارسولو مصرف یې ورسره حساب شي شاید قیمت یې نور هم لوړ شي.

مگر دغه ټانک چې څه باندې شپیته ټنه وزن لري که اوسنی بیې ته یې چې دامریکا لخوا ټن په ۲۰۰ ډالر ټاکل شوي حساب وکړو ، نو دلیلام بیه یې ۱۲ زره ډالر جوړیږي ، لکه وړاندې چې وویل شوي امریکایان نه یوازې خپل تخریب شوي ټانکونه په دې بیه خرڅوي بلکې خپل راوستي روغ ټانکونه یې په همدې بیه بازار ته وړاندې کړي دي ، کله چې د ۱۰ ملیونو شی به ۱۲ زره ورکول کیږي ، نو سړی پوهیږي چې امریکایان له خورا ستر او ملاماتوونکي تاوان سره مخامخ دي.

دغه راز نور ډیر پوځي تخنیکي وسائل چې د وزن یې کم خو قیمت یې خورا زیات دی ، اوس داوسپنې به بیه بازار ته عرضه شوي دي چې دا بهیر که له یوې خوا یرغلگرو ته ورپیښ له مالي زیان څخه پرته پورته کوي ، له بلې خوا په مجموع دامریکایي شکست او ذلت بار حالت نندا ره هم د نړیوالو مخې ته ږدي.

ځواني دانې څه شی دی؟

ډاکټرهمنوا

ځواني دانې د پوستکي یوه التهابي ناروغي ده چې د پوستکي د داغونو لامل گرځي. دغه داغونه د پوستکي د مړو حجرو او د پوستکي د غوړوالي د راټولېدو په پایله کې منځته راځي چې د پوستکي د سطحې د وړو سوریو او وېښتانو د ریښو د بندېدو لامل گرځي. ډېری دا ډول داغونه پر مخ او د پراوړو لیدل کیږي.

دا ناروغي ساري نده او د ناپاکی سره هم تړاو نلري. هورموني بدلونونه په ځانگړې توگه هغه هورمونونه د ناروغی په منځته راتگ کې رول لوبوي چې د بلوغ، میاشتني عادت او امیدواری سره تړاو لري.

ځیني درمل د ناروغی د شدت لامل گرځي لکه د حاملگی ضد درمل او سټرایدونه.
کوم کسان پدې ناروغی اخته کیږي؟
ډېری وگړی د ځوانی په دوره کې په ناروغی اخته کیږي. په انجونو کې ځواني دانې تر ډیره د ۱۷-۱۴ کلنی په عمر کې پیدا کیږي حال دا چې په هلکانو کې د ۱۹-۱۲ کلنی کې لیدل کېږي او کېدای سي چې تر دېرش کلنی دوام وکړي.

درملنه

درملیزه نخسه:لمړی باید هغه یا یونه په Acnix سابون ومینځي او بیا لاندې کریمونه وکاروي. لمړی کریم (Benzoyl peroxide) دوه ځله په ورځ کې او بل Clindamycine کریم دوه ځله په ورځ کې وسره Doxycyline ۱۰۰mg ټابلیت دې دوه ځله په ورځ کې.

ليکوال: داسلامي نړۍ مفکر عالم مولانا سيد ابوالحسن علي "ندوي" رح - ژباړه: ابوظهير

اسلامي هيوادو کې

اسلامي نړۍ کې د تجديد يت او مغربيت ملاتړي او ناقدين

لسمه برخه

د کمال اتاترک فکري روزنه! او د هغه د ذهنيت او مزاج طبعي ځانګړني:

دې حالاتو ترکيه د تجدد او مغربيت تر امامت ورسوله، د اسلامي نړۍ حکومتونو، ترقي غوښتو زعماوو ته د تقليد وړ نمونه جوړه شوه، پخپله کمال اتاترک د اسلامي نړۍ د ترقي غوښتو ټولنو او د نوي ازادۍ مينوالو هېوادو د سياستوالو او مفکرانو لپاره د يو اتل او لارښود په توګه څرګند شو، آن تر دې چې د خپلواکو اسلامي هېوادو په واکمنو او سياسي قيادتونو کې هيڅ رهبر او مشر په نظر نه راځي، چې هغه په دومره سطحي ذهنيت، کمه پوهه او اخلاقي کمزوريتاوو سربيره له ځانه د خلکو زړونه او دماغ د اتاترک او مره مسحور او له خپل شخصيت او کارنامو متاثر کړي وي، د خپلې پيروۍ او تقليد دومره قوي ارزو دې د خلکو د زړونو د ننه ځای کړي وي، څومره په وروستيو کې چې کمال اتاترک ځای وموند.

د دې لويه وجه د دې شهرت او ډنډوري غږول و، چې اتاترک په يوه ډېر نازک وخت کې ترکيه له يوه داسې خطره وژغورله، چې د ژوند او مرګ په پوله ولاړه وه، يو ځواکمن دولت يې جوړ کړ، د لويديځ حکومتونه او د هغوئ سياستوال يې د ځان په وړاندې سرکوزې کړل، د ختيځ مسلمانان چې په دغه زمانه کې د سياسي ځواک لپاره تيار تږي او د عزت او ازادۍ

مونډلو پسې سرګردان او لالهاند وو، په هرچا کې به يې دغه صفات وموندل هغه ورته ګران او قهرمان يې باله او سل ځله يې هغه ته له د رناوي لپاره سرونه ټيټول.

کمال اتاترک سره هم داسې لوبه وشوه، په اړه يې د مسلمانانو په زړو کې له مبالغې ډکې ولولې را وټوکيدې.

، دويم دا چې د هغه (اتاترک) اصلاحات د اسلامي هېوادو د ملت پالو رهبرانو له اميدو سره موافق ثابت شول او د هغوئ د اصلي آندونو او جذبو ترجماني پکې وه، د هغوئ په زړو کې د تغير، بدلون او له دين څخه د بيزارۍ او ازادۍ کومه لويه ارزو وه، د غربي تهذيب په قالبونو کې د ځانونو ځايولو کومه جذبه په څپو وه، هغه د دغو اصلاحاتو په راوستو وځليده، له دې پلوه اتاترک د هغوئ لپاره يوه شانداره تجربه او کاميابه نمونه وړاندې کړه.

په هر صورت د هغه د بري چې هرڅه لاملونه وو خو نتيجه دا شوه چې کمال اتاترک ته په اسلامي ختيځ کې هغه مقام په برخه شو کوم چې د يوې اوږدې مودې راهيسې هيڅ ختيځوال رهبر ته نه و په نصيب شوی،

دمسلمانو پرګنو په راپارېدلورجحاناتو او دغربي تهذيب په اړه دختيځوالو په رويه او دريځ دترک انقلاب ژوراغيز پرېوتل خامخا ولازمي وو.

هندوستان کې دمغربيت او مشرقيت ترمنځ کشمکش

داسلاميت او مغربيت ترمنځ دکشمکش دويم لوی ډګر هندوستان و ، چېرته چې دمغرب او مشرق ترمنځ په مختلفو سياسي او کلتوري برخو کې رامنځته شوي وو ، دغه مهال دهندي مسلمانانو په وړاندې يواځې دوه لارې وي، بله کومه درېيمه لاره نه وه پاته

١= اسلامي ژوند غوره کول دايمان او عقيدې له مخې.

٢ غربي ژوند انتخابول دمادي ځواک او ترقۍ له مخې.

هندوستان کې دانګريزي واک (کوم چې ختيځ کې دلويديځ استازی او وکيل و) ريښې غځېدلې وې ، هغه د ځان سره نوي علوم ،نوي ټولنې او دهغو پورې د اړوندو توکيو ، مصنوعاتو ، افکارو او اندونو قوي لښکرې راوړې وو ، هندوستاني مسلمانان په دغه وخت کې زخم خوړلي ، مضمحل او شکستو ځپلي وو ، دکال ١٨٥٧ز په هنګامو کې يې عزت او خپلواکۍ دروند ټکان خوړلی و ، بل پلو دنوي فاتح له رعب ، نويو حالاتو د وحشت ، دناکامۍ ،خجالت او مختلفو شکوکو ، شبهو او تهمتونو سره مخ ول ، دهغوئ په وړندې يو داسي ځوک فاتح ولاړو ،چې هغه له ځواک او هنر برخمن و ، هغه ځان سره خپل کلتور او تهذيب چې دجدت ، نشاط ، او تخليقي صلاحيتونو برخمن و راوړی و ، په دې سربيره له حساب وتلي نور ستونزمن مسائل هم و ، کوم چې په سملاسي توګه په ژور لرليد او په حاکمانه فکر دځرګند دريځ او پاليسۍ غوښتونکي وو.

دارلعلوم ديوبند او ديني قيادت :

په دې ستونزمن چاپيريال پېچلې روحي کيفيت او نازک حالات کې دوه ډوله رهبري او قيادتونه رامنځ ته شول، لومړی ديني قيادت و ، دکوم قيادت علمبرداران چې ديني عالمان وو ، دويم قيادت دسرسيد احمد خان او دهغه حلقې دجديد پالو کاو.

ترکومه ځايه يې چې د علماوو پورې اړه درلوده ، واقعاً دهندوستان علمي او ديني قيادت خپل "رسوخ فی الدين ، زهد ،تقوی ، ايثار، اخلاص ، ديني غيرت او حميت" ته په پام د جهاد او مقاومت په رهبري کولو کې د سترو قربانيو په ورکولو دهند اسلامي تاريخ ته بې شمېره وياړونه وبښل ، له دې وجې هغوئ داسلامي نړۍ ترټولو ځواکمن ديني عناصر او قوي شخصيتونه ګڼل پرځای دي ، ولې دهغه ظالمانه ،وحشيانه روې ، سخت ډبرزړيتوب اوبې رحمانه چلند له امله کوم چې انګريز مسلمانانو سره غوره کړی و ، دهغه پرضد د١٨٥٧ز کال جهاد دې پاڅون تنظيمولو په وجه دانګريز په اصطلاح د "غدر سر مشران "اوراصلي قايدين هم هغوئ (ديني عالمان) وو ، هم دا راز دعيسويت د ترويج او دعوت په چارو کې دانګريز حکومت ليوالتيا او په عامو خلکو کې دغربي تهذيب ناڅاپه مقبوليت ، دمسلمانانو په عقايدو ، اخلاقو او ټولنه کې داغيزمن نفوذ نښو ځرګندوالي ديته اړکړل چې دفاعي دريځ غوره کړي ، هغوئ په دې فکر و کړ چې دديني ولولو ، اسلامي روح ، اسلامي ژوند پاته نښې او داسلامي تهذيب مات ګوډ اثار چې لا شته ،څنګه خوندي او له فنا کيدو وژغوري ؟ داسلامي تهذيب او کلتور دخوندې کولو لپاره څنګه کلاګانې ودانې شي !څو دهغو دننه(کومي چې په اسلامي مدرسو شهرت لري) مبلغان او داعيان پيدا کړي.

ددې ستر اصلاحي او اسلامي تحريک (چې په ١٢٨٣ هق برابر ١٨٦٦ پيل شوی) رهبر او مخکښ قايد

ددارلعلوم ديوبند بنسټ ايښودونکی مولانا محمد قاسم نانوتوي (رحمه الله) و.

مولانا سيد مناظر احسن ګيلانی دمولانا محمد قاسم صاحب (رحمه الله) په سوانحو کې ليکلي:

د ۱۸۵۷ ز جنګ کې دناکامۍ وروسته مسلسل دنوموړي دماغ دقتال او جهاد لپاره د نويو محاذونو په جوړولو مصروف وو ، ددارلعلوم ديوبند تعليمي نظام دهمدي عملي کړنلارې ښکارندوی ،مرکزي اوجوهري عنصرو.

مولانا ګيلاني وړاندې وايي: دشاملي ميدان څخه دستنيدو وروسته فکرمند او دملت درد مند ، دملت له درده بې پروا پاته نشو ، نه لاس ترزنې کېناستو، دنوموړي دماغ پرلپسي داسلام دبقا او ديني علم دساتنې په چرتونو اوفکرکې مصروف وو اوهم يې زړه دکايناتو له مرکزي قدرت سره نښتی او له هغه نه دغيبي لطيف ظهور (بري) لپاره منتظرو.

څېړنه :

شاملي دهند ، سهارنپور کې دمظفر نګر ولسوالۍ اړوند ديو کلي نوم دی، دغلو اوخوراکې توکو لوی بازار دی ، هلته په ۱۸۵۷ زکې د حضرت حاجي امداد الله مهاجر مکي او مولانا محمد قاسم نانوتوي ،دهغه ملګرو اوانګريزانو ترمنځ يولويه جنګړه شوې ، په کومه کې چې دمولانا محمد قاسم نانوتوي نيږدې ملګری حافظ ضامن هم شهيد شوی اومسلمانانو پکې دانګريزانو په لاس شکست خوړی ، په پورتني اقتباس کې مولانا ګيلاني هغه واقعې ته په اشاره ليکلي چې دشاملي له جنګ وروسته مولانا محمد قاسم نانوتوي (رحمه الله) لاس ترزنې کراره ناسته غوره او مصلحت ونه ګڼله ، بلکې نوموړي د هند په راتلونکې کې داسلام دبقا او ددیني علم دساتنې په موخه دبيرته شا تګ کولو پر ځای دوړاندې تګ استقامت غوره کړ اودهغه په لارو چارو يې غور پيل کړ.

دمولانا محمد قاسم نانونوي (رحمه الله) نوميالي شاګرد اوځای ناستي "مولانا محمود الحسن صاحب ديوبندي " (شيخ الهند رحمه الله) يو ځل دسوانح قاسمي دمصنف (مناظر احسن ګيلاني) په پوښتنه وفرمايل :

ايا حضرت الاستاذ (مولانا محمد قاسم نانوتوي رحمه الله) دا مدرسه (دارلعلوم ديوبند) ددرس وتدريس ،تعليم اوتعلم لپاره جوړه کړې ؟ مدرسه څما په مخکې جوړه شوې ، څومره چې زه له دې راز خبريم د۱۸۵۷ ز په جنګ کې دشکست وروسته يې دا اداره (دارلعلوم ديوبند) ددې لپاره جوړه کړه ، څو يو داسې مرکز پيدا کړي ، چې هلته خلک وروزي اود۱۸۵۷ز په جنګ کې دناکامۍ غچ له انګريزانو واخلي (سوانح قاسمي ټوک ۲۲۳-۲۲۴)

دې تحريک او ددې تحريک مشرانو او رهبرانو دهندوستانې مسلمانانو دننه ديني جذبه، له دين سره محبت ، دشريعت احترام اوپه دې لارکې دقربانۍ ولولې ، دغربي تهذيب په مقابل کې داستقامت وصلابت (چې په بل هيڅ داسې اسلامي هېواد کې چې هغه دغربي تهذيب او لويديځ دواک مخا مخ نښه و، په نظر ندی راغلی) روحيه پيدا کړه !! ، لنډه داچې ديوبند ددغه لوی فکر علمبردار اوپه ټول هندوستان کې دپخوانې اسلامي ثقافت ،اسلامي تهذيب او اسلامي روزنو عظيم الشان مرکزو.

نوربيا

غرب چرا و چگونه نسل جوان ما را به بیراهه میکشاند؟

(عبدالهادی مجاهد)

حقیقت کشمکش بین غرب و اسلام :

کشمکش بین غرب و اسلام کدام افسانه و یا موضوع زادهٔ تخیل نیست ، بلکه یک حقیقت انکار ناپذیر است که درمراحل مختلف تاریخ اسلام به اشکال گوناگون تبلور نموده واثرات ناگواری را بر زندهگی امت اسلام گذاشته است.

کشمکش بین غرب و امت اسلام کشمکش بین اهل دوسرزمین معیّن نیست، بلکه این کشمکش بین دو نظریه وعقیده است که یکی از آنها (حق) متمثل در(دین اسلام) ودیگری هم (باطل) متمثل در(ادیان غیر اسلام) که دررأس آنها (یهودیت و نصرانیت) اند میباشد.

این کشمکش نامتوقف شدنیوآتش جنگ آن خاموش ناشدنی است ،مگراینکه یکجانببرجانب دیگرغالبآید.وطبیعیاست که(باطل)هیچگاه بر(حق) بطور دائم غالب نمی گردد،طوریکه الله متعال میفرماید :(ولن یجعل الله للکافرین علی المؤمنین سبیلاً).ترجمه :(وهرگز الله تعالی کافران را بر مؤمنان راه غلبه نمی دهد).

غرب که از دیر زمانی پرچمدار یهودیت و نصرانیت است و میخواهد ملل دیگر جهان بخصوص مسلمانان را در زیر یوغ سلطه خود درآورد، درهر مطقع زمانی به شکل از اشکال جنگ خود را بر ضد امت اسلام ادامه داده است، وبرضد مسلمانان گاهی به شکل جنگهای (مؤته) و(یرموک) وگاهی هم به شکل (جنگهای صلیبی) و(جنگهای استعماری)، والآن درشکل جنگ تحمیل دین کفر معاصر اش(دیموکراسی)لشکرکشی کرده،واین لشکرکشی را تاآنوقت متوقف نمی سازد که مسلمانان پیرو ملت وفرمان شان نشوند.الله تعالی درین موردبصراحت میفرماید :(**وَلَن تَرۡضَی عَنکَ الۡیَهُودُ وَلاَ النَّصَارَی حَتَّی تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمۡ**)البقرة/۱۲۰.ترجمه :(وهرگز یهود و نصاری از تو(ای پیامبر) راضی نشوند تاآنکه تو ملت آنها را پیروی نمایی).وهمچنین الله متعال میفرماید :(**وَلاَ یَزَالُونَ یُقَاتِلُونَکُمۡ حَتَّی یَرُدُّوکُمۡ عَن دِینِکُمۡ إِنِ اسۡتَطَاعُوا**)البقرة/ ۲۱۷. ترجمه :(وهمیشه به شکل مستمر(کافران) با شما میجگند تاآنکه شما را از دین تان مرتد سازند اگر بتوانند).

درپرتـو دوآیـه کریمـه فـوق بـه وضـاحت کامـل معلوم میگردد که :

۱ – جنگ میان یهود ،نصاری و کفار دیگر متوقف ناشدنی است.

۲ – شـکل ایـن جنـگ شـاید تغیـر یابـد ، امّـا استمرارش یقینـی اسـت ، چـون آیـه دومـی بنـابر گفتـه مفسرین قرآنکریم (تجدد استمراری) را افاده میکنند.

۳ – هـدف اصلی این جنـگ و کشمکش تغیـر دادن فکر ،نظریـه وعقیـدۀ مسـلمانان ، وپیروسـاختن آنهـا از (ملت کفر)است ،وتا آنکه این اهداف کفار حاصل نشوند جنگ آنها بر ضد امت اسلام ادامه می یابد ، که تاریخ شاهد این مدعاست.

۴ – پیروی مسلمانان از (ملّت کفار) آنگاه متحقق میشود کـه مقاومت ،روحیـه مقاومـت کـه ناشی از عقیـدۀ مسلمانها است ، ونیروی بشری مسلمانان که همانا جوانان اند از بین بروند.

نقش جوانان در کشمکش جنگی و فرهنکی بین غرب واسلام :

جوانـان نیـروی اصلـی جنگهـا ، مبـارزات ودعوتهـا میباشند ،ملّتیکه جوانان او برای دفـاع از ارزشهای معنوی ومادی خود برنخیزند هر گز وجود واستمراروجود خـود را تثبیت کرده نمیتواند. وهر مبارزۀ سیاسی واجتمـاعی کـه جوانـان بیـرق آنـرا بلنـد نکننـد ، وحاضـر بـه فـداکاری در راه تحقق اهـدافآن نشوند کامیباب نمی گردد ،وهردعوتیکـه جوانان مفاهیم آنرا نپذیرند ،وپیام آنرا به تودههـا نرساننـد ، درمنشـأ خـود مـی خشـکد و ازبیـن میـرود. پـس همـین جوانانـنـد کـه نیـروی فکـری وبشـری ملّتهـا را تشـکیل میدهند ، و استعدادها وثبات آنها بر مقاصد ومبادی اصلی سبب استمراروجود ملتها ودعوتها میگردد.

چرا جوانان بحیث هدف برای غرب؟

اگربه تاریخ اسلام نظری بیندازیم می بینیم که درحقیقـت همـین جوانـان لشکریاناسـلام بـرای دفـاع و فتوحات امت اسلام بودند ،وهمینها دیوار مستحکمی حصن اسلام را تشکیل میدادند. همینها بودند که اسلام را دراروپا تـا بـه (ارمنسـتان) و (بلگـراد) و (حـدود فرانسـه) رساندند. همینها بودند که دولت پهناور ومتمدن (اندلس اسـلامی) را بر مخروبـه هـای (واندلوسـیا) تأسـیس کردند. همـین جوانان بودند که درفش اسلام را درفضای (هند)، (چین) و (افریقا) به اهتزاز درآوردند. همین جوانان تربیت یافته اسلام بودند که انساهای زمانـه های جاهلیت راهنراستاذی انسـان تعلـیم داد. همـین جوانـان بودنـد کـه درمقابل (جنگهای صلیبی) جهاد کردند و نگذاشتند شرق متمـدن اسـلامی زیـر تسـلط لشـکریان وحشـی صـفت (صلیبی) برود که خود از تاریخ خـود بـهdark ages(زمانـه های تاریکی) نام می برند ، وتاریخ تخریبها و وحشتگریهای خود را درکتابهای چـون A history of deeds done) (beyond seasبا تمام وقاحت رقم زده اند.

همین جوانان بودند که لشکریان (انگلیس) را از سـرزمینهای اسـلامی بیـرون رانـدنـد ،وهمینها بودنـد کـه بسـاط ظلـم امپراطـوری سـرخ کمـونیزم را از جهـان برچیدنـد. وبلآخـره همینهـا بودنـد وهستند کـه شاخهای غرورغـرب را از بیـخ کندنـد ،وزور یگانـه ابرقـدرت نظامی جهـان (امریکـا و نـاتو) را بـه چـالش بردند ،ومردانـه واردر مقابـل غـرب در میـادین جنـگ وفکـر میجنگننـد. پـس ازهمینـرو غـرب آنهـا را بـه حیـث هـدف قـرار داده ،وسعی میکند آنها را منحرف سازد.

غـرب درقرنهای گذشته تجربـه کـرد کـه هرقـدر کـه در (جنگهـای مسلح) بـا مسلمانها درگیـر میشـود بـه همان قدر روحیـه مقاومـت دراذهـان جوانـان مقـاوم جهـان اسـلام قـویتر وآتـش جنـگ شـعله ورتـر میگـردد، کـه مصـاریف وخسـارات غـرب را زیـادتر ودسـت آوردهـای

نظامی اش ناچیز میگرداند ،پس همان بود که غرب شیوهٔ جنگ اش را بر ضد مسلمانها تغیر داد و کوششهایش را از جنگ عسکری به جنگ فکری ومنحرف ساختن نسلهای جوان مسلمانان متمرکز ساخت.

پلان بکار انداختن جنگ فکری منظم علیه مسلمانان را (لویس نهم) پادشاه فرانسه زمانی طرح نمود که موصوف در مصر در سال (۱۲۵۰) میلادی در جنگ (منصوره) بعداز شکست وزبون شدن لشکر فرانسه به دست مسلمانان اسیر شد ،وسپس در بدل فدیه بزرگی رها شد.

(لویس نهم) در دوران اسارتش به این نکته غور وتعمق مینمود که چرا مسلمانان با وجود کمبود وسائل مادی وعسکری همیشه بر کفار پیروز میشوند؟

در پایان تفکر طولانی اش به این نتیجه رسید که سرچشمه قوت مسلمانان در وسائل مادی نه، بلکه در دین ،عقیده ،اخلاق ومعنویات آنها نهفته است ، وتا زمانیکه همین سرچشمه تازه وخروشان باشد مسلمانان همیشه درمقابل دشمنانشان نیرومند وبرتر میباشند.

پادشاه فرانسه بعد از رهایی ازحبس ورسیدنش به لشکرش متخصصین نظامی ،سیاسی ،مذهبی، وبزرگان ومتنفذین جامعه فرانسه را جمع نموده، ودرمورد شیوهٔ جنگ آنها باامت اسلامی با آنها صحبت کرد. اودر جریان صحبت هایش چنین گفت : اگر میخواهید مسلمانان را شکست دهیدباآنها تنها به جنگ مسلحانه اکتفا نکنید، زیرا شما در جنگ مسلحانه در برابر آنها شکست خورده اید ،شما باعقیدهٔ آنها بجنگید ،چون سرچشمه قوت آنها در عقیدهٔ آنها مضمر است .[1]

از آن به بعد زعامت سیاسی ،فکری ونظامی غرب تصمیم گرفت تا منبعد درمقابله با مسلمانان در کنار جنگ نظامی (جنگ فکری) رانیز بکار اندازند ،وبرای آمادگی به این جنگ در کلیساهای غربی، دانشگاه ها، مراکز سیاسی ودیپلوماتیک مراکز تعلیمی وتحقیقاتی رادر علوم دین اسلام، فکر اسلامی ،وتمدن اسلامی ایجاد نمودند.

این فعالیتها بعدها در نقش استشراق ومستشرقین (شرق شناسی وشرق شناسان) (Orientalism) وتبلیغ مسیحی (Missionary)آشکار شدند. این مراکز وضعیت فکری و مدنی جهان اسلام را به طور منظم تحت غور قرار دادند، وبه تأثیر گذاری فکری در نسلهای جدید مسلمانان مبادرت ورزیدند. که این تأثیر گذاری فکری در شکل وقالب مکاتب عصری، دانشگاه ها، مشاورین تعلیمی ، پرورش وتربیت فرزندان مسلمانان در غرب، موج مطبوعاتی معاصر، وجریانات واحزاب سیاسی غربگرا ظاهر شد، و منتج به ایجاد نسلی گردید که تنها بنام مسلمان بود ،ولی همه نواحی زندگی سیاسی، فکری ، اخلاقی، اجتماعی، عسکری ، اقتصادی، ذوقی وادبی این نسل بر بنیاد تصورات وارزشهای غربی استوار می باشد ،وهمه توجه و تلاشش به این نقطه تمرکز دارد که چگونه جهان اسلام وامت اسلامی را مطابق خواسته های غرب عیار نماید، اگر چه درینراه ضرورت ریختاندن خون صدها هزار مسلمان نیز پیش آید. نتیجه این تغیر استراتیژی برای غرب نهایت مفید و برای عالم اسلام نهایت زیان آور بود.

همین روش جدید را مستعمرین روسی، اروپایی و امریکا برای تسخیر نسل جوان بطور مسلسل به کار گرفتند، وملیونها جوان مسلمان را ازعقیده، فکر ،شریعت ،اخلاق وتمدن اسلام بیگانه ساختند.

---

[1] - نقل از الغزو الفکری تألیف استاذ یحیی محمد الیاس القمری صفح۲.

روان شناسان بر این باور اند که بهترین مرحله عمر انسان برای غرس و جاگزین سازی (غریزهٔ تدین) ویاهم (غریزهٔ جنس) درنفس انسان از (ده سالگی) تا (بیست وپنج سالگی) است، وهمین عمر جوانی است.

عرصه های افساد نسل جوان :

کشورهای غربی بویژه امریکا فعالیتهای سیاسی، نظامی، تعلیمی، فکری، فرهنگی واقتصادی خود را درجهان اسلام طوری منظم ساخته وبه کارانداخته که جوانان عالم اسلام را درهمه عرصه های زنده گی احتوا کرده وآنها را طوری بسیج کنند که همه ابعاد زنده گی را پوشش دهند. مجالاتیکه غرب بیشترین توجه خود را در آن به بیراهه بردن جوانان مسلمان مبذول کرده بطور ذیل اند:

عرصه تعلیم:

کشورهای غربیوبخصوصاامریکا احزاب ونظامهایبر کشورهای اسلامیمسلط کردهکه وضعیت تعلیم، تربیه، وفرهنگ رادرین کشورها طوریعیار سازد که غرب آنرا میخواهد، وآن مفاهیم و ادبیات را درنصابهای این کشورها جابجا سازد که نسل جوان را از اسلام بیگانه وبه تقلید وپیروی ازغرب وادارسازد. واگر بعض ازمفاهیم اسلامی را در نصابها میگذارند، آن هم باید مفاهیم ناقص، مسخ شده وطوری تأویل شده باشند که بجای (اسلام حقیقی) یک (اسلام دیموکرات ساخت غرب) را به جوانان معرفی نماید که هیچ تضادی با مفاهیم الحاد زدهٔ غرب نداشته باشد، وفراگیرنده گانآن بجای اینکه سپاهیان اسلام گردند پیروان غرب میگردند، ودرصف دشمن قرار میگیرند.

مؤسسه تحقیقاتی امریکایی RAND Corporation که یکی از مهمترین کارهایش سیاست گذاری تعلیم وتربیه وفرهنگ، وتوجیه افکارجوانان درجهان اسلام است، درمورداهتمام برنسلجوان درکشورهای اسلامیدرکتاب (Civil democratic Islam Partners Resources and strategies) غرب و بخصوص امریکا را چنین توصیه میکند :

((افراد بالغ ومتدینی که باحرکتهای اسلامی بستگی دارندممکن نیست که آنها به آسانی تحت تأثیر آورده شوند، وبه ترک نظریات شان تحریک شوند، ولی این کار به آسانی در مورد نسل نوین قابل تطبیق است، وآن اینکه پیغام ومفاهیم (اسلام دیموکراتیک) درنصاب تعلیمی ونشرات عمومی به آنها تقدیم شوند).

سپس در مورد عوائق موجود درین راه مینویسد :

(... لیکن درین عرصه نیز بنیادگرایان بهدف تحکیم تسلط خودکار زیادی کرده اند، وچنین معلوم میشود که آنهاآمادهٔ ترک این میدان به جز ازطریق جنگ شدید نیستند. پس لازمست که مانیز به تناسب قوت وجدیت بنیاد گرایان درین عرصه کارنماییم، تا این میدان رانیز از آنها فتح کنیم))

نسل جوانیکه توسط احزاب، حکومتها ونظامهای طرفدارغرب تربیه میشود قسمت بیشتر ازجوانانش آگاهانه و یا ناآگاهانه برای تنفیذ برنامه های غرب کار میکند. ویک قسمت دیگرش که عملاً در دام دشمن نمی افتند آنها درقبال مسؤلیتهای دینی وملّی خود بی احساس می مانند، وتسلیم وضعیت حاکم برجامعه میشوند.

علامه اقبال لاهوری که از فلسفه معاصرغرب باخبر است، وشیوهٔ توجیه وتربیه غرب را برای جوانانعالم خوب درک نموده، از تأثیر شیوهٔ تعلیم وتربیه غربیگونه چنین میگوید :

درعجم گردیدم وهم درعرب
مصطفی نایاب ارزان بولهب

این مســـلمان زاده روشـــن د مـــاغ

ظلمـــت آبـــاد ضـــمیرش بـــی چـــراغ
درجـــوانی نـــرم و نـــازک چـــون حریـــر

آرزو درســـــینه او زود میــــــر
ایـــن غـــلام ابـــن غـــلام ابـــن غـــلام

حریـــت اندیشـــه او را حـــرام
مکتـــب ازوی جذبـــه دیـــن درربـــود

از وجـــودش ایـــن قـــدردانم کـــه بـــود
ایـــن زخودبیگانهـــاین مســـتفرنگ

نـــان جـــو میـــخواهد از دســـت فرنـــگ
از فرنگـــی میـــخرد لات و منـــات

مـــؤمن واندیشـــه او ســـومنات
دیـــن و دانـــش را غـــلام ارزان دهـــد

تابـــدن را زنـــده دارد جـــان دهـــد
گـــرچه بـــر لبـــهای او نـــام خـــداست
قبلـــه او طاقـــت فرمانرواســـت

امریکا بعد از آنکه افغانستان را اشغال کرد

همچنین یک نظام ونصاب تعلیم را درافغانستان ایجاد کرد وآن مفاهیم و ادبیات فکری را درنصاب تعلیمی داخل ساخت که تبعیت نسل آینده را ازامریکا درین سرزمین تضمین کند.

دیروزهم نظام و نصاب تعلیمی ما توسط غربیها وروسها اشغال شده بود، وعملیه آنرا از طریق کارشناسان، مشاورین، مستشرقین وهمکاران محلّی خود طوری به پیش میبردند که نتائج اش حتما به نفع آنها نمایان شوند. همان بود که صدها هزار جوان تحصیلکردهٔ ما هم از (نظریات وباورهای کمونیزم روسی) متأثر شدند، وهم از (نظام و باورهای لیبرالیزم وسیکولریزم غربی)، وسپس همین جوانان تحصیلکردهٔ بیگانه نواز نخست کشور وزمام امور این ملت را به روسها سپردند، وبعداً همینها که معتاد به بیگانه نوازی وغلامی کفار شده بودند کشور وزمام اموراین ملت مسلمان را به سر کردهگی امریکا به غربیها سپردند. وهمینها استند که امروز در زیر سایه متجاوزین واشغالگران غربی حکومت دست نشاندهٔ آنها را تشکیل داده وبه فرمان آنها برضد عقیده وشریعت اسلام و هم برضد مجاهدین بی باکانه میجنگند، وبرنامه های متجاوزین واشغالگران را عملی میکنند.

عرصه عسکریت و دفاع:

طبیعی است که هشتاد فیصد نیروهای عسکری کشورها ونظامها را جوانان تشکیل میدهند، وهمین جوانها استند که در ارتشها بسیج میشوند، واز ارزشهای مادی ومعنوی ملتها دفاع میکنند، ویا هم برای تحقق اهداف ومقاصد نظامها وملتهای شان بردیگران میتازند.

غرب به خوبی درک کرده است که اگر ملیونها جوانیکه در ارتشهای کشوهای اسلامی استند به اسلام حقیقی تربیه شوند، و برای دفاع از سرزمینها و ارزشهای مادی ومعنوی امت اسلام حاضر به خدمت وفداکاری شوند، هیچگاه غرب نخواهد توانست که یا عالم اسلام را اشغال کند، و یا هم ارتشها وملیونها جوان تنظیم شده در آنها را درپیمانهای نظامی باخود یکجا نماید. پس ازهمینجاست که غرب و در رأس آن برتانیا وامریکا

همواره کوشش کرده و می کنند که افراد نظامی ای که عموماً جوانان استند طوری تربیه وذهن سازی شوند که هرگز درصف دفاع از دین و سرزمین مسلمانان قرار نگیرند، ونه هم روحیه مقاومت درمقابل متجاورین و اشغال گران غربی در دلهای شان بوجود آید. بلکه غربیها همواره سعی کرده اند که نیروهای نظامی کشورهای مسلمان را برای جنگیدن درمقابل ملت ومجاهدین ملت اسلام تربیه کنند، وبه آنها تلقین کنند که دشمن حقیقی آنها کسانی استند که درمقابل غرب و حکومتهای دست نشاندهٔ آن به پا خیسته اند.

مربیان ومشاورین اروپایی وامریکایی که تنظیم کننده گان لوائح وقوانین عسکری وتدوین کننده گان نصابها وعقاید عسکری ارتشهای کشورهای مسلمان امروز اندنصابها وقوانینعسکری را طوری تنظیم کرده اند که در آن تعالیم اسلام والگوی نظامی ازعهد پیامبر و یاران او، ویا هم الگوی از فاتحین اسلام وشیوهای تربیه عسكري آنها وجود نداشته باشد. نه تنها اینکه نصابها وقوانین آنها غیر اسلامی اند بلکه محیط تعلیم وزنده گی را نیز طوری آماده ساخته اند که فراه گیرندگان علوم عسکری و استخباراتی در آن (انگیزهٔ دینی) و(اخلاق اسلامی) نگیرند، وسعی بخرج داده شده که نظامیان باید در شکل، مظهر، لباس، نشانها و دسپلین عسکری از غربیها تقلید کنند، وهمه امور خود را طبق معیارهای غرب عیار سازند.

ما اگر دور نرویم وتنها درافغانستان به این امور نظر افگنیم می بینیم که تربیه نظامیان درافغانستان تماماً دریک محیط بیگانه ازعقاید و باورهای ملت مسلمان این سرزمین صورت میگرفت، مثلاً نظامیان مکلف بودند ریش خود را بتراشند، و نباید (حس تدیّن) در آنها قوت بگیرد، بهمین هدف نظامهای قرن بیست وبیست ویک درافغانستان ساحات عسکری چون لیسه عسکری که هزاران دران مصروف فراگیری آموزشهای نظامی بودند وهمچنین پوهنتون حربی، فرقه ها، قشله ها، تعلیم گاهها و ملحقات عسکری دیگر یا به شکل کلّی از مساجد محروم بودند، ویا هم کیفیت وکمیت مساجد ومربیین اسلامی چون امامان، خطیبان، واعظین وانگیزه دهنده گاناسلامي درآنها به تناسب آنجاها نهایت ناچیزبود. بلکه ازطرف نظامها کوشش بعمل می آمد که افراد نظامی باید درغفلت و بی خبری از مسؤلیتهای دینی شان تربیه شوند، تا کور کورانه پالیسها و برنامه های حکومتهای سیکولر وبیگانه نواز را عملی کنند. و نتیجه این شیوهٔ تربیه همان شد که وقتیکه روسها بر افغانستان حمله کردند بجای اینکه این افراد نظامی در نیروهای مسلح دولت در مقابل آنها بجنگند واز دین و دولت خود دفاع کنند، بالعکس ذلیلانه در کنار روسهای متجاوز ایستادند، وچهارده سال مکمل در مقابل ملت ومجاهدین جنگیدند، و در راه تحکیم تسلط روسها بر افغانستان قربانی دادند.

امروز هم که امریکاییهای اشغالگر تشکیلات نظامی ای را بنام (اردوی ملّی) (پولیس ملّی) (امنیت ملّی)، (ملیشه های محلی و اربکیها) بوجودآورده واوباشان جوان بی سواد و بی حرفه و بی دیانت را در آنها بسیج کرده اند، عملاً آنها را دریک محیط بیگانه نوازی وغلامی بر روحیه اسلام ستیزی ومجاهد ستیزی تربیه میکنند، وتفنگ خود را در دست آنها قرار میدهند تا درمقابل مجاهدین بجنگند، ونیروهای اشغالگر غربی را (قوای دوست) و(قوای بین المللی) خطاب کنند. و به این ترتیب جوانان کشور ما را در عرصه عسکریت ودفاع نیز گمراه کنند، وآنها را به بیراهه وانحراف عقیدوی وسلوکی سوق دهند. (ادامه دارد)

داسلام اساسات

دویمه برخه

داسلام تشریعي نظام

مفتي شاهد ''حقاني''

په لومړنۍ څېړنه کې مو د تشریعي او فقهي څېړنې څخه وړاندې دحج ځینې کثیرالضرورت مسایل وشنل، داځکه چې هغه دحج موسم و، او همدا یې اړتیا وه، اوس به کوښښ وکړو، چې د اسلامي تشریع موازین او فقهي مفاهیم، دڅه وضاحتونو سره مله وڅېړو، اوداسلامي شریعت لومړني څلور مبادي او اصول یې رومبی او بیا پسي له اسلامي اساساتو نه مستبط شوي فروعات یا جزئیات، حسب ضرورت دلوستونکیو دمطالعه لپاره چمتو کړو!

اسلامي فقه

شک نشته چې فقه داسلامي شریعت مسایل او ورځني ضروري فروعات تشریح کړي دي، داصول فقه علم چې دفروعي مسایلو مصادر او منابع توضیح کوي، دفقهي مسایلو داستنباط دلومړي اصل په توګه کتاب الله ﷻ، دویم سنة الرسول ﷺ، دریم اجماع امت او دڅلورم اصل په توګه قیاس معرفي کوي، علامه خالد الاتاسي

رح دهغې مشهودې شرح چې په (المجلة الاحکام) باندې یې لیکلې ده، داسې کاږي چې: ...ولما کانت مسایل الفقه بعضها قطعیاً وبعضها ظنیاً اراد صاحب المرآة بالعلم هنا التصدیق بمعنی الاعتقاد الراجح الشامل للظن والتقلید، لکن مسایله الظنیة، حیث کانت العمل بها واجباً تعبداً فما المانع من ان یکون المراد من العلم المتعلق بها هو الادراک القطعی وان کانت ظنیةً فی نفسها تأمل!(شرح المجلة /ج/۱ص/۸. دې عبارت کې علامه خالد الاتاسي رح وایې چې فقه کې قطعیات او ظنیات دواړه شته، هغه چې دلیل یې قطعي وي، هغه قطعیات شول او هغه چې په ظني دلیل ثابت وي، هغې ته ظنیات ویل کیږي، چې پر هغې هم عمل واجب دی، یا په بل عبارت: کوم مسایل چې په قطعي نص ثابت وي، هغه قطعیات اوکوم چې مجتهد فیها او په ظني دلیل جوت وي، هغې ته ظنیات ویل کیږي، خو پردې ظنیاتو هم عمل واجب دی، صرف ددې اثبات په ظني دلیل سره شوی وي، دبحرالرایق شارح لیکي چې: ،وَيَدُلُّ عَلَى أَنَّ مُرَادَهُ مَا ذَكَرْنَا أَنَّهُ صَرَّحَ بَعْدَهُ بِأَنَّ الْأَحْكَامَ الْمَظْنُونَةَ لَيْسَتْ مِنْ الْفِقْهِ إلَّا عَلَى الِاصْطِلَاحِ بِأَنَّهُ كُلَّهُ ظَنِّيٌّ أَوْ الِاصْطِلَاحِ بِأَنَّ مِنْهُ مَا هُوَ قَطْعِيٌّ وَمِنْهُ مَا هُوَ ظَنِّيٌّ (البحرالرائق) علامه ابن نجیم رح په بحرالرایق کې کاږي، چې مظنون احکام فقه کې ندي شامل اونه منظونو احکاموته فقه وایي، بلکې دایوه داسې اصطلاح ده، چې وایي فقه ټول ظنیات دي، یا فقه کې هم قطعیات شته هم ظنیات........ چې همدا دخبر واحد په دلیل یا اجتهادي مسایلو کې په نظر راځي، منصوصي مسایل په قطعیاتو کې او غیر منصوصي هغه په ظنیاتو کې شمیرل کیږي، چیرته چې قطعي نص شتون لري، نو هلته دمجتهد

استنباط پر يوه قطعي دليل استوار دی ،او چيرته چې قطعي نص نه تر سترګو کيږي ، نو هلته خبره تر اجتهاد پورې اړه پيدا کوي ،ځکه که د مجتهد اجتهاد نوي ،نو ډيرې مسئلې به د تعطيل سره مخامخ او لا ينحل به پاتې شي ،او ډيرې پوښتنې به بې ځوابه وي ،خو کله چې کوم مجتهد ورته په نص کې کوم (مقيس عليه) د کوم مشترکه علت له امله ومومي ، نو د استنباط لاره ورته خلاصه او ډيرو ورځنيو مسئلوته به د حل لاره وموندل شي ،اميد دی چې دا تحقيقات به وروستنيو مباحثوکې پر خپل خپل ځای وشي او دځينو خلکو سره به په دې اړه پيدا شوي شبهات او شکوک هم ورک شي ،خو دلته به دومره په لنډه ووايو:چې داکابرو علماوو اجتهادي هڅې او استخراجات د اعتماد او باور وړ دي ،او دوئ د دين په رڼولو او خپرولو کې نه هيردونکي هڅې کړي ،چې نن ی اسلامي امت يې د کوششونو او زحمتونو مرهون منت دی ،او امت ته يې د الله ﷻ د دين هغه تشريح کړي ،چې کومه له صحابه کرامو ﷺ سلفو څخه متوارث او ديوه ديني ميراث په بڼه پاتې وه ،دلايل يې معقول او ثقه دي او استخراجات يې دادی نږدې ديارلس څوارلس پيړۍ وروسته هم ديوه ديني اصل په حيث په سينو او کتابونو کې له ضياع څخه محفوظ او مصئون دي.چې دادی دخپل بحث پيل له فقه پيژندنې څخه کوو !

په قاموس او مصباح المنير کې دفقه دعلم معنی داسې شوي:

١ - الفقهُ لغةً: الفهْمُ مُطلقًا ، سَواءٌ مَا ظهَرَ أوْ خفِيَ. وَهَذَا ظاهِرُ عِبارَةِ القَامُوسِ وَالمِصْبَاحِ المُنِيرِ. وَاسْتَدَلُّوا عَلَى ذلِكَ بِقَوْلِهِ تَعَالَى - حكَايَةً عَنْ قَوْمِ شُعَيْبٍ -: { قَالُوا يَا شُعَيْبُ مَا نَفْقَهُ كَثِيرًا مِمَّا تَقُولُ} ((١) سورة هود / ٩١) وقوْلهِ تَعَالَى: { وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ وَلَكِنْ لا تَفْقَهُونَ تَسْبِيحَهُمْ} (سورَة الإسراء / ٤٤.) فَالآيَتَانِ تَدُلانِ عَلَى نَفْيِ الفَهْمِ مُطْلَقًا.

وَذَهَبَ بَعْضُ العُلَمَاءِ إلى أنّ الفقْهَ لُغَةً هُوَ فَهْمُ الشّيْءِ الدّقِيقِ ، يُقَالُ: فقهْتُ كَلامَكَ ، أيْ مَا يَرْمِي إِلَيْهِ مِنْ أغْرَاضٍ وأَسْرَارٍ ، وَلا يُقَالُ: فقهْتُ السّمَاءَ وَالأرْضَ. وَالمُتَتَبِّعُ لآيَاتِ القُرْآنِ الكَرِيمِ يُدْرِكُ أنّ لفْظَ الفقْهِ لا يَأْتِي إلا للدّلالَةِ عَلَى إدْرَاكِ -الشّيْءِ الدّقِيقِ ، كَمَا فِي قوْلِهِ تَعَالَى: { وَهُوَ الّذِي أنْشَأكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ فَمُسْتَقَرٌّ وَمُسْتَوْدَعٌ قَدْ فَصّلْنَا الآيَاتِ لقَوْمٍ يَفْقَهُونَ} (سورَة الأنعام / ٩٨) وأمّا الآيَتَانِ السّابِقَتَانِ فلَيْسَ المَنْفِيُّ فِيهِمَا مُطلقَ الفَهْمِ ، وَإِنّمَا المَنْفِيُّ فِي قَوْلِ قَوْمِ شُعَيْبٍ عَلَيْهِ السّلامُ إدْرَاكُ أسْرَارِ دَعْوَتِهِ ، وَإِلا فهُمْ فاهِمُونَ لظَاهِرِ قوْلِهِ ، وَالمَنْفِيُّ فِي آيَةِ الإسْرَاءِ إدْرَاكُ أسْرَارِ تَسْبِيحِ كُلِّ شَيْءٍ للّهِ تَعَالَى ، وَإِلا فَإِنّ أبْسَطَ العُقُولِ تُدْرِكُ أنّ كُلّ شَيْءٍ يُسَبِّحُ بِحَمْدِ اللهِ طوْعًا أوْ كرْهًا ؛ لأنّهَا مُسَخّرَةٌ لهُ.وَأيًّا مَا كَانَ فَالذِي يَعْنِينَا إنّمَا هُوَ مَعْنَى الفقْهِ في اصْطِلاحِ الأُصُولِيّينَ وَالفُقَهَاءِ ؛ لأنّ هَذَا هُوَ الذِي يَتّصِلُ بِبَحْثِنَا.

لنډه ژباړه او خلص مطلب: دقاموس او مصباح المنير د تحقيق له مخې فقه په لغت کې مطلقاً پوهېدو او درک کولو ته وايي، چې هغه ظاهري وي که باطني، خو چې فهم پکې وشي، پروتنې آيتونو کې همدا معنی پرته دی ،خو ځينې نور علماء فقه بيا داسې پوهې او ادارک په معنی اخلي، چې هغې کې دقت او له عمق اوژورتيا سره غاړه غړې وي ،يعنې دفقه په علم سره به د اسرار او رموز پيژندل کيږي ،لکه د سورت انعام په ٩٨ نمبر آيت کې چې (قَدْ فَصّلْنَا الآيَاتِ لقَوْمٍ يَفْقَهُونَ)د يفقهون له کلمې نه همدا معنی مراعات کيږای شي .

په الموسوعة الفقية کې چې دحنفي مذهب له متونو ،شروحو اوفتاواوو څخه اعظمي استفاده شوي، پيل کې يې داصوليانو او دفقهاوو هغه تعريفات رانقل کړي ،چې دعلم فقه شرعي يا اصطلاحي جهت پکې روښانه کيږي، هغه داسې چې :

تَعْرِيفُ الفِقْهِ عِنْدَ الأُصُولِيّينَ:

٢ - الفِقْهُ فِي اصْطِلاحِ الأُصُولِيّينَ أَخَذَ أَطْوَارًا ثَلاثَةً:

الطَّوْرُ الأَوَّلُ: أَنَّ الفِقْهَ مُرَادِفٌ لِلَفْظِ الشَّرْعِ، فَهُوَ مَعْرِفَةُ كُلِّ مَا جَاءَ عَنِ اللهِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى، سَوَاءٌ مَا يَتَّصِلُ بِالعَقِيدَةِ أَوِ الأَخْلاقِ أَوْ أَفْعَالِ الجَوَارِحِ. وَمِنْ ذَلِكَ مَا عَرَّفَهُ الإِمَامُ أَبُو حَنِيفَةَ - رَضِيَ اللهُ عَنْهُ -: "هُوَ مَعْرِفَةُ النَّفْسِ مَا لَهَا وَمَا عَلَيْهَا". وَلِهَذَا سَمَّى كِتَابَهُ فِي العَقَائِدِ: "الفِقْهَ الأَكْبَرَ". الطَّوْرُ الثَّانِي: وَقَدْ دَخَلَهُ بَعْضُ التَّخْصِيصِ، فَاسْتُبْعِدَ عِلْمُ العَقَائِدِ، وَجُعِلَ عِلْمًا مُسْتَقِلاً سُمِّيَ بِعِلْمِ التَّوْحِيدِ أَوْ عِلْمِ الكَلامِ أَوْ عِلْمِ العَقَائِدِ. وَعُرِّفَ الفِقْهُ فِي هَذَا الطَّوْرِ بِأَنَّهُ العِلْمُ بِالأَحْكَامِ الفَرْعِيَّةِ الشَّرْعِيَّةِ المُسْتَمَدَّةِ مِنَ الأَدِلَّةِ التَّفْصِيلِيَّةِ. وَالمُرَادُ بِالفَرْعِيَّةِ مَا سِوَى الأَصْلِيَّةِ الَّتِي هِيَ العَقَائِدُ؛ لأَنَّهَا هِيَ أَصْلُ الشَّرِيعَةِ، وَالَّتِي يَنْبَنِي عَلَيْهَا كُلُّ شَيْءٍ. وَهَذَا التَّعْرِيفُ يَتَنَاوَلُ الأَحْكَامَ الشَّرْعِيَّةَ العَمَلِيَّةَ الَّتِي تَتَّصِلُ بِأَفْعَالِ الجَوَارِحِ كَمَا يَتَنَاوَلُ الأَحْكَامَ الشَّرْعِيَّةَ الفَرْعِيَّةَ القَلْبِيَّةَ كَحُرْمَةِ الرِّيَاءِ وَالكِبْرِ وَالحَسَدِ وَالعُجْبِ، وَكَحِلِّ التَّوَاضُعِ وَحُبِّ الخَيْرِ لِلغَيْرِ، إِلَى غَيْرِ ذَلِكَ مِنَ الأَحْكَامِ الَّتِي تَتَّصِلُ بِالأَخْلاقِ.

الطَّوْرُ الثَّالِثُ: - وَهُوَ الَّذِي اسْتَقَرَّ عَلَيْهِ رَأْيُ العُلَمَاءِ إِلَى يَوْمِنَا هَذَا - أَنَّ الفِقْهَ هُوَ العِلْمُ بِالأَحْكَامِ الشَّرْعِيَّةِ الفَرْعِيَّةِ العَمَلِيَّةِ المُسْتَمَدَّةِ مِنْ الأَدِلَّةِ التَّفْصِيلِيَّةِ. وَعَلَى هَذَا فَالأَحْكَامُ الشَّرْعِيَّةُ الفَرْعِيَّةُ المُتَّصِلَةُ بِأَعْمَالِ القَلْبِ أُفْرِدَ لَهَا عِلْمٌ خَاصٌّ عُرِفَ بِاسْمِ عِلْمِ التَّصَوُّفِ أَوِ الأَخْلاقِ.

ژباړه او خلص مفهوم: دعلم اصول دپوهانو له نظره علم فقه له دريو مرحلونه تيره شوي ،لومړۍ مرحله يا **حالت:** دې پړاو کې علم فقه دشريعت سره مرادفه بلل کيده ،چې له الله ﷻ له لورې ټولو منزلاتو ته به ويل کيده ،عام لدې نه چې هغه به عقايدو و ،که به اخلاق وو او که افعال بالجوارح به وو ،همدا دليل دی، چې حضرت امام ابوحنيفه رح دفقه تعريف داسې کړی چې :داد (ما لها او ما عليها) په اعتبار سره دنفس ،ځان پيژندل دي ،يعنې دده دتکليفي امورو او دده ګټورو او تاواني چارو په اعتبار سره، دځان پيژندنه ده ،اوهمدا اسې وجه وه چې حضرت امام صيب دعقايدو خپل يو کتاب هم د(الفقه الاکبر) په نوم ونوماوه ،نوځرکنده شوه چې دا مهال فقه دشريعت مترادفه وه ،**دوهمه مرحله**:دې مرحله کې فقه کې څه تخصيص ورننوت ،علم عقايد ترې بيل شول او يو ځانګړی علم وبلل شو ،نودا په علم توحيد ،علم کلام او علم عقايد سره ونومول شو ،دې مرحله کې علم فقه داسې تعريف شوه، چې :داد تفيصيلي دلايلو په مرسته په فرعي اوشرعي احکامو باندې يو علم دی ،چې دې سره ترې عقايد جلا شول او عملي احکامو ته شامل شول ،هغه چې له جوارحو سره تړاو لري ،دې مرحله کې دعملي احکامو يا جوارحو په څيرهغو احکامو ته هم شامل شو چې قلبي فرعي شرعي احکام دي ،لکه حسد ،رياء ،کبر ،دتواضع حل دبل لپاره دخير محبت او نور هغو احکامو ته چې اخلاقي اړخ لري..

دريمه مرحله:داهغه مرحله يا پړاو دی، چې ترنن پورې پرې دعلماوو رايه مستقره او تلپاتې ده ،چې علم فقه دې وخت کې داسې تعريف شوې چې :دا په شرعي ،فرعي ،عملي احکامو سره يوداسې علم دی ،چې له تفصيلي دلايلو څخه مستنبط شوي وي ،چې دې تعريف سره ترې هغه شرعي فرعي احکام مستثنی شول ،چې له قلبي اعمالو سره اړيکه لري او دهغې لپاره يو مستقل علم دتصوف په نوم منځته راغی.

په الموسوعة الفقهية کې ليکي چې :

٣ - يَتَّضِحُ مِنَ التَّعْرِيفِ الأَخِيرِ أُمُورٌ لا بُدَّ مِنَ التَّنْبِيهِ عَلَيْهَا وَهِيَ:

أ - أَنَّ العِلْمَ بِالذَّوَاتِ أَوِ الصِّفَاتِ لَيْسَ فِقْهًا؛ لأَنَّهُ لَيْسَ عِلْمًا بِالأَحْكَامِ.

ب - وَالعِلْمُ بِالأَحْكَامِ العَقْلِيَّةِ وَالحِسِّيَّةِ وَاللُّغَوِيَّةِ وَالوَضْعِيَّةِ (أَيِ الَّتِي تَوَاضَعَ أَهْلُ كُلِّ عِلْمٍ أَوْ فَنٍّ عَلَيْهَا) لَيْسَ فِقْهًا أَيْضًا؛ لأَنَّهَا لَيْسَتْ عِلْمًا بِالأَحْكَامِ الشَّرْعِيَّةِ.

ج - وَالعِلْمُ بِالأَحْكَامِ الشَّرْعِيَّةِ الاعْتِقَادِيَّةِ الَّتِي هِيَ أُصُولُ الدِّينِ، أَوِ الأَحْكَامُ الشَّرْعِيَّةُ القَلْبِيَّةُ الَّتِي تَرْجِعُ إِلَى أَعْمَالِ القُلُوبِ، كَحُرْمَةِ الحِقْدِ وَالحَسَدِ وَالرِّيَاءِ وَالكِبْرِ وَوُجُوبِ مَحَبَّةِ الخَيْرِ لِلغَيْرِ - لَيْسَتْ مِنَ الفِقْهِ فِي اصْطِلاحِ هَؤُلاءِ، وَكَذَا العِلْمُ بِالأَحْكَامِ الشَّرْعِيَّةِ الَّتِي يَشْتَمِلُ عَلَيْهَا عِلْمُ أُصُولِ الفِقْهِ كَوُجُوبِ العَمَلِ بِخَبَرِ الآحَادِ، أَوْ وُجُوبِ التَّقَيُّدِ بِالقِيَاسِ، إِلَى غَيْرِ ذَلِكَ. وَإِنَّمَا لَمْ تَكُنْ هَذِهِ مِنَ الفِقْهِ لأَنَّهَا لَيْسَتْ أَحْكَامًا عَمَلِيَّةً، بَلْ هِيَ أَحْكَامٌ عِلْمِيَّةٌ قَلْبِيَّةٌ أَوْ أُصُولِيَّةٌ.

د - وَعِلْمُ جِبْرِيلَ عَلَيْهِ السَّلامُ، وَعِلْمُهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِمَا طَرِيقُهُ الوَحْيُ، لَيْسَ فِقْهًا؛ لأَنَّهُ غَيْرُ مُسْتَفَادٍ بِطَرِيقِ الاسْتِنْبَاطِ وَالاسْتِدْلالِ، بَلْ بِطَرِيقِ الكَشْفِ وَالوَحْيِ. أَمَّا عِلْمُهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِمَا طَرِيقُهُ الاجْتِهَادُ فَلا يُسْتَبْعَدُ أَنْ يُسَمَّى اجْتِهَادًا.

هـ - وَكَذَلِكَ العِلْمُ بِكُلِّ مَا عُلِمَ مِنَ الدِّينِ بِالضَّرُورَةِ، كَوُجُوبِ الصَّلاةِ وَالزَّكَاةِ وَصَوْمِ رَمَضَانَ وَالحَجِّ عَلَى المُسْتَطِيعِ، وَكَحُرْمَةِ الرِّبَا وَالزِّنَى وَشُرْبِ الخَمْرِ وَالمَيْسِرِ، لَيْسَ فِقْهًا؛ لأَنَّهُ غَيْرُ حَاصِلٍ بِالاسْتِنْبَاطِ بَلْ بِالضَّرُورَةِ، بِدَلِيلِ حُصُولِهِ لِلعَوَامِّ وَالنِّسَاءِ وَالصِّبْيَانِ المُمَيِّزِينَ وَكُلِّ مَنْ نَشَأَ فِي دَارِ الإِسْلامِ. وَلا يُسْتَبْعَدُ أَنْ تَكُونَ هَذِهِ الأَحْكَامُ مِنْ قَبِيلِ عِلْمِ العَقَائِدِ؛ لأَنَّ مَنْ أَنْكَرَ شَيْئًا مِنْ ذَلِكَ حُكِمَ عَلَيْهِ بِالكُفْرِ. و - وَلَيْسَ مِنَ الفِقْهِ كَذَلِكَ مَعْرِفَةُ العُلَمَاءِ لِلأَحْكَامِ الشَّرْعِيَّةِ الفَرْعِيَّةِ العَمَلِيَّةِ بِطَرِيقِ التَّقْلِيدِ، كَمَعْرِفَةِ الحَنَفِيِّ فَرْضِيَّةَ مَسْحِ رُبُعِ الرَّأْسِ، وَوُجُوبَ صَلاةِ الوِتْرِ وَالعِيدَيْنِ، وَكَنَقْضِ الوُضُوءِ بِسَيَلانِ الدَّمِ وَالقَيْحِ عَنْ مَحَلِّهِمَا، إِلَى غَيْرِ ذَلِكَ مِنَ الأَحْكَامِ، وَكَمَعْرِفَةِ الشَّافِعِيِّ جَوَازَ الاكْتِفَاءِ بِمَسْحِ بَعْضِ الرَّأْسِ فِي الوُضُوءِ، وَكَمَعْرِفَتِهِ أَنَّ الوُضُوءَ يُنْقَضُ بِمَسِّ المَرْأَةِ الَّتِي تَحِلُّ لَهُ مُطْلَقًا، وَكَعِلْمِهِ بِوُجُوبِ الوَلِيِّ وَالشَّاهِدَيْنِ فِي عَقْدِ النِّكَاحِ، إِلَى غَيْرِ ذَلِكَ مِمَّا هُوَ مَبْسُوطٌ فِي كُتُبِ الفُرُوعِ. فَكُلُّ هَذِهِ الأَحْكَامِ حَاصِلَةٌ عِنْدَ المُتَفَقِّهِينَ، لا بِطَرِيقِ الاسْتِنْبَاطِ، وَإِنَّمَا بِطَرِيقِ التَّقْلِيدِ.

ز - وَمِنْ هَذَا التَّعْرِيفِ نَعْلَمُ أَنَّ وَصْفَ الفَقِيهِ لا يُطْلَقُ عِنْدَ الأُصُولِيِّينَ عَلَى المُقَلِّدِ مَهْمَا كَانَ عِنْدَهُ مِنْ عِلْمِ الفِقْهِ وَإِحَاطَتِهِ بِفُرُوعِهِ، بَلِ الفَقِيهُ عِنْدَهُمْ مَنْ كَانَتْ لَهُ مَلَكَةُ الاسْتِنْبَاطِ وَيَسْتَطِيعُ أَنْ يَسْتَنْبِطَ الأَحْكَامَ مِنْ أَدِلَّتِهَا التَّفْصِيلِيَّةِ. وَلَيْسَ مِنَ الضَّرُورِيِّ أَنْ يَكُونَ مُحِيطًا بِجَمِيعِ أَحْكَامِ الفُرُوعِ، بَلْ يَكْفِي أَنْ يَكُونَ عِنْدَهُ مَلَكَةُ الاسْتِنْبَاطِ، وَإِلا فَإِنَّ أَكْثَرَ الأَئِمَّةِ المَعْرُوفِينَ تَوَقَّفُوا فِي بَعْضِ المَسَائِلِ، إِمَّا لِتَعَارُضِ الأَدِلَّةِ عِنْدَهُمْ تَعَارُضًا يَصْعُبُ مَعَهُ تَرْجِيحُ دَلِيلٍ عَلَى دَلِيلٍ، أَوْ لَمْ تَصِلْ إِلَيْهِمْ أَدِلَّةٌ عَلَى هَذِهِ المَسَائِلِ الَّتِي تَوَقَّفُوا فِيهَا.

لنډ مطلب او ژباړه: دفقه ددې ورستني تعريف څخه دا توکي په لاس راځي، چې په ذواتواو صفاتو باندې علم ته فقه نه وايي، همداسې په عقلي، حسي، لغوي او وضعي احکامو باندې هم دعلم فقه اطلاق نشي کیدای، په اعتقادي او قلبي احکامو هم دعلم فقه اطلاق نشي کیدای، همداسې په احادو باندې دعلم اصول دفيصلي پر اساس دوجوب اطلاق او وجوب دتقييد په قياس او نورداسې هغې ته فقه نه ويل کيږي، پدې توګه دحضرت جبرایل عليه السلام او حضرت محمد ﷺ هغه علم ته چې په وحی سره وي، هم فقه نه ويل کيږي، ځکه دې کې استنباط نشته او فقه کې استنباط وي، بلکې دا په کشف يا وحی سره دی، هوکه چيرته دحضرت محمد ﷺ علم دده ﷺ پر اجتهاد بناء و، نو بيا ورته فقه ويل کيږي، همداسې د دين ټول هغه احکام چې بالضرورت ثابت شوي وي، فقه نه شميرل کيږي، لکه دلمونځ، روژې، زکات حج وجوب يا دزنا، غلا، شرابو وغيره......منهياتو حرمت، چې بالاستنباط ثابت ندي، بلکې بالضروة ثابت دي، نو فقه ورته نشي ويل کيدای، همداسې چې کوم مسايل دتقليد په سبب معلوم شي، هم فقه نه بلل کيږي، ځکه استنباط پکې نوي راغلی، لکه دحنفي لپاره دربع الرأس مسح، دوترو او اخترونو دلمانځه وجوب، دوينې په سيلان د اوداسه ماتيدل

،اوداسې نور.....همداسې دشافعي مذهبه لپاره دسر دبعضې برخې مسحباندې بسنه ،دښځې په لمس د اوداسه ماتيدل اوداسې نور........ همداسې ددې تعريف څخه معلوميږي، چې داصوليانو په عقيده فقيه مقلد نشي کيداى ،بلکې فقيه هغه څوک دى، چې داستنباط دمسايلو ملکه او قوه لري ،او داورته ضروري نده ،چې دفقه په ټولو مسايلو دې دده علم محيط وي.

تَعْرِيفُ الفِقْهِ عِنْدَ الفُقَهَاءِ:

۴ - يُطْلَقُ الفِقْهُ عِنْدَهُمْ عَلَى أَحَدِ مَعْنَيَيْنِ:

أَوَّلُهُمَا : حِفْظُ طَائِفَةٍ مِنَ الأَحْكَامِ الشَّرْعِيَّةِ العَمَلِيَّةِ الوَارِدَةِ فِي الكِتَابِ أَوِ السُّنَّةِ ، أَوْ وَقَعَ الإِجْمَاعُ عَلَيْهَا ، أَوِ اسْتُنْبِطَتْ بِطَرِيقِ القِيَاسِ المُعْتَبَرِ شَرْعًا ، أَوْ بِأَيِّ دَلِيلٍ آخَرَ يَرْجِعُ إِلَى هَذِهِ الأَدِلَّةِ ، سَوَاءٌ أَحُفِظَتْ هَذِهِ الأَحْكَامُ بِأَدِلَّتِهَا أَمْ بِدُونِهَا . فَالفَقِيهُ عِنْدَهُمْ لا يَجِبُ أَنْ يَكُونَ مُجْتَهِدًا كَمَا هُوَ رَأْيُ الأُصُولِيِّينَ.

وَتَكَلَّمُوا فِي المِقْدَارِ الأَدْنَى الَّذِي يَجِبُ أَنْ يَحْفَظَهُ الشَّخْصُ حَتَّى يُطْلَقَ عَلَيْهِ لَقَبُ فَقِيه. وَانْتَهَوْا إِلَى أَنَّ هَذَا مَتْرُوكٌ لِلعُرْفِ. وَنَسْتَطِيعُ أَنْ نُقَرِّرَ أَنَّ عُرْفَنَا - الآنَ - لا يُطْلِقُ لَقَبَ " فَقِيه " إِلا عَلَى مَنْ يَعْرِفُ مَوْطِنَ الحُكْمِ مِنْ أَبْوَابِ الفِقْهِ المُتَنَاثِرَةِ بِحَيْثُ يَسْهُلُ عَلَيْهِ الرُّجُوعُ إِلَيْهِ. وَقَدْ شَاعَ بَيْنَ عَوَامِّ بَعْضِ البِلادِ الإِسْلامِيَّةِ إِطْلاقُ لَفْظِ فَقِيهٍ عَلَى مَنْ حَفِظَ القُرْآنَ وَإِنْ لَمْ يَعْرِفْ لَهُ مَعْنًى.

وَاتَّفَقَ الفُقَهَاءُ عَلَى أَنَّ " فَقِيهَ النَّفْسِ " لا يُطْلَقُ إِلا عَلَى مَنْ كَانَ وَاسِعَ الاطِّلاعِ قَوِيَّ النَّفْسِ وَالإِدْرَاكِ ، ذَا ذَوْقٍ فِقْهِيٍّ سَلِيمٍ وَإِنْ كَانَ مُقَلِّدًا .

وَثَانِيهِمَا : أَنَّ الفِقْهَ يُطْلَقُ عَلَى مَجْمُوعَةِ الأَحْكَامِ وَالمَسَائِلِ الشَّرْعِيَّةِ العَمَلِيَّةِ. وَهَذَا الإِطْلاقُ مِنْ قَبِيلِ إِطْلاقِ المَصْدَرِ وَإِرَادَةِ الحَاصِلِ بِهِ ، كَقَوْلِهِ تَعَالَى : { هَذَا خَلْقُ اللَّهِ } (سورة لقمان / ۱۱) أَيْ مَخْلُوقُهُ.

مخکينی خو هغه تعريف و ،چې دعلم اصول علماوو دفقه لپاره کښلی و ،اوس هغه تعريف رانقلوو ،چې پخپله فقهاوو ورته کړی دی چې هغه په لاندې ډول دی.

ژباړه :دفقهاوو په نزد دفقه اطلاق په دوو معانيو کيږي ،لومړی معنی يې داده، چې يو شميرداسې احکام ياد کړي، چې له کتاب الله ﷻيا سنة الرسول ﷺ څخه ثابت وي ، يا پرې اجماع واقع شوي وي او يا دشرعي قياس له لارې استنباط شوي وي ،او يا هم چې په يوه داسې دليل ثابت وي ،چې رجع يې دې مذکورودلايلو ته وشي ،عام ددې څخه چې دا احکام له دلايلو سره ياد کړاى شي ،يا بې له دلايلو ،خو دفقهاوو له نظره داصوليانو غوندې فقيه لپاره دالازمي نده ،چې خامخا به دا مجتهد وي ،دهغه احکامو په يوه ټيټ شميرکې فقهاوو کلام کړی ،چې يو شخص يې ياد کړي او دفقيه لقب ورکړل شي ،او دې پايلې ته پکې رسيدلي وي ، چې دا موضوع به عرف ته پاتې شي ،چې(چې دڅومره مسايلو په حفظ يوه چاته دفقيه خطاب کيداى شي)اودا مونږ کولاى شو چې جوته کړو ، چې زمونږ ننی عرف پر هغه چا دفقيه اطلاق کوي ،چې هغه دفقه له خورو ورو بابونو څخه دحکم ځاى ځايږی معلومولاى شي، ترڅو ورته داړتيا پر وخت رجوع اسانه وي ،او په ځينو اسلامي هيوادونو کې عوام يا ولسي وګړي حتى هغه چاته هم فقيه وايې، چې دقرآنکريم حافظ وي ،پداسې حال کې چې په معنى يې هم نه پوهيږي .فقهاء پدې متفق دي چې فقيه النفس هغه چاته ويل کيږي چې که هغه مقلد هم وي، خو بايد چې معلومات او اطلاع يې زياته ،نفس او ادارک يې غښتلی او دسليم فقهي ذوق خاوند وي ،

.دفقه دويم تعريف :دشرعي او عملي مسايلو او احکامو په مجموعه يا ټولګه يې اطلاق کيږي ،اودا اطلاق دهغې قبيلې نه دى چې اطلاق دمصدر وي او اراده ترې حاصل بالمصدر وي لکه پدې آيت کريمه کې چې: هَذَا خَلْقُ اللهِ} (۱) أيْ مَخْلُوقُهُ.

هغه الفاظ چې دفقه سره مرادف وي:

الألفاظُ ذاتُ الصلَةِ بلفْظِ فقهٍ:

لفْظُ "الدّينِ":

٥ - يُطلَقُ لفْظُ الدّينِ لغةً على معانٍ شتّى ، فهُوَ مِنْ قبيلِ الألفاظِ المُشْتَرَكَةِ. وَالذي يُهمُّنَا في هَذا المَقامِ هُوَ بَعْضُ هَذهِ المَعاني التي تتّصلُ بمَوْضُوعِنَا ، وهيَ الجَزَاءُ ، كمَا في قوْله تعالى {مَالك يَوْمِ الدّينِ} (سورة الفاتحة /٤) ومِنْ ذلكَ قوْلُهُ - جَلّ شَأنُهُ -: {قالَ قائلٌ منهُمْ إنّي كانَ لي قرينٌ يَقولُ أإنّكَ لمنَ المُصَدّقينَ أإذا مِتْنا وكُنّا تُرابًا وعظامًا أإنّا لمَدينُونَ} (سورة الصافات /٥١ـ٥٣) أي لمَجْزيّونَ. ومنْها الطّريقةُ ، ومنْ ذلكَ قوْله تعالى: {لكُمْ دينُكُمْ ولِيَ دينٌ} (سورة الكافرون /٢) ومنْها الحاكميّةُ كقوْله تعالى: {وقاتلوهُمْ حتّى لا تكونَ فتنَةٌ ويَكونَ الدّينُ كلّهُ لله} (سورة الأنفال / ٣٩) أيْ حاكميّتُهُ وانْفرادُهُ بالتّشْريعِ. ومنْها القواعدُ والتّقْنينُ ومنْ ذلكَ قوْله تعالى: {قاتلوا الذينَ لا يُؤْمنونَ بالله ولا باليَوْمِ الآخرِ ولا يُحرّمونَ ما حرّمَ اللهُ ورَسُولُهُ ولا يَدينُونَ دينَ الحقّ منَ الذينَ أوتُوا الكتابَ حتّى يُعْطوا الجزْيَةَ عنْ يَدٍ وهُمْ صاغرُونَ} (سورة التوبة / ٢٩) وقوْله تعالى: {شرَعَ لكُمْ منَ الدّينِ ما وصّى به نُوحًا والذي أوْحَيْنا إليْكَ} (سورة الشورى / ١٣) فهاتانِ الآيتانِ تدُلّانِ على أنّ الدّينَ هُوَ القانُونُ الذي ارْتَضاهُ اللهُ لعبادهِ.

أمّا الدّينُ اصْطلاحًا فإنّهُ - عنْدَ الإطْلاقِ - يُرادُ به ما شَرَعَهُ اللهُ لعبادهِ منْ أحْكامٍ ، سَواءٌ ما يَتّصلُ منْها بالعَقيدَةِ أو الأخْلاقِ أو الأحْكامِ العَمَليّةِ. وهَذا المَعْنى يَتّفقُ مَعَ مَدْلولِ لفْظِ الفقْهِ في أوّلِ الأمْرِ كما تَقدّمَ ، فيَكونانِ - بهَذا الاعْتبارِ - لفْظيْنِ مُترادفيْنِ.

پدې عبارت کې دفقهي مترادف کلمات ذکرشول ،چې فقه ددين او شريعت سره په اصطلاحي معنی ديوه مفهوم افاده کوي ،بيا ددين لغوي معنی وليکل شوه، چې دين په لغت کې په ډيرو معناووراځي ،لکه چې څو يې دادي سزا ،طريقې ،حاکميت قواعدو او تقنين داسې نور... خو په اصطلاحي معنی سره دين چې دفقه سره مرادف دی ،پدې تعريف سره يې ترادف راځي، چې دين عبارت دی له هغو احکامو څخه چې څښتن تعالی دخپلو بندګانو لپاره شريعت ګرځولی وي ،عام له دې څخه چې هغه چې له عقيدې سره اړه پيدا کوي ،که له اخلاقو سره او که له عملي احکامو سره وي ،چې پدې اعتبار بيا دفقه سره ترادف لري ،

لفْظُ "الشّريعَةِ ، والشّرْعَةِ".

٧ - الشّريعَةُ في اللّغَةِ: العَتَبَةُ ومَوْرِدُ الشّارِبَةِ ، ومثْلُها شرْعَةٌ. وعنْدَ عُلماءِ الإسْلامِ تُطلقُ على ما يُطلقُ عليْهِ اسْمُ الشّرْعِ. ومنْ ذلكَ قوْله تعالى: {ثُمّ جَعَلْناكَ على شريعَةٍ منَ الأمْرِ فاتّبعْها ولا تتّبعْ أهْواءَ الذينَ لا يَعْلمُونَ) سورة الجاثية / ١٨ وقوْله تعالى: {شرَعَ لكُمْ منَ الدّينِ ما وصّى به نُوحًا والذي أوْحَيْنا إليْكَ} (سورة الشورى / ١٣) فهاتانِ الآيتانِ تدُلّانِ على أنّ الدّينَ هُوَ القانُونُ الذي ارْتَضاهُ اللهُ لعبادهِ.

لنډ مطلب: شريعت په لغت کې د دروازې درشل ((العَتَبَةُ (مُحَرّكَةً): أسْكُفّةُ البابِ أو العُلْيا منهُما))او داوبو دڅښونکيو ځای ياداوبو چينې (ويكون ظاهراً مَعيناً لا يُستقى بالرّشاء/تاج العروس) ته وايي ،او دعلماوو له نظره هغه څه ته ويل کيږي ،چې دشريعت اطلاق په هغه باندې کيږي ،لکه په مذکوره آيت شريف کې کې همدا مفهوم پروت دی ......

لفْظُ "الشّرْعِ":

٢ - أمّا لفْظُ شرْعٍ فهُوَ مَصْدَرُ شَرَعَ للنّاسِ كذا ؛ أيْ سَنّ لهُمْ كذا ، ثُمّ اسْتُعْمِلَ هَذا اللّفْظُ في المَشْرُوعِ ، فيُقالُ: هَذا شرْعُ الله ؛ أيْ ما شَرَعَهُ اللهُ وسَنّهُ لعبادهِ. ومنْهُ قوْله تعالى: {شرَعَ لكُمْ منَ الدّينِ ما وصّى به نُوحًا والذي أوْحَيْنا إليْكَ} (٣) والشّرْعُ في اصْطلاحِ عُلماءِ الإسْلامِ: هُوَ ما سَنّهُ اللهُ لعبادهِ منْ أحْكامٍ عَقائديّةٍ أوْ عَمَليّةٍ أوْ خُلقيّةٍ. وبهَذا يَتَبيّنُ لنا

أنَّ لفْظَ "شَرْع" مُرَادِفٌ للفْظي الدّينِ وَالفِقْه بالاعْتِبَارِ السَّابِقِ، وَإنْ كَانَ لفْظُ "شَرْع وَدِين" يُعْتَبَرَانِ لفْظيْنِ عَامَّيْنِ بالنِّسْبَةِ للمَعْنَى الذي اسْتَقرَّ عَليْه رَأيُ المُتَأخِّرِينَ مِنَ الأصُولِيِّينَ وَالفُقهَاءِ.

خلص مطلب: دشرع لفظ مصدر دى، چې ديوې طريقې او منهج په معنى سره راځي، او په اصطلاح کې هغه اعتقادي، اخلاقي او عملي احکام دي، چې الله ﷻ خپلو بندګانو ته ديوه شريعت او قانون په بڼه وضع کړي وي، نوددې ځخه په ډاګه شوه، چې دشرع لفظ دمخکيني اعتبارله مخې دفقه او دين له الفاظو سره مرادف دى..

لفْظُ "التّشْرِيع:"

- ٨التّشْرِيعُ لُغَةً مَصْدَرُ شَرَعَ، أيْ وَضَعَ قانُونًا وَقوَاعِدَ. وَفي الاصْطلاحِ هُوَ خِطابُ اللهِ تَعَالى المُتَعَلِّقُ بالعَبَادِ طلبًا أوْ تَخْيِيرًا أوْ وَضْعًا وَمِنْ هُنَا يَنْبَغِي أنْ يُعْلَمَ أنّهُ لا حَقَّ في التّشْرِيعِ إلا للهِ وَحْدَهُ، كَقوْلهِ تَعَالى: { إنِ الحُكْمُ إلا للهِ يَقُصُّ الحَقَّ وَهُوَ خَيْرُ الفَاصِلينَ} (سورة الأنعام / ٥٧) فليْسَ لأحَد - كَائنًا مَنْ كَانَ - أنْ يَشْرَعَ حُكْمًا، سَوَاءٌ مَا يَتّصِلُ بحُقُوقِ اللهِ أوْ حُقُوقِ العِبَادِ؛ لأنّ هَذا افْتِرَاءٌ عَلى اللهِ، وَسَلْبٌ لمَا اخْتَصَّ بهِ نَفْسَهُ: { وَلا تَقولُوا لمَا تَصِفُ ألسِنَتُكُمُ الكَذِبَ هَذا حَلالٌ وَهَذا حَرَامٌ لتَفْتَرُوا عَلى اللهِ الكَذِبَ إنّ الذِينَ يَفْتَرُونَ عَلى اللهِ الكَذِبَ لا يُفْلِحُونَ مَتَاعٌ قليلٌ وَلهُمْ عَذابٌ أليمٌ} (سورة النحل / ١١٢، ١١٧)

وَرَسُولُ اللهِ صَلى اللهُ عَليْهِ وَسَلمَ - مَعَ عُلُوِّ مَكانَتِهِ - ليْسَ لهُ حَقُّ التّشْرِيعِ وَإنّمَا لهُ حَقُّ البَيَانِ، وَعَليْهِ وَاجِبُ التّبْليغِ: { يَا أيُّهَا الرّسُولُ بَلِّغْ مَا أنْزِلَ إليْكَ مِنْ رَبِّكَ وَإنْ لمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلّغْتَ رِسَالتَهُ} (سورة المائدة / ٦٧) وَيَقولُ تَعَالى: { وَمَا أنْزَلْنَا عَليْكَ الكِتَابَ إلا لِتُبَيِّنَ لهُمُ الذِي اخْتَلفُوا فِيهِ وَهُدًى وَرَحْمَةً لقوْمٍ يُؤْمِنُونَ} () وَكَقوْلهِ تَعَالى: { وَأنْزَلْنَا إليْكَ الذِّكْرَ لتُبَيِّنَ للنّاسِ مَا نُزِّلَ إليْهِمْ وَلعَلّهُمْ يَتَفكّرُونَ} (سورة النحل / ٤٤)

وَهَذا مَا أجْمَعَ عَليْهِ المُسْلمُونَ قاطِبَةً، بَلْ أجْمَعَتْ عَليْهِ الشّرَائعُ السّمَاوِيّةُ كُلُّهَا، وَلمْ يَشِذّ عَنْ ذلكَ إلا الذِينَ رَفضُوا الانْصِيَاعَ إلى شَرَائِعِ اللهِ جُمْلةً وَتَفْصِيلا.

وَسَنُبَيِّنُ - إنْ شَاءَ اللهُ - ذلكَ بالتّفْصِيلِ في المُلحَقِ الأصُولِيِّ، مُبَيِّنينَ المَذاهِبَ وَالأدِلةَ التِي لا تَدَعُ مَجَالا للشّكِّ فِي أنّ الحُكْمَ للهِ وَحْدَهُ.

. لنډ مطلب: تشريع دشرع مصدر دى، دقانون او قواعدو وضع او تدوين ته وايي او په اصطلاح کې دا دالله ﷻ هغه خطاب دى، چې دبنده ګانو سره اړه لري، دطلب، وضع او تخيير له حيثه، نوددې ځايه مناسب داده، چې معلومه کړای شي، چې په تشريع کې دالله ﷻ نه په غير دبل چا حق نشته، لکه الله ﷻ چې هم فرمايي ژباړه: حکم به نوي مګر يوازې الله ﷻ ته به وي حق بيانوي او هغه ښه فيصله کوونکى ذات دى) نوهيچاته ددې حق نشته چې کوم حکم تشريع کړي، عام ددې نه چې په حقوق الله پورې اړه لري، که حقوق العباد پورې، ځکه دا الله ﷻ پورې افتراء ده، اودهغه څه سلب دى، چې هغه ځان ته مختص کړى دى، دحضرت پيغمبر ﷺ دلوړ شان اوستر مقام سربيره بيا هم ورته دتشريع حق نه و حاصل، بلکې دبيان حق ورته حاصل و، او دتبليغ کولونه دتشريع، دا هغه خبره ده چې ټولو مسلمانانو پرې اجماع کړې، بلکې پردې دټولو اسماني شرايعو متفقه اجماع ده، مګر هغه خلک به دا اجماع نه مني چې دالله ﷻ دشرايعو دالتزام رفض کوي تفصيلاً يې نه مني يا اجمالاً....

نوربيا ......

دفکري اوفرهنګي يرغل
په وړاندي زمونږ بې غوري

سيد سعيد

په ګران هيوادافغانستان باندي دامريکايې پوځي يرغل سره ځنګ کي فکري اوفرهنګي يرغل هم پيل شو،دې هراړخيزتاړاک اونيواک ډيري مادي اومعنوي شتمنۍ راڅخه وتروړلې .کـه يرغلګروپوځيانواوداخلي ملګرويې له يوې خوازموږدغم اوخوښۍ پرمحفلونوبمونه وشيندل ،خوښۍ يې په غم اوغم يې په غمونوراتبديل کړ،له بله پلوه يې بيادفکري انحراف په موخه دکارل مارکس ،انګلز ،ډاروين ،ادم سميت ،شيکسپير ،ګاليله ،دانته ،تولستوي او.....بويني اوشوريدلي ايډيالوژۍ اوتيورۍ دشهکاروااثاروپه نوم راته وژباړلې اوهمداکسان يې راته دبشر دفکراوفرهنګ سرلاري معرفي کړل .

لويديځوال عموماًاو دسيکولريزم دمکتب لارويان خصوصاًپه هرڅه کي خپله درنه اودبل سپکه وايي، خوکله ناکله دخلګودتېرايستني لپاره دتمدنونوديووالي، داديانوترمنځ دزغم اودمذاهبودمساوات شعارونه هم ورکوي .دوی خپلي سياسي ،عسکري اوادبي ستې چي اکثره يې دخوراټيټ اخلاقي اواجتماعي کرکټرلرونکي وواودي دټول بشريت سرلاري تلقينوي ،خو دبشريت رښتوني استازي اوخواخوږي ترهګرنوموي ، ان دبشريت سترلارښوداوناجي حضرت محمدمصطفی صلی الله عليه وسلم يې ترهګرونوماوه ،تګلاره،سنت اوپيروي يې انتهاپسندي ګڼي، قران کريم يې په ځلونووسوځاوه، لنډه داچي ددوی چي څه په وس کي وو(ډالر،ټوپک اوقلم)داسلام څخه دخلګوداړولواوداسلامي قوانينودبيکه ښوولوپه موخه يې داسي بې دريغه وکارول چي ښايې دنړۍ په تاريخ کي يې ډيرکم ساری وليدل شي .

پردې پال فرهنګيان دخپلوغربي اوشرقي اربابانوداټکلونواوتوهماتوپربنسټ داسلام کامل او شامل دين هم ترميم ته اړګڼي نعوذباالله من ذالک ،په اسلامي

شعایروتمسخر کوي اوپه ديني لاربنوونکوپوري خاندي ،پـه ملااوطالـب پسـي يـې ډول ډول سـپکونکي افسـانې جـوړ کړي ،دوی ډیر کوښښ کـړی اولاډیرلګیـادي چـي ددیني راهنمایانواوولس په منځ کي دکرکي اوبې اعتمادۍ تخم وکـري ترڅوخپـل اصلي هـدف (لادينيت)زموږپـه اسلام پاله اوجهادپاله خاوره کي پياده کړي .

ښکیلاک تـه چوپړ وهـونکي اديبـان ،فرهنګيـان اوفیلسـوفان !! تـردې حـده ددينـي ،علمـي اواجتمـاعي معلوماتوله فقرسره لاس وګريوان دي چي نه له خپله انده يوه سیاسي سکالوتحليلولی شي اونه هم له خپله مغزه کوم ادبـي ،فلسـفي اوفکـري مبحـث څيړلـی شـي ،دوی دهغوخادمانوپه څیر دي چي سرداران اواربابان يې هرڅه ورتـه راوړي بې چـون وچراخـولې پکي وهـي اوبيادبادارپـه مدحـه شـخوندوهي . دوی چي پـه سياسـي ،ادبي اوحتـی ټولنيزومسايلوکي کوم مصطلحات کاروي ډیرځلـه خـوېې په معنی هم نه پـوهيږي.ښايې ددوی د همـدې غربت لـه امله به وي چي خپل ولس ،ارزښتونواوتاريخ تـه د بادارلـه کفـري اواسـتعماري عینکوګـوري هغـوی چـي اسـلام ،مسلمانانواوباالخصـوص مجاهدينوتـه هررنګـه بـدالقاب کاروي دوی يې په استعمالولو کي بې دريغه سخاوت کوي اومجاهدينوپسي بدردنـه ويـل دخپلـوولي نعمتانونمـک حرامي ګڼي .

دغـرب دفکـر ي اوفرهنګـي لاټيانولـه لـوري ديرغلګروغندنـه ،دمجاهدينوسـتاينه ،دارزښتونوسـاتنه ،داصيل افغان فرهنګ يادونه اوپه مجموع کي دخپلـواکۍ ګټلومبارزه په ناتعريف شوې ترهګرۍ سره تعبيريږي ،کـوم بااحساسـه شـخص کـه د اسلامي ارزښـتونو دفـاع اودملي نواميسو ننګه کوله ،په تېره پـه اصلاحي اوجهادي اصولواوفرايضـو يـې باوردرلوداوعمـل يـې پـرې کـاوه، دفرهنګـي لاټيانوپــه قــاموس کــي دپرمختــګ دښــمن اودپرديوګټوساتونکی بلل کيږي .

همدارنګـه کـوم ورونـه چـي اخلاقـي اوجهـادي مضـامين اواشـعارليکي ددوی پـه ژبـه دپـردۍ جګـړې (جهـاد)اورتـه لمـن وهـي ،تروريسـتان تقـديروي ،پـردی کلتورراېجـوي ،خوکـه دهمـدې ښاغلو فرهنګپـالو چـي ځانونـه دوطـن اوفرهنـګ پـه غـم غمجـن ګڼـي !!ځيـرې اوعمل وليدل شي دمسلمان اوافغان ګومان به ورباندي ونه کړې !،ځکه نه يې خبري اولباس دافغـان پـه شان دی اونه يې صورت اوکردار.په سرپګړۍ پرزنه تارنه لري په غاړه کميس پښوکي شلوارنه لري .

په اصل کي همدافرهنګپال اواديبـان !! دفرهنګي يرغل پوځيان اومستخدمين دي ځکه شپه وورځ لګيادي پـردي افکاراوفرهنـګ واردوي، رواجولوتـه يـې دلتـه د لاډيري زمينې برابرولوهڅي کوي اوپه ډيرۍ بې شرمۍ سره ځوانان ورته تشويقوي .

دوی پـرون هـم دازادۍ اوترقۍ پـه خيـال پلونود کمال اتاترک اوبيادمارکس اوډاروين دفرضيواونظريو پـه پيروي خپل خلګ ،ارزښتونه اونواميس سپک کـړل اونـن هـم دادي دډيموکراسـۍ دتعميـل پـه موخـه خپـل موروپلارښکنځي ،په ديني مقدساتو،مذهبي دودونواوپـه تېره داسلام پـه ترټولي لوړي څـوکي (جهادفي سبيل الله)پوري ملنډې وهـي .

جهادداسلام هغه اوچت اوباارزښته شعاردی چي دولســـونودفلاح اواصـــلاح رازپکـــي پـــروت دی ،دملتونـودعروج اوزوال دتـاريخ پـاڼي مـومخ تـه پرتـې دي کوموولسـونوچي جهـادکړی نـه يـوازي داچـي خپـل هويت ،تاريخ اوفرهنګ يې ساتلی، بلکي لاډيرسرلوړي شوي هم

دي اوچاچي جهادته شاوګرځولې نور څه چې حتي دوجوداثارېې معدوم شوي دي.

زموږپه ټولنه کي ځيني خلګ دفکري اوفرهنګي يرغل بيخي احساس هم نه کوي اويوشمېربياداسي وي چي دفکري اوفرهنګي چپاواوانحراف بويونه حس کولای شي خومبارزه ورسره کول مسؤليت څه چي صرف يوعادي کار هم نه ګڼي ،دوی ليکوال ،داعيان اوشاعران دټولني وزګار اوياحداکثر کمزروي غړي اوملګري ګڼي ،پداسي حال کي چي هغوی په پرله پسې توګه بې خوبې ګالي، خولې تويوي اودزړه په وينودخپلوشعايرو ،اقدارو ،نواميساوومنافعوڅخه دفاع کوي ،ددښمن پټې دسيسې افشاء کوي ،تيوريګاني يې نقدوي اوځوانا ن يې مقابلې ته بيداراوچمتوکوي .

په تاسف سره دهغوکسانوډيری هم چي دفکري اوفرهنګي تجاوزپه مهلکوپايلو پوهيږي ،اضراراوچلنجونه يې ښه ورته څرګنددي ،داوسني فکري اوفرهنګي تهاجم په وړاندي درواني مقابلې په ميدان کي نه ترستر ګوکيږي حتی په ډيروپخوانيونوموتومبارزينوکي خوداوسني هراړخيزيرغل سره دمقابلې اشتهاهم نه ښکاري . طبعي ده دکوم شي خطرات چي جدي ونه نيول شي نودمقابلې فکربه ورسره له کومه شي ؟! ،دوی فکرکوي چي داددښمن موسمي شعارونه دي دموسم په بدلون سره خپله محوه کيږي ،خوواقعيت داچي ددې پديدوترشاشپه اوورځ ځواکمن لاسونه اوګڼ مغزونه لاس پکاردي. نوددومره لوی خطرپه وړاندي لاس ترزني کښېناستل اوتش په ننداره کولوځان خلاصول ددين ،ځان ،ملت اووطن سره ستره جفااوپه لوی لاس دهلاکت وکندي ته ځان غورځول دي .

لکه څنګه چي دنظامي يرغل سره مقاومت په قلم نشي کيدای پوځي وسايل غواړي ،همدارازدفکري اوفرهنګي تجاوزمقابله په ټوپک ناشونې ده ،دفکري اوفرهنګي جګړې په محاذکي قلم اوکتاب داسي مثبت رول لوبولی شي چي زهري اوزروي وسلې ورته عاجزه دي ،ځکه وسلې خلګ وژلی شي خوخپلولی يې نشي، مګرفکري مبارزه اووسايل يې کـه لـه يـو ې خواباطلي مفکورې وژلای شي نوله بلي خوابيامتنفرشوي زړونه فتح کولای شي، تياره اذهان تنويرولای شي اوخلګ له معنوي مرګه ژغورلای شي .

دفکري اوفرهنګي يرغل سره دمبارزې په ارت ميدان کي په مختلفوډولونوله بيلابيلولاروڅخه دين اووطن ته خدمت کيدلای شي لکه ادب ،فرهنګ ،هنر ،اوصحافت او..... داسلامي امت ځوانان پراسلامي نړۍ په تېره زموږپرټاټوبي باندي دصليبيي نړيوال تهاجم اوهراړخيزيرغل پرضدهرومروبايدپه يوشکل داشکالومبارزې ته راوړاندي شي ،علماء ،دعات ،اديبان ،ليکوال ،ژوناليستان اوشاعران بايددادب اوصحافت په بيلابيلوژانرونوکي تحقيقي اوتخليقي ليکني اوپنځوني وکړي ،دغه رازهنرمندان اونطاقان بايدپه مشروع طريقه جهادي اواصلاحي ترانې ،غزلونه اونظمونه زمزمه اوديکلمه کړي .

خلاصه داچي هرمسلمان بايد خپل استعداد ،مال ،وسايل اومسلک که په هره برخه کي وي داسلام څخه ددفاع اوخپاروي لپاره په کاراوچوي ، دنوې ټکنالوژۍ مختلف النوع وسايل اوپه تېره دفکري اوفرهنګي جګړې په ډګرکي داعلام اوابلاغ الات بايدددښمن پرضدپه ښه اوپراخ ډول وکارول شي.

دامریکا او ایران دنږدیکت راتلونکې پایلې؟

رحیمي

له ځولسیزو اوږده سیاسي بحران اوجنجالونو وروسته ایران اوشپږځواکمن هېوادونه (امریکا ، بریتانیه ، فرانسا ، روسیه ،چین اوجرمني) په مذاکراتو اوناسته کې دایران داټومي پلان محدودولو په سر په یوه شپږ میاشتینۍ مؤقت تړون سلاشول ، جینوا کې ددغه تازه توافق له مخې به ایران دخپلو یورانیمو غنې کول تر ۵ سلنه پورې محدوده وي اود۲۰سلنه یورانیموذخایر به له منځه وړي او هم داوبو په لویه کیمیاوي پروژه کار په ټپه دروي ،په کومه چې دایران لخوا سملاسي ترکار لاندې ده ، سربیره په دې ایران به داټومي وسلو نړیوالو څارونکو ته دخپلو اټومي بټیو نه هره ورځ دلیدلو فرصت هم په واک کې ورکوي.

ددې ګامونو په بدل کې به له ایرانه ځنې نړیوال اقتصادي بندیزونه پورته شي او په یوشمې نورو کې به نرمښت راشي ،دهغو په سبب به ایران ته خواوشا اوو ملیونه ډالر په لاس ورشي.

ددې تړون بل جالب اړخ دادی چې ایران دامنیتي موخو لپاره دکیمیاوي وسلو جوړولو کوښښونه له کومې اندیښنې پرته کولی شي.

د کتونکو په اند: په دې تړون سره جوته شوه چې دایران اوسوریې سره دامریکا مخاصمت واقعي نه ؛بلکې ترډېره نمایشي دی.

ددوئ په فکر اوس دغه تاثر نورهم قوي شو، په سوریه کې دبشار الاسد رژیم له لورې ولسي قتل عام اوله بشري حقونو دهغه ښکاره اوپربنډو سرغړونو په اړه دامریکا دومخې سیاسي منافقت ډېرپټ ندی ، دایران او امریکا ترمنځ ددې تړون وروسته اندیښنه شته چې امریکا نه یوازې دسوریې قصاب(بشار الاسد) په شا وټپوي، بلکې سوریه کې دپاڅونوالو اودهغه دمخالفینو په ځپلو کې به هم له هغه سره مرسته وکړي.

سره ددې چې دنړۍ یوشمېر هېوادو ددغه تړون هرکلی کړی اومثبت پرمختګ یې ګڼلی اوداسرایل لورې یې مخالفت شوی ،کناډا ، سعودي عربستان اوخلیجي هېوادو یې هم په اړه خپلې اندیښنې په ډاګه کړې دا راز ځیني شنانډي په دې نظر دي:چې دغه تړونبه امریکاته فرصت په لاس ورکړي چې هغه ایران پخپلو لومو کې ښکېل کړي ،اوپهراتلونکي کې وربانډې خپلې غوښتنې تحمیلې اومني، دهغوئ په اند بل به دې سره دایران اتومي پلان په بشپړه توګه خنثا اوله منځه ویوړل شي او په دې کې دبري وروسته امریکا شاید ګاونډي هېواد پاکستان باندې داخظارونو له لارې فشار ډېر کړي اوهغه هم په ورته توګه مجبور کړي چې خپل اتومي پلان محدودولو په اړه دامریکا غوښتنې اومني، که څه هم دپاکستان اټومي پلان منل شوی پلان دی اودغه هېواد په نړیوال توګه داټومي ځواک له صلاحیت

لرونکو هېوادو څخه يودی ، بل پاکستان ګومانه کېږي چې دامريکا دغسي فشارونوته په اسانه غاړه کېږدي ،ولې پاکستان اوهند دوه قوي سيالان دي، چې ترمنځ څو ځلې جنګونه هم شوي ، خامخابه هغه دامريکا دفشار په صورت کې دهند اټومي صلاحيت ته په ګوته نيونه له ځانه دفاع وکړي چې دپاکستان لپاره اټومي پلان محدودول داسي دي لکه دهند په وړاندې شکست منل،اوداخبره دپاکستان لپاره دمرګ اوژند سوال دی، چې شايد په اړه به يې هيڅ معامله ونکړي ،البته افغانستان کې دامريکا پوځي شتون څنګه چې دافغانستان په خيرندی، هم داسي افغانستان دګاونډيو هېوادو لپاره هم شايد په خير نشي تمام ، ، دهغوئ په اند :دايران لخوا دغه ترون دايران داستقلال لپاره هم هيڅکله له قوي جټکې کم ندی، که څه هم ايرانيان باورلري چې دوئ خپلو ملي ګټو ته په پام دغه هوکړه کړي

دترون وروسته اوباما وويل : چې په دې ترون سره منځني ختيځ او ټوله سيمه خوندي شوه.

بې له شکه که څه هم ډېری کتونکي په دې باور دي چې په دې سره به ايران له يواځيتوب ووځي ، او له ګاونډيو سره به يې اړيکې پراخ او هم قوي شي ، په سيمه کې داقتصادي ملګرتيا لپاره نور فرصتونه ورته لاس ورشي خو دا هم يقيني ده چې افغانستان کې دامريکا دنورولسو کلو لپاره پوځي شتون او له ايران سره دامريکا نزديکت شايد خپله دايران افغانستان ، پاکستان ، اوسعودي عربستان لپاره ښه پال نشي ،بلکې ورباندې منفي اغيزې ولري.

امريکا اونور هېوادونه دپټهومذاکراتو وروسته ايران سره مؤقت جوړجاړي ته رسيدل، دايران داټومي پلان څخه دمحروميت معنا لري ، بل لورته په راتلونکې دکرزي وروسته داسي بريښي چې د شمال ټلوالې نوبت هم راغلی وي ، څودخپلو ډالروپر مټ هغه دخپلو نورو موخو لپاره وګوماري لنډه داچې که دسيمې اومنطقي ټولو هېوادو دامريکا يانو د ارادو مخنيوي لپاره يونشول افغانستان کې دامريکا پوځي موجوديت او دايران سره دامريکا نزديکت شايد ښه تمام نشي .

د(۳۹) مخ پاته

ولې امريکا غواړي دلته خپله مفکوره په زوره تحميل کړي، حال داچې افغانان سل په سلو کې ټول داسلام دمبين دين پيروان دي، مسلمانان دي، ووباندې داسلام دبقا لپاره شريعت ځنې مسؤليتونه لازم کړي چې خامخا دهغو سرته رسول فرض دي.

داسلام په حکمونو کې ددفاعي جهاد حکم دومره لوی اهميت لري، چې د دين دضروري عقايدو وروسته بل هيڅ حکم ،هيڅ فرض هيڅ رکن اوهيڅ عبادت هغومره مرتبه نلري، کومه چې دفاعي جهاد لري، په قرآن اوحديث کې ځای په ځای راغلي چې دمسلمانانو ژوند په همدې عمل پورې موقوف دی، ترڅو چې په مسلمانانو کې دجهاد جذبه پاته وه اوپه دې لار کې هر مسلمان خپل ټول ژوند او خپل مال قربانولو ته تيار وي، دنړۍ هيڅ قوم په مسلمانانو غلبه نشي موندلی، هر کله چې دمسلمانانو دننه دغه جذبه مړه شوه, له هم هغې ورځې څخه به دمسلمانانو زوال اوقومي مرګ شروع شي، په دې لړ کې قرآن پاک ديهودو مثال وړاندې کړی چې ترڅو په يهودو کې اعتقاداً اوعملاً دا جذبه ژوندۍ وه، حکومت او عزت دهغوئ په برخه و، کله چې هغوئ په عيشونو او راحتونو مبتلی شول، جهاد يې پرېښود ،له دايمې عزت اوغلبې څخه محروم شول، هم داسې که نن خدای مکړه افغانان دامريکا په وړاندې چوپ اوناست پاته شول،جهاد ته يې شاکړه، دوئ به نورهم ذليل اوخوار شي د عزت، خپلواکۍ استقلال او ازادۍ پشان دلويو نعمتونو څخه به محروم شي، نن مونږ وينو افغانان پخپل هيواد کې څوک خپلې خوښې او ارادې ته نه پرېږدي ورباندې تحميلي پرېکړې او ارادې تپي، خپل واک اوحکومت نلري، دهېواد دټولو کليدي چارو واک دامريکايانو سره دی، دهېواد ټول مهم هوايي ډګرونه اوبندرونه دامريکايانو لاس کې دي دافغانستان هوايي فضا او دالوتنو کرښې امريکا کنټرولوي ، افغانان ورته محتاج دي، دهغوئ دغلامانو دلاس لاندې دي ، بايد ټول ولس ددې شته حالت په درکولو يوقوي عزم اوتصميم ونيسي د خپل ملي وقار او اسلامي ارزښتونو د خونديتوب لپاره دې دامريکا يانو په ضد پورته شي ، دجهاد اودهېواد دازادۍ دعلمبردار اسلامي امارت مټې دې مضبوطې کړي ،خدای مهربان دی دافغان ولس داشته محکومانه حالت به بدل کړي او ورته به په صليبي دښمن لويه فتحه اوغلبه نصيب کړي.

پای

د ترکي پارلمان کې حجاب پر کمالیزم بل ملامتونکی ګوزار

دترکي پرکرغېړن سیکولرزم نظام دګوزارونوپه لړ کې یو بل ګوزار هم رامنځته اوپه ډېر جرأت ۴ وکیلانې په حجاب کې پارلمان ته راننوتې اوپدې توګه یې کابو ۹۰ کلونه وړاندې پدې هېواد کې پرحجاب لګېدلې بندیز ددولت دټولونه په سترې اداري کې په عملي ډول مات کړ

دسیکولرزم معنا چې کله په لادینیت یا بی دینی وشي نو زموږ په اسلامي ټولنې کې ټول هغه افراد چې ځانونه سیکولر ګڼي دنارضایت اظهار کوي او وایي چې دا دسیکولرزم معنی نده، دا معنی یې هغه څوک بیانوي چې دسیکولرزم په معنی نه پوهېږي ،دسیکولرزم معنی داده چې دولت د خپلو وضع شویو اصولو له مخې په خپلوټولو چارو کې ازاد وي ، مذهب په دولتي چارو کې هیڅ دمداخلې حق ونلري او نه هم دولت کوم مذهبي اصل، قانون یا لارښوونې ته جواب ورکونکی یامسئول وي ، همدا راز ددولت دحاکمیت ترلاندې ټول خلک به دعقیدې او فکر په خپلولو اوهم به دعباداتونو او خپلو مذهبي رسوماتو په اړه آزاد وي ، دولت به حق نلري چې دچا په شخصي عبادت او مذهبي رسوماتو کې مداخله وکړي ،،

په اسلامي هېوادونو کې چې څوک دغسې سیکولرزم غواړي نو په لادینیت یې تعبیرول او بی دیني ویل ورته ځکه سمه خبره ده چې دا ددین په صفت داسلام له منلو څخه انکار او په بل عبارت دا ویل دي چې نه اسلامي نظام شته او نه د ژوند په ټولو څانګو کې اسلامي لار ښوونې شته ،بس اسلام یو مذهب دی او یوازې دعبادت طریقې ورښایې حال دا چې الله تعالی په خپل کتاب قرآن عظیم الشان کې اسلام دین ګڼلی مسلمانانو ته یې ددین په صفت اسلام غوره کړی او ددین په صفت یې قبلول ددوئ مسئولیت ګرځولی دی.

سیکولر طبقه چې دسیکولرزم کومه معنی بیانوي سره له دې چې دا دبې دینۍ مترادف دی خو په نامسلماني نړۍ کې دمېشتو مسلمانانو او داسلامي نړۍ هغو مسلمانو ولسونو ته چې پرې ظالم ، جابراو ګمراه دیکتاتوران مسلط دي یا وو دغسې سیکولر نظام هم غنیمت دی ځکه چې لږ ترلږه په عباداتو او خپلو مذهبي رسوماتو کې خو به ازادي ولري خو متأسفانه چې په نړۍ کې د کوموهېوادونو نظامونه سیکولر ګڼل کېږي ، حاکمان یې ځانونه سیکولربولي او دسیکولرزم پورته ذکر شوې تشریح کوي هغوئ په عمل کې هیڅکله هم دغسې سیکولرزم ته خپله وفاداري نده ثابته کړې، په قول او عمل کې یې ډېر لوی تضاد دی او دډېرو لویو دروغو ښکار دي.

دا موږ منو چې دنامسلمانو لپاره که اقلیت وي او که اکثریت عملاً داسې سیکولرزم په نا اسلامي اوسلامي نړۍ کې شتون لري او ورنه ښه په خلاص مټ مستفید کېږي خو ددې سیکولرزم نه چې دمسلمانانو دګټې پورته کولو خبره راشي نو دیک بام ودو هواء خبره شي او دسیکولرزم ټول اصول هم ترپښو لاندې شي او دظلم او جبر نه ډکو هغو پرېکړو ته مسلمانان اړایستلی شي چې پکې دسیکولرزم داصولو سره سراسر مخالفت وي .

د لویدیځ په ځینو هېوادونو کې مسلمانانو ته دجومات ډېر اشد ضرورت وي او بیا بیا ددولتونو نه د نویو جوماتونو جوړولو غوښتنې کوي خو دولتونه اول اجازه نه ورکوي او چې په ډېره مشکله اجازه ورکړي نو

پرې دمنارو نه لګولو ترڅنګ په لسګونو داسې قیودچې له مخې یې دجومات جوړېدل کابو ناشوني شي ؛ په جوماتونو منارې یواځې ددې لپاره وي چې پرې دنورو ودانیوو نه دجومات امتیاز وشي او خلکو ته معلومه شي چې دا عامه وداني نه بلکې دمسلمانانو عبادت خانه ده ،دا بې ساه کانکریټي شیان هیڅ کوم دولت ،ددولت کړنلارې دچا عقیدې اوفکر ته تهدید نه شي جوړېدای خو بیایې هم دمسلمانانو په جوماتونو نه پرېږدي اوېدې پلمه ونړول شوې چې داوچتو منارو په شتون کې دسیکولر لویدیځ افق په اسلام مشرف کېدونکی ښکاري.

په دولتي سطحه دمنارو دړنګولو داقداماتو سره سم کابو په ټولو غربي هېوادونو کې دمسلمانانو پرضد دنفرت او تشدد نوې څپه راپورته شوه ،دلویدیځ په ګڼو هېوادونو کې جوماتونو ته خطرونه متوجې دي ،وربانديې مسلسلې حملې کېږي ،سوځول کېږي ،په دیوالونو یې داسلام او مسلمانانو پسې بدې ردې لیکل کېږي او مسلمانانو ته د روانې تکلیف رسولو په موخه جوماتونو ته دخنزیر غوښې ورغورځول کېږي .

دمنارو ړنګولونه پس دفرانسې په شمول داروپا په ګڼو دسیکولر نظامونو نه برخمنوهېوادونو کې دمسلمانانو مېرمنو ستر ،پرده یا سرونه پټول قانوني جرم ګرځول شویدی، کومې مېرمنې چې سرونه پټوي له دندو ګوښه کولای شي ، بازارونو کې یې سپکاوی کېږي او پرې دحملو کولو پیښې هم ورځ تربلې زیاتېږي .

لویدیځه نړۍ دبشري ازادۍ او مساوات سترې سترې دعوې کوي خو په عمل کې هورې مېشتو مسلمانانو ته دحال په ژبه دا وایي چې دلته یواځې دغلامۍ په قبلولو کې ازاد یاست ،که دخپل مذهب ،کلتور ،تاریخ ،دژوند کولو دطرز او طریقو په ژوندي ساتلو اصرار کوئ نو لویدیځ به یې باغیان ګڼي او دلته به دژوند تېرولو حق نه لري اګر چې دا یې دپلرونو اونیکونو وطن وي.

نو لنډه دا چې لویدیځه نړۍ خو ځان سیکولر بولي او دسیکولرزم تعریف داسې کوي چې دولت به دخلکو په مذهبي چارو کې مداخله نه کوي ،خو داسلام او مسلمانانو په اړه بیا خبره برعکس ده،دولت دمسلمانانو په ټولو مذهبي چارو کې مداخلې کوي تردې چې مداخله یې دمسلمانو مېرمنو په مذهبي تشخص او دجوماتونو دتعمیر په ساخت او ډیزاین ته رارسېږي .

دا نه دحقیقي سیکولرزم سلوک دی او نه هم تحریف شوی عیسویت خپل متبعین دېته هڅوي نو داویل پرځای دي چې لویدیځوال نه عیسویان دي او نه هم په حقیقي معنو کې سیکولر دي بلکې دوئ ټول نسل پرستان طاقت پرستان او داسلام دښمنان دي او پر اسلامي نړۍ هم دسیکولرزم په نوم جابر او ظالم نظامونه مسلط کول غواړي چې ژوندۍ بېلګه یې ترکیه ،مصر او یو شمېر نور عربي هېوادونه دي .

دړومبي نړیوال جنګ نه پس چې په ۱۹۲۳م کې کمال اتاترک عثماني خلافت ړنګ او دهېواد دنظام په توګه یې سیکولرزم په ترکې مسلط کړ ، دسیکولرزم په نوم مسلط شوي نظام کې چې څرنګه په دولتي چارو کې دمذهبي لار ښوونو بوی هم جرم ګڼل کېدلو نو پکار وه چې ولس دخپلې اسلامي عقیدې لرلو او اسلامي تشخص ساتلو او په شخصي ژوند کې دخپلو دیني لار ښوونو ژوندي ساتلو کې ازاد پرېښودل شوي وای خو داسې ونه شوه،دکمال اتاترک دسیکولرزم ړومبۍ حمله په اسلام او داسلام په شعایرو وه، کمال اتاترک چې دنوې او مترقي ترکې دجوړولو په نوم دترکې تهذیب او ثقافت په څومره بې رحمۍ ترپښو لاندې کړ هغه دترکې دتاریخ یو ډېر تور باب ګڼل کېږي ،داسلامي شعایرو پرضد داقداماتو لړۍ پر اذان دبندیز لګولو پورې او دمسلمانانو ددیني تشخص دله منځه وړلو په لړ کې خبره دسړو دسرونو نه دپګړیو ، خولیو او دمېرمنو له سرونو نه دټیکرو دلرې کولو ترحده راورسېده .

په ۳۰ او ۴۰ لسیزو کې دترکې دمسلمانو مېرمنو له سرونو جبراً ټیکري لرې کړای شول او هیڅ یوې مېرمنې په کومې دولتي اداري کې دسر پټولو حق نه لرلو .

دکمالیزم مسلط کېدو نه ترننه رې پبلکن پیپلز پارټي نومي دسیکولرستانو ګوند او دمېرمنو دحقوقو دساتنې په نوم دغرب په ډالرو چلېدونکي این جي اوګانې وایې چې مېرمنو ته ټیکری یا بوکره ورپه سرول دمېرمنو استحصال او ددې نښه ده چې ګوا کې مېرمنې دسړو یانې پلار او ورور او مېړه ملکیت دی ،له حده زیات دجسم پټولو معنی داده

چې مېرمنې هر سړي ته ديو داسې جارح پـه نظر ګوري چې ورنـه دټـول ځان پټول ضروري وي،،

دنومـوړي سـيكولر ګونـد او يـادو ايـن جـي اوګـانو دا شـعار ګرځېدلی و چې حجـاب دپرمختګ پـه وړانـدې لـوی خنډ دی خو چې دكمال اتاترک دنوې ترکې دبنسټ ايښودلو او ددين نه لرې والې دترکې ټولنې ته هره خرابي او بدي ورداخله کړه ، شراب څښل ، سود، قمار، زنا، رشوت ، غبن ، بد امني ، اختلاس ، او اداري فساد پکې اوج تـه ورسېدلو چې له امله يې ترکيه په هرلحاظ دتنـزل ښکار او ددې وړ وګرځېده چې دمر دبيمار اصطلاح ورته وکارول شي .

دترکـې باشـعوره ولـس پـدې پوهېـدلو چـې کمـاليزم ددې ترڅنګ چې ترکيه يې دخپل اسلامي او ملي تشخص نـه بې برخې کـړه دهر ډول تنزل سره يې هم مخامخ کړه نوځکه دې ولس په خپلې خوښې او خپلې ارادي اسلامې لار ښوونو تـه دبېرتـه نږدې کولـو سفر پيـل کـړ او سره دډېرو پرتو خنډونو دمنزل پرلور پـه ډېرې تېزۍ مخ پـه وړانـدې ولاړل .

دترکې مسلمانې مېرمنې پدې حقيقت ښه پوهېدلې چې دبې سترۍ سره بدکارې ملګرې ده ، څرنګه چې په قديم جاهلې دور کې دبې سترۍ لـه املـه زنـا دټـولنې نـه جاکېـدونکې برخـه وه نـو همـدا راز نـوی جاهليت هم دمېرمنو دبې ستره کولو له لارې ددوئ عصمت او عفت لوټ کړ ،او دحجاب پرېښودلو لـه املـه دمېرمنو پـه حرمـت او عـزت کـې ډېـر زيات کموالی راغلو ، کورنی نظام ړنګ شو ،او مېرمنې دکور دمحفوظو او مصئونو چارديواليو نه په راوتلو دسړو دجنسې خواهشاتو دپوره کېدلو لپاره يو بی قدره او بی اهميته شي وګرځېد .

څرنګه چې دلويديځ حق موندونکو او حق پالونکو مېرمنو ددې بدبختيو نه دنجات موندلو په موخه داسلام قبلولو لار غوره کړه او هره يوه يې چې مسلمانه شوه بيا يې ټيکری له سره کوز نکړ او ښه په جرأت وايې چې خپـل ځـان پـه حجـاب کـې ډېـر مصئون او محفوظ محسوسوي ؛ نوهمدارنګه دترکې مسلمانو مېرمنوداحقيقت درک کړ چې حجاب يې دژونداصل متاع دی ، هغه متاع چې ورنه محروميت له هرڅـه محرومې کړې نوځکه يې ترلاسه کولو لپاره هر ډول قربانۍ ورکړې .

هو! فطرت انسان خپل اصل ته ورګرځوي ، په ۳۰ او ۴۰ لسيزو کې ترکيه کې تقريباً حجاب بيخي له منځه تللی وخو لږه موده پس يـانې په ۶۰ مې لسيزې کې بېرته دترکې په ښارونو کې داسې مېرمنې ترسترګو شوې چې ټيکری بـه يې پـه سر وچې لـه ښکـه مرغـه فطرت تـه دبېرتـه راستنېدو دا احساس ورځ تربلې قـوي شـو چې دقـوت نښې يې نـن پـه پارلمان کې هم راښکاره شوې .

په ترکې دمسلط شوي سيکولرزم پـه نتيجـه کـې درامنځتـه شويو ټولو بدبختيو او هرډول تنزل نه دنجات په موخه يواځې مېرمنو نـه بلکې دترکې دمسلمانانو اکثريت اسلام ته دبيا نزدې کېدلو سفر پيل کړ په ډېر هوښيارتوب مخ په وړاندې ولاړل او هغـه وخت راورسېد چې پـه ترکې کې په ۱۹۷۰ او ۱۹۸۰ کې داسلام خوښـو بنسټ کېښودل شو ، رفاه ګوند رامنځته شو او دترکې ولس چې دښې او کيڼ اړخـو دواړو سيکولر ګوندونو دخيانتونو خودغرضيو ،لوټمار رشـوتونو بـداخلاقيو ،ظلمونـو او اداري فساد نـه ډېـر سخت تنـګ شوي و نـو پـه مختلفو وختونـو کـې يې داسلام خوښو ګوندونو قدرت ته درسولو هڅې وکـړې خـو متأسفانه چې هرځل دترکې بی دينه فوځ نه يواځې دا چې اسلام خوښـې يې قـدرت تـه رسېدلو ته نه وو پرېښې بلکې دا مشران يې زندانونو ته استولي او ددار پـه تختو يې رازړولي دي ،تردې چې دطيب اردګان او عبدالله ګل پـه لاس جـوړ شـوی ای پـي کـی يـانې دعـدل او پرمختـګ ګونـد د ۲۰۰۲ پـه عـامو انتخاباتو کې واک ته ورسېدلو او چې تېر ټول حالات يې مخې تـه وو نـو دفوځ سره دښکرونو اړمولو نه يې ځان وساتلو ؛ داقتصادي مشکلاتو نـه دهېوادراويستل ، دقامې خزانې ساتنه ، سم کـارول او دولـس خـدمت يې خپـل شـعار وګرځـاوه او دعملـې کولـو لپـاره يـې پـه ډېـر اخـلاص مټـې راونغښتې چې پکې يې ډېر ستر برياليتوب هم په برخه شو .

دملي خزانې لوټمار او بی ځايه استعمال مکمـل مخنيـوی وشـو ،بدامني چې دهېواد په مرکزي ښارونو او اطرافو کې ډېـره زياتـه شـوې وه مخـه يـې ونيـول شـوه ،دقماربـازۍ ټـولې اډې لـه منځـه ولاړې ،دښـارونو دپاکۍ ته ډېره توجو وشوه ،دناوړه اقتصادي حالت نه دهېواد دراويستلو لپاره جدي ګامونه پورته شول بی کـاره شـويو تنـانو تـه دکـار مونـدنې پـه هيلـه سـترې ګټـورې پـروژې پيـل شوې چې پـه نتيجـه کـې يې دهېـواد دکرنسۍ قيمت پورته شو ،پر ترکې دنړيوالو مالياتې ادارو ټول قرضونه

يې ورخلاص کړل تـردې چې د آی ،ایم ،ایف زیښبـاګګرې یهودي اداري دپورونو نه يې هم ترکې ته نجات ورکړ ، ترکیه پـه خپلـو پښـو ودرېـده او هغه ترکيه چې په اقتصادي لحاظ دنړۍ په وروسته پـاتې هېوادونـو کې شمېرل کېده دومره اقتصادي وده يې وکړه چې ړومبی يې دنړۍ د ۱۲ سترو اقتصادونو په لست کې نـوم شـامل شو او اوس دنړۍ د ۱۰ سترو اقتصادونو څخه یو دی.

طيب اردګان دمخالفينو انتقادونو او اعتراضونو ته په جوابونـو ورکولو او ورسره بحثونو کې دوخت ضايع کولو نه ځان وساتلو خـوددوئ لـه لوري د ۲۰۰۸ او بيا د ۲۰۱۱ پـه عـامو انتخاباتو کې دعـدل او پرمختګ ګوند دکامیابولو له لارې دترکې ولس پـدې ولسي محـاکمو کې مخالفينو ته عملي جواب ورکړ .

ددې ترڅنګ چې طيب اردګان داسلامي نړۍ نه دېرې شوي ترکې بيا اسلامي نړۍ ته دنږدې کولو او په هېواد کې دننـه داسلام نشأة ثانيه اواسلامي بيدارۍ لپاره کوم کوښښونه وکړل فهرست يې ډېر ستر او ګټې يې زموږ مخې ته دي چې بيانول يې يوه مستقله مقاله غواړي .

په هېواد کې دننه داسلامي نشأة ثانيه دهڅو نتيجه ده چې پـه کومې ترکې کې چې ۹۰ کلونه وړاندې په حجاب مکمل بنديز لګېدلی و نن په هماغـه ترکې کې پارلمـان تـه ۴ وکيلانې پـه حجاب کې ورننـوتې دا هماغه پارلمان دی چې ۱۴ کاله وړاندې ترې يوه وکيله له دې امله په زور ويستل شـوې وه چې ټيکـری يې پـه سـر و؛ دهغـه مهال لـومړي وزيـر بلندايجوت ورتـه ويلـي و چې دا دولت تـه دچلـنج ورکولـو ځـای نـدی ،دا مېرمن بايد خپل حدود وپېژني ،،

دا څلور واړه مېرمنې سږ کال دحج دمقدسې فريضې دادا کولـو لپاره حجاز مقدس ته تللې وې چې ددې سپېڅلي سفر نـه دراستنېدو نـه پس يې حجاب لـه سرونو نـدی کـوز کـړی ،پـه دوئ کې يـوې مېرمنې خبريالانو ته وويل :ځه به خپل ټيکری هيڅکلـه هـم لـه سـره کـوز نکـړم ځکه چې ټيکری په سرول اونور مذهبي رسومات اداکول زما او زمـا درب ترمنځ معامله ده ، زه اميد لـرم چې ټول خلک بـه زمـا دپرېکړې احتـرام وکړي او خپل رب ته زما دعبادت کولو په وړاندې به خنډ نه شي ،،

دترکې لومړي وزير طيب اردګان پـدې هکلـه وويـل : داسـې هيڅ کوم قانون نشته چې پارلمان ته په حجاب کې دمېرمنو راتلل منع کـوي ،مـوږ بايـد دخپلـو خوينـدو دپريکړو احتـرام وکړو ځکـه دوئ هـم دپارلمان غړې او ولسي نمايندګانې دي .

بل لور ته طيب اردګان دا اعلان هم کړی چې پـه پوهنتونونـو کې به انجونې او هلکان يو ځای نه اوسېږي زموږ دولت دا هر څه په ډېری سختۍ سره څاري.

دمخالف حزب ری پبلکن پيپلزپارټۍ مشر دطيب اردګان پـدې فرمـان دخفګان اظهـار کـړی او دطيـب اردګان نـه يې دخپلې وينا وضاحت طلب کړی.

د پارلمان يو سيکولر غـړي ويلي دي چې دعـدل اوپرمختګ دګوند له لوري ترکيه دراسخ العقيده اسلامي هېـواد جوړولـو کوښښـو نـه په ډېرې ملفوفې طريقې خو په تېزۍ سره روان دی،،

اوس داسې ښکاري چې ترکيـه ديـو اسـلامي فلاحـي دولـت دمنزل پرلور په ډېرې تېزۍ پړاو نه رالنډوي او پـدې لار کې پراتـه ټـول خنډونه دشګو دبندونو په څېر له منځه ځي .

ځه نه داوايم اونه مې ويلي چې طيب اردګان ترکې کې اسلامي انقلاب راوستی اويايې ګينې سيکولرنظام اوقـانون کې ډېرستربدلونونه رامنځتـه کـړي ؛ مـوږ ټـول پـدې پـوهېږوچې داساسـي قـانون لـه مخې سيکولرزم ته ژمنتيا دهردولت مسئوليت دی اودتخلف پـه صورت کې فوځ ددولت ړنګولواختيارلري ځکه خو طيب اردګان تـل سيکولرزم تـه ځان ژمن بولي ؛ ځـه يـواځې دا وايـم چې دترکې دتېرې څـه دپاسـه يـوې لسيزې حالت دوړاندو ۷ کرغېړنو لسيزو پـه پرتلـه ډېر ښـه دی اوداچې دجبـر داساسـي قـانون اوپـر سـرېې دسـيکولر فـوځ دزوړنـدې تـورې ترسيوري لاندې چې کوم پرمختګونه وکړل نودا ډېر څه دي .

...څو ۵۷ قيادتونه سالم نه وي...

فرهاد اتل

حقيقت دى چې دكايناتو خالق په مسلمانانو بې شمېره مهربانۍ كړي ،له اندونيزيا نيولي تر مراكش خواره غځيدلي ۵۷ اسلامي هېوادونه نه يوازې له مادي ،بشري اوپريمانه وسايلو برخمن دي ، بلكې دنړيوالې سوداګرۍ تر ټولو مهمې سمندرې لارې هم په اسلامي هېوادو تېريدې .

افسوس په دغو ۵۷ اسلامي هېوادو كې يو هم دكفرې ښكېلاك له مونګلو ازاداو خپلواك ندى ، اوټول استعمار دخپلې غلامۍ په لومو كې تړلې دي.

دا وجه ده، چې نن سبا هر ځاى كې مسلمانان دګڼو ستونزو او مشكلاتو سره مخ دي ، ظالمو كفرې قوتونو ظلمونو او ستمونو په مسلمانانو زمكه سورتنور كړي.

هغه مسلمانان چې دنيا كې دكفارو له لخوا دظلمونو اوبريدو نښه دي ، دنورو هېوادو مسلمانان ځانونه دهغوئ په غم غمجن نه ګڼې. ترې بې پروا دي ، ور سره مرستي او كومكونه خونه ،دهغوئ دنجات لپاره د دعاوو په غوښتو هم ستړي كيږي. دې چلند

ته پام دښمنان پرته له كوم ډار مسلمانان ځوروي اوخپلې فيصلې وربانديې په زور مني

ددې وجه داده نن سبا دمسلمانانو تعلق دخپل دين سره تش په نا مه پاتي دى ، دا مفكوره چې دژوند لپاره خداى يو نظام را استولى، مغلوبه شوې ، په زياترو هېوادو كې مسلمانان د وطن ، ژبې او سمت تعصبونو تقسيم كړي، داسلام اومسلمانۍ دعوې باو جود په اسلام عمل نكوي .

كه دمسلمانانو اجتماعي قوت ژوندى واى نه به افغانستان صليبي عسكرو قبضه كړى و ، نه به فلسطين اوكشمير كې په مسلمانانو ظلمونه كيدل دعراق اوشام مسلمانان به په اورونو كې نه وتړلي ، برما كې به مسلمانان دبودايي درندګانو بربريت نه داړل، په مصر ،بنګال اونورو كې به بې دينان مسلمانانو ته عذاب نه ګرځيدل .

ددوسوه كلو راهيسي اسلامي هېوادوكې استعماري قوتونو مونګلي خښې كړي ، اګركه په ظاهره هغوئ ازاد منل شوي خو په عمل كې ازادنه دي ، استعمار چيانو داسلامي ملكو څخه

داسلامي کلتور نښې باسي په ځای یې ورته خپل پلیت کلتور راوړي دی.

له دې بدمرغیو نه دمسلمانانو دنجات لارداده چې ځانونه داستعمار له قبضې راوباسي اود ایمان پ قوت خپل پلانونه خپله جوړ کړي.

> که دمسلمانانو اجتماعي قوت ژوندی وای نه به افغانستان صلیبي عسکرو قبضه کړی و، نه به فلسطین اوکشمیر کې په مسلمانانو ظلمونه کیدل دعراق اوشام مسلمانان به په اورونو کې نه وترهلي، برما کې به مسلمانان دبودایي درندګانو بربریت نه داړل، په مصر، بنګال اونورو کې به بې دینان مسلمانانو ته عذاب نه ګرځیدل.

بل لورته اسلامي حکومتونه دغربیانو قوي لاسو هنو په وجه د اقتصاد په میدان کې دیته اړیستلي چې ټوله تکیا په غربیانو وکړي.

په ۲۰۱۲ م کې دزمکې په کره دمیشتو انسانانو شمېر ۷٪۵ ملیار د حساب شوی، په دې کې دمسلمانانو شمېر ۱٪۶۰ ملیارد وو، داد ټولې نړۍ دنفوسو ۲۳ فیصده جوړوي.

داحقیقت پښپل ځای شته، چې په ټولیز ډول اسلامي هېوادونه دخارجې نړیوالو بانکونو نیږدي ۱۱۱۵ ملیار ده پوروړي دي، سره ددې چې ددې پیسو څو چنده زیاتې پیسې داسلامي هېوادو او مسلمانو شتمنو دغربیانو په بانګونو کې ایښې.

دلویدیځوالو چالاکۍ ګوره هم دغه پیسې بیرته اسلامي هېوادوته دلوړې کچې سودونو په مقابل کې یې پور ورکړي.

که په تیرو دوه لسیزو کې اسلامي هېوادو خپل مادي وسایل په صحیح تو ګه استعمال کړي وای. په ځانګړي توګه دتعلیم، روغتیا، تحقیق او پرمختګ شعبو ته یې دنړیوالونو معیارونو سره برابر پیسې ځانګړې کړې وای اوپه ښه شفافیت یې مصر ف کړي وای، هم یې دنوې اعلی ټیکنالوجۍ موندلو اود لاسته راوړو هلې ځلې تونډې کړي وای او اسلامي هېوادو پښپل منځ کې ملګرتیا ته وده ور کړي وای، نن ورځ به اسلامي هېوادو دترقۍ شرح فیصد په ټولیزشکل ۶۲۰۰ ملیارده نه بلکې ۱۸۰۰۰ ملیارد ډالر وه. په دې حالت کې به اسلامي هېوادونه خوشال اوله بهرنیو پورونو خلاص وو، خپلې سیاسي، اقتصادي، اوبهرنۍ پالیسۍ به یې خپله جوړولي

اوس د اسلامي هېوادو اقتصادي، سیاسي اوبهرنۍ پالیسۍ خارجیان جوړوي، وجه داده چې مسلمانان دبهرنیو هېوادو پوروړي دي، که هر هېواد دامریکا غوښتنې نه منې اوترې سرغړاوی کړي، امریکا دهغه هېواد دخراب اقتصادي وضعیت او دبهرنیو پورونو په زور دهغه هېواد داقتصادي بحران سره لاس اوګریوان کوي، داقتصادي اخطارونو په وجه هغه اړ کوي چې دامریکا غوښتنې ومنې.

دا راز داسلامي هیوادډېر مشران خپلو قدرتونو ته دطول ورکولو لپاره امریکا اوغرب ته عرضونه کوي، له هغوئ کومکونه غواړي، دا ددې خبرې ثبوت دی چې اسلامي دنیا اکثر هېوادونه پوره ازادي او خپلواکې نلري، او دامریکا دمفاداتوحفاظت کوي.

امریکا چې دا مهال مسلمانانو سره جنګیګي بیا ډېر اسلامي هېوادونه داقتصادي اوسیاسي اخطرانو له ډاره امریکا سره ملګري دي اودا کار قطعاً حرام دی، بیاهم ډېر هېوادونه دمسلمانانو خلاف پکې شریک دي.

مونږ راپورونه اورو چې هر ورځ مسلمانانو دستونزو سره لاس اوګریوان کېږي، ددښمنانو لخوا وهل کېږي، ترکومې چې مسلمانانو خپلو هېوادو کې سالم قیادتونه نه وي غوره کړي ترهغه وخته به مسلمانان هم داسي وهل اوټکول د ستونزو اومشکلاتو سره به مخ او دکافرانو دسازشو به خلاص نه وي.

تکرار حوادث تاریخی در افغانستان!

لیکوال :میر عنایت الله آشفته

نگونبختی یک ملت زمانی تکرار می گردد که زمام داران، نخبگان و سیاست مدارانشاز تجارب گذشته چیزی نیا موخته باشند! پس ازهربار مبازات جانبازانه وخونبار ملت افغانستان؛ به دلایلی اختلافات ذات البینی خانواده های امیرانکشور، والیان، شخصیت های پُر نفوذ مذهبی، سران اقوام، خوانین و ملکان؛ بااخذ پول از خارجیان به امید رسیدن به قدرت؛ اسلاف خود را وابسته خاین، دینفروش، خاک فروش، آب فروش، وطن فروش، اجیر و بیگانه خوانده، حکومت مرکزی رابیشتر از پیش زیر فشار کشور یا کشور های مداخله گر قرار داده اند.

صرف نظر از هدر رفتن خون شهدای گمنام وطن؛ بخش های بزرگ سرزمین ما ازمناطق سرحدی

کشور در اثربی اتفاقی ذعمای کشور و تفاهُمات بین روسیه تزاری وبریتانیا؛ از پیکر خاک ما جبراً جدا ساخته شده است.

بتأریخ ۸\۵\۱۸۷۹ امیر یقوب خان به اردوگاه سر ساموئل براون در «گند مک» حضور یافت، و در بیست و ششم همان ماه معاهدۀ ننگین گند مک توسط یقوب خان با قابلیت سیاسی و حرفه ای لوئیس کیوناری به امضا رسید. و بخش اول جنگ دومافغان و انگلیس؛ بدین گونه پایان یافت. بنابر شرایط معاهده، یعقوب خان به جدایی قلمروی که از جانب بریتانیه لازمی پنداشته می شد توافق کرد و تعهدنمود در سیاست خارجی مطابق صواب دید دولت بریتانیا رفتار نماید؛در حالیکه از طرف بریتانیا تعهدی دایر بر حمایت امیر در برابر تجاوز خارجی داده شد.مزید بر آن ترتیبی گرفته شد تا نمایندۀ انگلیس با تعداد متناسب ملتزمین درکابل مقیم شوند، و در صورتی که امیر مایل باشد، به عین شکل اجنتی در درباروایسرا بفرستد؛ برای پاسداری از منافع هر دو کشورهر زمان ازجانب دولتبریتانیا لازم شمرده شود، نمایندگان بریتانیایی با محافظان متناسب بایستبرای باز دید از سرحدات افغانستان آزاد باشند. برای اتباع بریتانیایی جهتتجارت صلح آمیز در داخل قلمرو

امیر ممانعت در میان نباشد؛ تاجران (انگلیسی (با ببیست مورد حمایت قرار گیرند، تسهیلات ترانزیت اموال تجارتی فراهم گردد، و راه ها در وضع خوب نگهداری شود؛ و . . . و کمک نقدی برابر مبلغ شش لکروپیه به امیر و جانشینانش پرداخته شود .

معاهدهٔ سه جانبه بین شاهشجاع، رنجیت سنگ و نماینده گورنر جنرال انگلستان در هند ۱۸۳۸. که به دلیلآ گاهی هموطنان از تأریخ درد ناک کشور از تبصرهٔ اضافی؛ صرف نظر می گردد.

درسپتمبر ۱۸۹۳ امیرعبدالرحمان خان ونماینده هندبرتانوی معاهدهٔ ننگین ونام نهاد دیورند را به امضا رسانید. همچنین با سایر پیمان ها وعهد نامههای ظالمانه و تحمیلی کشور و ملت ما متضرر گردید.

این در حالیست که به هر سه امیر وعدهٔ همکاری، تهیه اسلحه، پرداخت پول، رابطه دوستانه و . . . داده شده بود، اما در نهایت، مخالفین هر سه امیر توسط دوستانشان حمایت گردیدند.

ادامه این وضعیت ناهنجار با تأسف طی چند قرن اخیر به شکلی از اشکال درهرم قدرت سیاسی کشور ما ادامه یافته و در هیچ مرحله " چه قدرت و حفظ آن دردست یک خاندان، یا احزاب خلق و پرچم و احزاب اسلامی یا صد در صد اسلامی، چه تحریک طالبان و چه ۱۲ سال اخیر حکومت غرق در فساد " سیاسیون ما از نتایجبازی های خطرناک گذشته، پند و عبرت لازم نگرفته از همان شیوه نا مطلوب) بی اتفاقی، خود خواهی و نا عاقبت اندیشی) پیروی نموده و بیگانه گان مداخلهگر (که اکثراً ما خود عامل بوده ایم) مورد ملامت و سر زنش قرار داده ایم.

رامسفیلد وزیر دفاع اسبق امریکا در کتاب خاطرات خود مینویسد که ماتوانستیم در بدل پرداخت دو مليون دالربه آیت الله سیستانی رهبر پُر نفوذمذهبی عراق با صدور حکم تکفیر به نفع ما؛ جلو آشوب های بزرگ علیه قواامریکا را درعراق بگیریم. حال صرف نظر از اینکه آقای کرزی چه منظوری دارد وشما هموطن محترم چه موقفی درقبال پیمان امنیتی با امریکا دارید؟ اما حضرتمجددی می فرماید: اگرعاجل امضاء نشود در همین یکی دو روز من استعفاء دادهبه یک کشور دیگرهجرت نموده و از دولت شکایت مینمایم.

هموطنان اسیر و درد مند، جوانان آگاه، شجاع و آینده سازان کشور، بهعقیده من قبل از هر مورد دیگر؛ یگانه راه بیرون رفت از وضع موجود، با توجهبه نیاز مندی های کشور، رفع اختلافات بین الافغانی، تحمل پذیری همدیگر، ازمنافع عُلیای ملی ما پاسداری نموده و از هر گونه افراط گرایی پرهیز کنیم .در خانه اگر کس است، یک حرف بساست

درسپتمبر ۱۸۹۳ امیرعبدالرحمان خان ونماینده هندبرتانوی معاهدهٔ ننگین ونام نهاد دیورند را به امضا رسانید. همچنین با سایر پیمان ها وعهد نامههای ظالمانه و تحمیلی کشور و ملت ما متضرر گردید.

این در حالیست که به هر سه امیر وعدهٔ همکاری، تهیه اسلحه، پرداخت پول، رابطه دوستانه و . . . داده شده بود، اما در نهایت، مخالفین هر سه امیر توسط دوستانشان حمایت گردیدند.

در امضای پیمان با امریکا چرا باید عجله شود؟

داکتر نبی مصداق

بعضی نویسنده گان سایت افغان جرمن از ابتداء تا امروز در مقاله پشت مقاله طرفداری از پیمان با امریکا را دلیل خوف از همسایه ها و ضرورت رونق و پیشبرد اقتصاد افغانستان دانسته اند. از همه زیاد تر، خدمت به امریکا را آقایان ولی احمد نوری از فرانسه و سید عبد الله کاظم از کلیفورنیا انجام داده اند. من هم مانند هر افغان میهن دوست، بیش از ۳۰ سال زندگی خود را وقف خدمت به وطن و مردم ستمدیدۀ خویش کرده ام. اما نمیدانم که چرا یک پیمانی را که امریکا حاضر نیست در مقابل حملات همسایه ها از افغانستان دفاع کند و نمی خواهد عساکرش وقتی مرتکب جرمی در افغانستان شوند در محاکمه های ما مانند مجرمین دیگر جواب گو باشند،

به سرعت امضاء نمود؟ حالا که اثری از القاعده به گفته خود شان در افغانستان نیست، چرا برای

ده سال دیگر هم زنها و اولاد های ما را مجبور بسازند که برای شب به کوه ها بروند و یا در خانه های خود اذیت، بندی و کشته شوند؟ من میدانم که حتی آقایان نوری و کاظم خبر دارند که پاکستان هفته چندین بار کنرها ونورستان را زیر ضربات راکت های خود قرار میدهد. کجاست خصوصاً همین دو نویسندۀ

"نامدار "سایت افغان جرمن که بگویند اگر امریکا امروز در مقابل تعرض پاکستان خاموش است وفردا که با ایران روابط اش اصلاح شود، شاید در صورت تعرضات ایران به افغانستان بیشتر سکوت اختیار نماید. پس چرا ما باید مشکلات خود را، خود حل نکنیم و از کسی دیگری توقع در این راه داشته باشیم؟ من چندین سفر به جاپان کرده وهم آکیناوا را به چشم باز دیده ام. هیچ امکان ندارد که عساکر امریکا جرایم را که در آنجا مرتکب میشوند در افغانستان هم تکرار نکنند. در آنوقت جواب آقایان نوری و کاظم برای ملت افغانستان چه خواهد بود؟ اگر افغانستان نتوانسته است که در ۱۲ سال گذشته به خاطر قتل هزارها زن و طفل معصوم در مقابل عساکر خارجی عملاً اقدامی نماید، چطور میتواند که با امضای این قرارداد مانع همچو اعمال شنیع و ضد بشری در ده سال آینده گردد؟ به ارتباط رشد اقتصادی افغانستان به کمک امریکا، آیا میتوان اعمار چند سرک برای

مقاصد نظامی و تعمیر چند ولسوالی را در ظرف ۱۲ سال در زمرۀ رشد اقتصادی محسوب کرد؟ به قرار محاسبه دوست بنده، پروفیسور اشرف غنی، ۴۷ ملیارد دالر پول های بازسازی مملکت به خارج انتقال داده شده است. چه مقدار ازین پول ها در ایجاد فابریکه های تولیدی و یا فارم های زراعتی و یا بالای کدام منبع عایداتی دیگری مصرف شده تا برای یک عده از هم وطنان ما کار و منبع عایداتی خلق کرده باشد؟ چه ضمانتی موجود است که در دوران ده سال آینده، امریکا این پول گزاف را دوباره به افغانستان برگرداند و در سکتور های تولیدی از آن به نفع مردم ما استفاده گردد؟ نمی خواهم سخن به درازا بکشد. میدانم که مخالفین مسلح میتوانند به مجادله خود علیه قوای بیگانه ادامه بدهند، باوجود اینکه شاغلی کاظم همچو مجادله را دشمنی و خیانت تلقی می نماید. افغانستان خانه شریک کلیه باشندگان این سرزمین است. من عقیده دارم که در صورت عدم موجودیت قوای بیگانه و برحسب پیشنهادات صلح که افغانهای وطن دوست طرح کرده اند، هم میهنان ما حاضر خواهند شد که مخالفت های خود را به اساس مساوات اسلامی و وطن دوستی پشت سر گذاشته و با مخالفین خود موضوعات را از طریق صلح آمیز حل و فصل نمایند. آقای نوری که در مقابل مقاله های شان از طرف مجددی دعوت شده بودند با االفاظ نهایت احترامانه از او یادآور شده اما جرئت نکردند متذکر شوند که جناب حضرت صاحب در محضر افغانستان و همه دنیا دروغ گفتند که اگر رئیس جمهور کرزی پیمان را امضاء نکند به طور احتجاج وطن را ترک می نماید!! در حالیکه "جناب" ایشان مریض بوده و از چند ماه بدین سو برای تداوی خود قصد همچو سفر را داشته است. من در قسمت اتکاء به خداوند و توانی به خود افغانها در سایر جا ها هم نوشته ام و بطور خاص تکرار میکنم که ما میتوانیم از هر نقطه نظر به خود متکی شویم، خصوصاً بعد از این سالهای مهاجرت که تا چه اندازه به قدر وطن و امکانات آن پی برده ایم. ما می توانیم آب های خروشان خود را به همسایه بفروشیم، ما می توانیم از گمرکات خود سالانه میلیارد ها دالر عاید داشته باشیم، ما میتوانیم از سرک های خود که آسیای مرکزی را با جنوب آسیا و شرق میانه وصل می کند، عاید قابل ملاحظه ای داشته باشیم، ما می توانیم از طریق تیلیفون ومخابرات بودجه مملکت را تکمیل کنیم و ما می توانیم تریلیون دالر عاید از معادن، تیل و گاز خود بدست آوریم. برای استفاده از این منابع ما به اشخاص فنی و ماهر ضرورت داریم. این را باید بدانیم که ما امروز بیش از ۲۵۰ هزار افغان تحصیل یافته به درجه دوکتورا و ماستر که با تمام علوم دنیای غرب آشنا هستند در خارج و داخل افغانستان عزیز داریم. من بعضی این جوان ها را درس داده ام و اگر ما بتوانیم ده هزار آنها را به افغانستان بیاوریم، تحول شگرفی در افغانستان پدید خواهد آمد. من ضمانت جلب شان را در صورتیکه زمینه کار و فضای امنیت که موجود باشد، میکنم. امروز بدون همسایه های ما، تقریباً تمام دنیا طرفدار آرامی و امنیت در افغانستان اند. ما میتوانیم از حسن نیت کشور ها مختلف مستفید شده و با اکثر ممالک تجارت و روابط حسنه برقرار نمائیم. کشور های دوست در مجالس بین المللی تا حد امکان با ما میباشند. پس ما نه از نگاه پرسونل ورزیده، نه ازطرفداری اکثریت بزرگ دنیا ونه هم از مدرک امکانات اقتصادی، بی بهره ایم. پس چرا از خود کفائی خود چشم بپوشیم؟

شهامت دارالافتاء

ډاکټر ذاکر نایک باره کې داسلامي نړۍ دستر علمي مرکز دارلعلوم دیوبند فتوی

ژباړه : سجاد

له هنده په وروستیو کلو کې یوه سړي ځان نړۍ ته دبرېښنايي او چاپي میډیا له لارې داسلامي عالم په توګه ښکاره کړ ، کرار کرار له ختیځه تر لویدیځ وپیژندل شو ، دنړۍ څو ژبو ته یې کتابونه وژباړل شول ، په مختلفو هېوادو کې یې په زیات شمېر مینوال پیداشو ل ، زمونږ هېواد ته دپیکه دیمکراسي راتلو وروسته هم ځني لیکوالو پښتو اوفارسي ته دنوموړي کتابونو په ژباړلو لاس پورې کړ، حال داچې ددغه ښاغلي په ویناوو اوخبرو داسلامي نړۍ علماء کلکې نیوکې لري.

ولې هیڅ یو تن ته محض دمطالعي په مټ او په ذهانت اسلامي عالم او محقق نسبت دتأمل وړدی ، څو هغه دوخت له جیدو علماوو او استادنو زده کړه او استفاده و نکړي، ترهغې پورې د اسلامي علومو شرایط او اصول کماحقه نشې درک کولی، دغه ښاغلی ډاکټر ذاکر نایک نومیړي ، چې

زیاتره عقاید اومعلومات یې جمهور علماوو دمسلک اوعقایدو سره په تضاد اوټکر کې دي، ددې لپاره چې زمونږ دهېواد هغه دوستان چې دعلم او کتاب سره مینه لري ، په دې اړه تیندک ونه خوري دلته دنوموړي ډاکټر صاحب د تیروتنو داګاهي لپاره داسلامي نړۍ دستري جامعې (دارلعلوم دیوبند) د هغه فتوا متن ژباړه نشرته سپارو، کومه چې هغوئ دنوموړي په اړه صادره کړې څو مسلمانان د کومې مغالطې ښکار ونه ګرځي.

دفتوا لمبر ۱۲۲ = ۴۴۸ دارلعلوم ديوبند

ددارلعلوم ديوبند درنو اومحترمو مفتيانو ! زيدت معالي كم السلام عليكم

څما پوښتنه داده چې ډاکټر ذاکر نايک صاحب څنګ سړی دی ؟ ايا دنوموړي عقايد داهل سنت والجماعت سره موافق دي ؟ په حديث او دعظيم الشان قرآن په تفسير کې دنوموړي رايه داعتبار وړده کنه ؟ هم دا راز په فقه کې نوموړي مسلک څه دی ؟ هغه دکوم امام مقلد دی ؟ مونږ که دنوموړي خبرو ته غوږ ږدو ايا په هغو عمل کولي شو کنه ؟ مهرباني به مو وي که راته قناعت بښونکي ځواب وليکئ !

رياض احمد (اله آباد)

عاليه پرنټرس اترسوئيا(اله آباد) هند

(دډاکټر ذاکر نايک صاحب په اړه زياتې پوښتنې راغې ، دغه استفتاء هم ددې لړۍ يوه برخه ده ، چې پکې دډاکټر صاحب دعقيدې ، دهغه دفقهي مسلک ، او دقرآن اوحديث په اړه دهغه دتشريحاتو په اړه د تفصيلي ځواب غوښتنه شوي ، له دې وجې دډاکتر صاحب دخپلو تقريرونو اوليکنو په رڼا کې دغې استفتاء ته ځواب ليکل کېږي)

بسم الله الرحمان الرحيم

حامداً ومصلياً مسلماً

الجواب وبا الله التوفيق والعصمة

دډاکټر ذاکر نايک په ويناوو کې له صحيح عقيدې انحراف ، دقرآن کريم په تفسير کې خپله خوښه کارول، له سائنسي څېړنو څخه مرعوبيت، داسلام ضد غربي افکارو سره هم آهنګي، په فقهي مسايلو کې دسلفو صالحينو ، دامت جمهورو علماوو له لارې نه سرغړونې په څېر ګمراه کوونکې خبرې موندل کېږي، هم دا راز هغه دامت مسلمه دمجتهدينو ايمه وو له اتباع نه د ګرځولو ، ديني مدارسو او ديني علماوو په اړه دعامو خلکو بدګومانه کولو په څېر کوښښو کې مصروف دی، لاندې دنوموړي دځينو ګمراه کوونکو خبرو څومثالونه ولولئ :

۱- عقيده :

عقيده يو ډېر نازک څېز دی، پکې لږ لغزش هم کله دايمان لپاره خطر ګرځيدای شي ، په اړه يې د ډاکټر صاحب خبرې په لاندې ډول دي :

الف = وشنو اوبرهما په زريعه دالله بلل جايزدي

ډاکټر صاحب په يوه وينا کې وايي :

الله تعالي دهندوانو دمعبودانو په نومونو بلل جايزدي، لکه" وشنو" درب په معنی او"برهما" دخالق په معني دی ،ددې شرط سره يوځای چې د"وشنو" باره کې داعقيده ولري چې دهغه لاسونه څلور دي، او له بره مرغۍ وربانديې ناستې دي (اسلام اور عالمي اخوت ۳۳ مخ از ډاکټر ذاکر نايک)

حال داچې دعربې ژبې پرته په هغو الفاظو سره دالله بلل جايزدي، کوم چې تر الله پورې خاص اومختص دي ، له هغو پرته نور جايزندي ، نو "وشنو "او "برهما" چې دهندوانو شعار دی په هغو دالله (ﷻ) بلل څنګ روا کېدای شي ؟

(ب) دالله کلام کوم دی ؟ ددې معلومولو لپاره له ساينس اوټيکنالوجۍ استفاده ضروري ده.

ډاکتر وايي :

هرانسان په دې پوهيږي چې هغه مقدس کتاب يواځې دالله (ﷻ) کلام دی او که تاسي غواړئ معلومه کړئ چې کوم کتاب واقعې دالله کلام دی نوهغه له وروستۍ ازموينې يعنې دنوي ساينس او ټيکنالوجۍ نه تير کړئ که هغه دنوي ساينس سره برابر و نو پوشه چې هم غه دا دالله تعالی کلام دی.

الجواب علي ثلاثين جوابا علي ان ذاكر الهندی واصحاب فکرة منحرفون ضلالا للشیخ یحي الحجوری

ددې کلام نه دډاکټر صاحب ګمراه کوونکي زړورتیا دکتاب الله په باره کې دهغه دفکري بې لارۍ هم داشان له نوي ساینس څخه دخطر تربریده مرعوب ښکاري ، کوم چې هره ثانیه پس بدلون مومي ، ساینسي څیړنې یې داسماني کتابونو بالخصوص دالهي کلام (قرآن کریم) دتول لپاره معیار ګرځولې، حال دا چې لوی دلیل چې قرآن دالله تعالي کلام دی پخپله دعظیم الشان قرآن اعجاز دی، دکوم په زریعه چې الله تعالي ځای په ځای په قران پاک کې چیلنج ورکړی دی.

(ج) هرڅوک دفتوا ورکولو حق لري

ډاکټر صاحب وایي :

دهرکس لپاره فتوه ورکول جایزدي ، ولې دفتوه معنا ده رایه ورکول (یاده حواله)

دلته ډاکټر صاحب دفتوه ورکولو په څېر اهم کار ؛په کوم کې چې (دعلامه ابن قیم F په اند) مفتي دالهي حکمونو په بیانولو کې دکائناتو درب ترجمان وي ، دهغه په نیابت کې دلاسلیک کولو مسؤلیت ورپه غاړه وي.

لم تصلح مرتبة التبلیغ بالروایة والفتیا الا لمن اتصف بالعلم والصدق واذا کان منصب التوقیع عن الملوک بالمحل الذی لاینکر فضله ولایجهل قدره فکیف بمنصب التوقیع عن رب الارض والسموات فحقیق بمن اقیم في هذا المنصب ان یعد له عدته ویتاهب له اهبته وان یعلم قدر المقام الذی اقیم فیه

په دین کې داري ورکولو څخه په نرم لفظ تعبیر کول یوازې دځان لپاره نه بلکې دهر چا لپاره جواز ور کول دي ، او هغه دعظیم الشان قرآن دا ایت:

فاسئلوا اهل الذکر ان کنتم لاتعلمون یعنې که تاسي نه پوهیدئ نو دعلم دخاوندانو پوښتنه وکړئ او نبوي حدیث :

من افتي بغیر علمٍ کان اثمُهُ علي من اَفتَاه (اخرجه ابو داود في سننه : ۳۵۹ رقم : ۳۶۵۹۳ باب تفسیر عن رسول الله ۲)

یعنې که کوم تن پرته دصحیحو معلوماتو فتوه ورکوي نو د ګناه وبال په فتوه ورکوونکي دی) بلکل له یادایستلي

۲ = دعظیم الشان قرآن په تفسیر کې له ځانه تشریح یعنې معنوي تحریف :

دعظیم الشان قرآن دتفسیر معامله نهایتي نازکه ده ، ولې چې مفسر په ایات کریمه کې دالهي مرادتعین کوي، چې د الله (ﷺ) دامعنا مرادده ، له دې وجې دنا اهل سړي لپاره په دې وادي کې قدم ایښودل نهایتي خطرناک دی ، په حدیث کې دي :

من قال في القرآن برأیه فاصاب فقد اخطأ (اخرجه الترمذی رقم : ۲۷۷۶)

یعنې چې کوم تن پخپل عقل تفسیر وکړ اګرکه اتفاقا صحیح وي؛ بیا هم هغه خطاء کوونکي ګڼل ګېږي .

په یوبل روایت :

من قال في القرأن برأیه فلیتبوأ مقعده من النار (اخرجه الترمذی ج ۵ ص : ۱۹۹ :رقم ۲۷۷۶)

له دې وجې دمفسر لپاره ګڼ شرایط دي ، مثلاً :دقرآن په ټولو ایتونو نظر لرل ، دحدیثو زخیري په اړه پراخ معلومات درلودل ، په عربي ژبه ، دهغې په قواعدو ،نحو وصرف ، اشتقاق ، فصاحت اوبلاغت په اړه ښه علم درلودل ، ترکومه ځایه چې دډاکټر صاحب خبره ده نو په هغه کې له یادو صفاتو څخه یوضروري صفت هم نشته ، نه هغه دعربي ژبي له قواعدو څخه کماحقه خبردی او نه دحدیثو په زخیره باندې ژور نظر لري ، اونه دفصاحت اوبلاغت سره اشنادی ، (لاندې مثالونو څخه داخبرې معلومېږي) د تفسیر په اړه دګمراهۍ کنده کې دپریوتلو چې څومره اسباب دي مثلاً : درسول الله (۲) صحابه وو @ او تابعینو څخه دمنقولو تفسیرونو نه مخ

اړول ،دزماني له افکارو څخه مرعوبيت ، او دعظيم الشان قرآن موضوع ناسمه فهمول اوداسي نور په ډاکټر صاحب کې دننه بدرجه اتم شتون لري ، له دې جې لسګونه ايتونه دخپلي ناپوهۍ په وجه يې ناسم فهمولي ، لاندې دهغو څونمونې ولولئ:

(الف)

ايت کريمه : الرجال قوّا مون علي النسآءِ په تفسير کې ډاکټر صاحب وايي:

خلک وايي چې "دقوام" لفظ معني ده يوه درجه لوړ؛ خو په اصل کې "قوام" د"اقامة" څخه وتلي دی دا"قامة" مطلب دی ودريدل؛ نو لهذا دقامة مطلب دادی چې نارينه په مسؤليت کې يوه درجه زيات دی نه په فضيلت کې ؛ (خطبات ذاکرنايک ص: ۲۹۵ فريد بک ډپودلي)

ډاکټر صاحب دغرب دمساوات نظريې په ملاتړ کې دقرآنې ايتونو تفسير دخپلي خوښې سره کولو ، په فضيلت کې دنارينه ديوه درجه لوړوالي نفي وکړه، حال داچې د امت لويو لويو مفسرينو په فضيلت کې دلوړ والي معني کړيده، لکه ابن کثير F د الرجال قوامون علي النساء ايت لاندې ليکلي : اى الرجل قيم علي المرأة اى هو رئسها وکبير ها والحاکم عليها موديها اذا اعوجت

يعني دنارينه حيثيت دهغه دميرمنې په وړاندې دحاکم اوسردار دی ، داړتيا په وخت کې ميړه خپلې ميرمنې ته مناسب تاديب هم ورکولي شي .

هم دا راز داايت کريمه : ولرجال عليهن درجةٌ په تفسير کې ابن کثير (F) ليکلي :

وللرجال عليهن درجة اى في الفضيلة في الخلق والمنزلة وطاعة الامر والانفاق واليقام بالمصالح والفضل في الدنيا ولأ خرة (۱\۶۰ ۲۶)

يعني ميړه په فضيلت ، رتبه ، اطاعت ، اونورو کې يوه درجه پورته دی

هم دا راز ډاکټر صاحب کړی تفسير ددې نبوي حديث : لوکنت امر احدا ان يسجد لاحد لامرت النسآء ان يسجدن لازواجهن (اخرجه ابو داود)

يعني که دالله (ﷻ) پرته بل چاته سجده کول جايز وای ، نوما به مير منو ته حکم ورکړی و چې هغوئ دې خپلو ميړونو ته سجدي وکړي ، خلاف دی ، له دې وجې که دواړه په فضيلت کې برابر وای اوميړه ته په ميرمن باندې هيڅ برترې نه وای په برخه ، نورسول الله (ﷺ) ميرمنو ته دخپلو ميړونو ته دسجدې پشان دنهايتي تعظيم حکم څنګه ورکړی وای

(ب)ډاکټر صاحب ... ددې پوښتنې " قرآن پاک کې شته چې دمور درحم دننه ماشوم دجنس په باره کې الله (ﷻ) علم لري ، خو اوس ساينس دومره ترقي کړيده، چې مونږ په آسانۍ سره دالټراسونوګرافي په زريعه د "جنين" تعين کولي شو ايا دا قرآني ايت د طبي ساينس خلاف ندی" په ځواب کې وايي :

دا صحيح ده چې دقرآن پاک د دغه ايت په مختلفو تشريحاتو او ترجمو کې ويل شوي چې يوائې الله (ﷻ) پوهيږي چې دمور په رحم کې دشته ماشوم جنس څه دی ؟ خو که ددې ايت عربي متن ملاحظه کړای شي نو وينو چې د دې انګليسي لفظ (sex)هيڅ عربي متبادل ندی استعمال شوی په اصل کې قرآن چې څه وايي هغه دادي چې په رحمونو کې څه دي ؟ دهغه علم يوائې الله سبحانه وتعالي ته دی، ډير و مفسرينو ناسمه فهمولې چې هغوئ دا معني اخيستي يوائې الله تعالي دمو ر په رحم کې جنس پيژني ، داسمه نده ، دا ايت دجنين دجنس لورته اشاره نکړي؛ بلکې ددې خبرې لورته اشاره کوي چې دمور په رحم کې د شته ماشوم فطرت به څنګه وي ؟ دخپلي مور اوپلا رلپاره به درحمت باعث وي او که دعذاب ..... الخ (اسلام پرچاليس اعتراضات ص ۱۳۰ ازډاکټر ذاکر نايک)

ډاکټر صاحب ته دلته دساینسي څېړنو څخه په مرعوبیت دراپیدا سرسرکې نیو کو څخه دځان ژغورلو لپاره دقرآن پاک بل ایت او دصحابه وو اوتابعینو څخه منقول تفسیر شاته په ګرځولو یومعروف معنوي انکار کړی دی ، په لویو لویو مفسرینو باندې تنقید او د هغوئ یې تغلیط کړی دی

ډاکټر صاحب چې کومه معني بیان کړي "ما" موصوله په عموم کې راځي اوګڼو مفسرینو دیوه احتمال په توګه دلومړۍ معني په ضمن کې دهغې ذکر هم کړی دی، خو ددویمې معني انکار کول قطعاً صحیح ندی ، له دې وجې ډاکټر صاحب چې دکومې معني نفي کړیده دهغې لورته درعد سورة په لاندې ایت کې الله یعلم ماتحمل کل انثی وما تغیض الارحام وما تزداد (الرعد : ۸)

یعنې الله تعالي له هرڅه خبرلري هغه میرمن چې حمل لري اوهغه څه چې په کوم رحم کې کمې زیاتي کېږي ، اشاره کوي هم داشان مشهور تابعي او دتفسیر امام قتاده F څخه هم دغه معني مروي ده هغه فرمايي :

فلا یعلم مافي الارحام اذکر ام انثی .... الخ

یعنې دموور په رحم کې چې نارینه دی که ښځینه ددې قطعي علم دالله پرته چاته نشته

هم دا راز ابن کثیر (رح) دخپل تفسیر د۶ټوک په ۳۵۵مخ ، علامه نسفي F په دمدارک په ۳ټوک ۲۲۶ مخ او امام شوکاني (رح) په فتح القدیر کې په ۵ټوک ۴۹۸مخ دپورته ایت هم دغه معني بیان کړي ، خو ډاکټر صاحب ددې اکابرو له بیان کړي تفسیر څخه انکار کړی او هغه یې ناسم تفسیر ګرځولي او له خپله ځانه کړې معني په قطعیت باندې مصردی

صحیح ځواب :

ددې ایت مقصد دالله (ﷻ) غیب علم ثابتول دي، غیب علم په حقیقت کې هغه یقیني علم ته وايي : چې دکوم ظاهري سبب پرته مخامخ بې له کومې واسطې وي ، طبي آلاتو په واسطه طبیبانوته کیدونکي علم نه یقیني وي اونه بلا واسطه ، بلکې هغه خالص ظني او دآلاتو په واسطه حاصلیږي ، له دې وجې الټرا سنو ګرافي له لارې په ترلاسه کېدونکي ظني علم په وجه په قرآني ایت باندې هیڅ اعتراض وارد ندی

(ج)ډاکټر صاحب ددې ایت :یایها النبیُ اذا جاءک المؤمنت یبایعنک علی ان لایشرکن بالله شیئًا (ممتحنه: ۱۲) په تفسیر کې وايي :

دلته د "بیعت" لفظ راغلي ، او د بیعت په مفهوم کې زمونږ نني انتخابات هم راځي ، ولې چې رسول الله (ﷺ) دالله (ﷻ) استازی او دهېواد مشر هم و؛ او د بیعت څخه مراد هغه دحکومت د مشر په حیث منل و؛ اسلام په هغه زمانه کې میرمنوته درایې ورکولو حق هم تفویض کړی و (اسلام میي خواتین کي حقوق از ډاکټر نایک)

دلته هم ډاکټر صاحب دایت ناسمې تشریح په کولو میرمنوته په انتخاباتو کې درای اچولو حق ثابتولو کوښښ کوي د بیعت په غرض رسول الله (ﷺ) ته د میرمنو را تلل داوسني دیمکراتیک طرز انتخاباتو قدیم شکل بولي، حال داچې جمهوریت دحقیقت نه چې کوم خلک خبردي ، هغوئ په ښه تو ګه پوهیږي ، چې دډاکټر صاحب دغه تشریح بالکل دواقعې خلاف ده ، او دعظیم الشان قرآن په تفسیر کې دخپل عقل بې ځایه استعمال دی ، ولې چې اوسني جمهوریت له مخې ټول واک لري ، چې دهېواد دمشر غوره کولو لپاره خپله راې ورکړي ، که په کوم سړي کثرت رایه اتفاق ونکړي هغه دهېواد مشر نشي کیدای ، که درسول الله (ﷺ) سره بیعت کول په حقیقت کې رایه اخستل و، نوایا هغومیرمنو (صحابیاتو) دا واک درلود چې دمشر په حیث یې درسول الله (ﷺ) له منلو انکار هم کړی وو ؟

نوربیا

shahamat

... الَّذِينَ اٰمَنُوا هَلْ اَدُلُّكُمْ عَلٰى تِجَارَةٍ تُنْجِيْكُمْ مِّنْ عَذَابٍ اَلِيْمٍ ۝ تُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَ رَسُوْلِهٖ وَ تُجَاهِدُوْنَ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ بِاَمْوَالِكُمْ وَ اَنْفُسِكُمْ ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ۝ (سورة الصف ۱۰-۱۱)

لا اله الا الله محمد رسول الله

کلیزه ۱۴۳۵ هـ ق

د افغانستان اسلامي امارت

۱۳۹۲-۳ ل

2013-14 م

پر خپلو مجاهدینو غږ کوو چې د علماء کرامو، قومي مشرانو او مخورو په واسطه د اردو عسکر پولیس او اربکیان پوه کړي چې د یرغلګرو له صفونو د ولس لوري ته راشي، تر څو د هېواد د خپلواکۍ او د اسلامي نظام د قایمېدو په تاریخي ویاړ کې شریک شي.

د عالیقدر امیرالمؤمنین له وینا وو څخه

محرم الحرام ۱۴۳۵ هـ ق — Nov - Dec 2013 — عقرب (لړم) قوس (لیندۍ) ۱۳۹۲ هـ ش

شنبه Sat		۵	۱۲	۱۹	۲۶
یکشنبه Sun		۶	۱۳	۲۰	۲۷
دوشنبه Mon		۷	۱۴	۲۱	۲۸
سه شنبه Tue	۱	۸	۱۵	۲۲	۲۹
چهارشنبه Wed	۲	۹	۱۶	۲۳	
پنجشنبه Thu	۳	۱۰	۱۷	۲۴	
جمعه Fri	۴	۱۱	۱۸	۲۵	

- د محرم ۱۵مه ۱۴۱۵ هـ ق په کندهار کې د اسلامي امارت د تاسیس ورځ.
- د قوس ۵مه ۱۳۸۰ کال د مزار شریف په قلعه جنګي کې د سلګونو مجاهدینو د ډلیز شهادت ورځ.

صفر المظفر ۱۴۳۵ هـ ق — Dec - Jan 2013-14 — قوس (لیندۍ) جدي (مرغومی) ۱۳۹۲ هـ ش

شنبه Sat		۴	۱۱	۱۸	۲۵
یکشنبه Sun		۵	۱۲	۱۹	۲۶
دوشنبه Mon		۶	۱۳	۲۰	۲۷
سه شنبه Tue		۷	۱۴	۲۱	۲۸
چهارشنبه Wed	۱	۸	۱۵	۲۲	۲۹
پنجشنبه Thu	۲	۹	۱۶	۲۳	
جمعه Fri	۳	۱۰	۱۷	۲۴	

- د قوس ۱۴مه ۱۳۸۰ د ین کرغیږ نه ناسته ...
- د جدي ۶مه پر افغانستان د روسي وحشي لښکرو د یرغل ورځ

ربیع الاول ۱۴۳۵ هـ ق — Jan 2014 — جدي (مرغومی) دلو (سلواغه) ۱۳۹۲ هـ ش

شنبه Sat		۳	۱۰	۱۷	۲۴
یکشنبه Sun		۴	۱۱	۱۸	۲۵
دوشنبه Mon		۵	۱۲	۱۹	۲۶
سه شنبه Tue		۶	۱۳	۲۰	۲۷
چهارشنبه Wed		۷	۱۴	۲۱	۲۸
پنجشنبه Thu	۱	۸	۱۵	۲۲	۲۹
جمعه Fri	۲	۹	۱۶	۲۳	۳۰

- د ربیع الاول ۱۲ (د اسلام د ستر پیغمبر حضرت محمد ﷺ مبارک میلاد)
- ۶ جدي ۱۳۵۸ ل هـ کال پر افغانستان د سرو لښکرو د یرغل ورځ

ربیع الثانی ۱۴۳۵ هـ ق — Feb - Mar 2014 — دلو (سلواغه) حوت (کب) ۱۳۹۲ هـ ش

شنبه Sat	۱	۸	۱۵	۲۲	۲۹
یکشنبه Sun	۲	۹	۱۶	۲۳	
دوشنبه Mon	۳	۱۰	۱۷	۲۴	
سه شنبه Tue	۴	۱۱	۱۸	۲۵	
چهارشنبه Wed	۵	۱۲	۱۹	۲۶	
پنجشنبه Thu	۶	۱۳	۲۰	۲۷	
جمعه Fri	۷	۱۴	۲۱	۲۸	

- ۲۶ دلو هېواد کې د مجاهدینو په لاس د سرو لښکرو د ماتې ورځ
- د حوت ۳مه ۱۳۵۸ لمریز کال د کمونیزم او شوروي پر ضد د کابل تاریخي پاڅون.

جمادی الاولی ۱۴۳۵ هـ ق — March 2014 — حوت (کب) حمل (وری) ۱۳۹۲-۳ هـ ش

شنبه Sat		۷	۱۴	۲۱	۲۸
یکشنبه Sun	۱	۸	۱۵	۲۲	۲۹
دوشنبه Mon	۲	۹	۱۶	۲۳	۳۰
سه شنبه Tue	۳	۱۰	۱۷	۲۴	
چهارشنبه Wed	۴	۱۱	۱۸	۲۵	
پنجشنبه Thu	۵	۱۲	۱۹	۲۶	
جمعه Fri	۶	۱۳	۲۰	۲۷	

- د حوت ۱۲مه ۱۳۸۰ لمریز کال په پکتیا کې د امریکایي یرغل په وړاندې د شاهي کوټ تاریخي جګړه
- د حوت ۲۴مه ۱۳۵۷ لمریز کال په هرات کې د کمونستانو په وړاندې ولسي پاڅون او د ۲۴ زره بې ګناه مسلمانانو شهادت

جمادی الثانیة ۱۴۳۵ هـ ق — April 2014 — حمل (وری) ثور (غویی) ۱۳۹۳ هـ ش

شنبه Sat		۵	۱۲	۱۹	۲۶
یکشنبه Sun		۶	۱۳	۲۰	۲۷
دوشنبه Mon		۷	۱۴	۲۱	۲۸
سه شنبه Tue	۱	۸	۱۵	۲۲	۲۹
چهارشنبه Wed	۲	۹	۱۶	۲۳	
پنجشنبه Thu	۳	۱۰	۱۷	۲۴	
جمعه Fri	۴	۱۱	۱۸	۲۵	

- د حمل ۱۶مه ۱۳۷۵ کال په کندهار کې د افغانستان د ۱۵۰۰ علماء کرامو لخوا ملا محمد عمر مجاهد ته بیعت او ...
- د ثور ۸مه ۱۳۷۱ کال د اسلامي انقلاب د بری ورځ

رجب المرجب ۱۴۳۵ هـ ق — Apr - May 2014 — ثور (غویی) جوزا (غبرګولی) ۱۳۹۳ هـ ش

شنبه Sat		۴	۱۱	۱۸	۲۵
یکشنبه Sun		۵	۱۲	۱۹	۲۶
دوشنبه Mon		۶	۱۳	۲۰	۲۷
سه شنبه Tue		۷	۱۴	۲۱	۲۸
چهارشنبه Wed	۱	۸	۱۵	۲۲	۲۹
پنجشنبه Thu	۲	۹	۱۶	۲۳	۳۰
جمعه Fri	۳	۱۰	۱۷	۲۴	

- د جوزا ۴مه ۱۳۴۹ کال د کابل په پل خشتي مسجد کې د واکمن نظام د شرعي سرغړونو او کمونستي افکارو پر ضد د افغانستان د علماء کرامو مظاهره.

شعبان المعظم ۱۴۳۵ هـ ق — May - Jun 2014 — جوزا (غبرګولی) سرطان (چنګاښ) ۱۳۹۳ هـ ش

شنبه Sat		۲	۹	۱۶	۲۳
یکشنبه Sun		۳	۱۰	۱۷	۲۴
دوشنبه Mon		۴	۱۱	۱۸	۲۵
سه شنبه Tue		۵	۱۲	۱۹	۲۶
چهارشنبه Wed		۶	۱۳	۲۰	۲۷
پنجشنبه Thu		۷	۱۴	۲۱	۲۸
جمعه Fri	۱	۸	۱۵	۲۲	۲۹

- د شعبان المعظم میاشت د هجرت دویم کال د قبلې تحویل، د جهاد او د روژې فرضیت
- ۱۴ جوزا ۱۳۵۸ ل هـ کال کې د پل چرخي د زندانیانو پاڅون چې (۴۰) کسه پکې شهیدان شول.

رمضان المبارک ۱۴۳۵ هـ ق — Jun - July 2014 — سرطان (چنګاښ) اسد (زمری) ۱۳۹۳ هـ ش

شنبه Sat	۱	۸	۱۵	۲۲	۲۹
یکشنبه Sun	۲	۹	۱۶	۲۳	۳۰
دوشنبه Mon	۳	۱۰	۱۷	۲۴	
سه شنبه Tue	۴	۱۱	۱۸	۲۵	
چهارشنبه Wed	۵	۱۲	۱۹	۲۶	
پنجشنبه Thu	۶	۱۳	۲۰	۲۷	
جمعه Fri	۷	۱۴	۲۱	۲۸	

- د رمضان المبارک ۱۷مه د هجرت دویم کال د بدر غزا

شوال المکرم ۱۴۳۵ هـ ق — July - Aug 2014 — اسد (زمری) سنبله (وږی) ۱۳۹۳ هـ ش

شنبه Sat		۶	۱۳	۲۰	۲۷
یکشنبه Sun		۷	۱۴	۲۱	۲۸
دوشنبه Mon	۱	۸	۱۵	۲۲	۲۹
سه شنبه Tue	۲	۹	۱۶	۲۳	۳۰
چهارشنبه Wed	۳	۱۰	۱۷	۲۴	
پنجشنبه Thu	۴	۱۱	۱۸	۲۵	
جمعه Fri	۵	۱۲	۱۹	۲۶	

- د اسد ۶مه د کوچني اختر مبارک ورځ
- د اسد ۲۸مه ۱۲۹۸ کال له انګریز څخه د افغانستان د خپلواکۍ اخیستو ورځ

ذی قعدة الحرام ۱۴۳۵ هـ ق — Aug - Sep 2014 — سنبله (وږی) میزان (تله) ۱۳۹۳ هـ ش

شنبه Sat		۴	۱۱	۱۸	۲۵
یکشنبه Sun		۵	۱۲	۱۹	۲۶
دوشنبه Mon		۶	۱۳	۲۰	۲۷
سه شنبه Tue		۷	۱۴	۲۱	۲۸
چهارشنبه Wed	۱	۸	۱۵	۲۲	۲۹
پنجشنبه Thu	۲	۹	۱۶	۲۳	
جمعه Fri	۳	۱۰	۱۷	۲۴	

- د میزان ۶مه ۱۳۷۵ کال د طالبانو په لاس د کابل فتحه.

ذی الحجة الحرام ۱۴۳۵ هـ ق — Sep - Oct 2014 — میزان (تله) عقرب (لړم) ۱۳۹۳ هـ ش

شنبه Sat		۳	۱۰	۱۷	۲۴
یکشنبه Sun		۴	۱۱	۱۸	۲۵
دوشنبه Mon		۵	۱۲	۱۹	۲۶
سه شنبه Tue		۶	۱۳	۲۰	۲۷
چهارشنبه Wed		۷	۱۴	۲۱	۲۸
پنجشنبه Thu	۱	۸	۱۵	۲۲	۲۹
جمعه Fri	۲	۹	۱۶	۲۳	۳۰

- د ذی الحجې ۹مه د عرفې ورځ، د ذی الحجې ۱۰مه د لوی اختر لومړۍ ورځ. د میزان ۱۵مه ۱۳۸۰ کال پر افغانستان د امریکا یرغل

د افغانستان اسلامي امارت د فرهنګي چارو کمیسیون

سپینه پګړۍ

له وطن مو کډه بار د ناټوګۍ شوه
رانسکوره دغرور سپینه ماڼۍ شوه

دغزا ډګر مو بیا ګټلی ښکاري
دصلیب دبچو داوروستۍ سلګۍ شوه

دا بې ننګه قرا کول سرونه ټیټ شول
ځل بلنده د طالب سپینه پګړۍ شوه

سپین سپیڅلی بیرغ بیا په رپېدو شوه
ځکه تنګه په مغرورو دنیاګۍ شوه

هسکه غاړه به بندي لالی را درومي
ماته ماته د ځنځیر هره کړۍ شوه

غلامان به بیا په دار ځړول کیږي
راروانه د بریاوو دالړۍ شوه

صابري دا دجهاد له برکته
سلامي درته دعزت ټوله نړۍ شوه

صابری